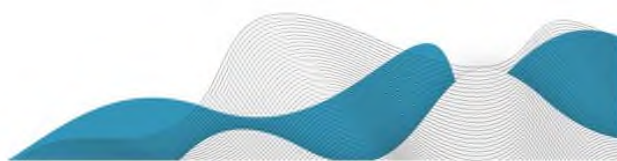

PROJEKT STRATEGII ROZWOJU MIASTA GORLICE NA LATA 2021-2030 pn. „GORLICE 2030”

GORLICE 2021

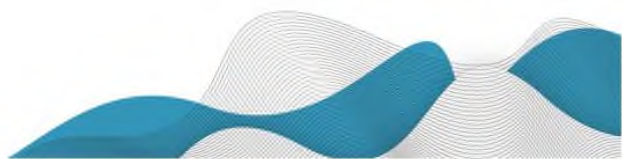

Spis treści

I ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE I METODOLOGICZNE	4
II STAN I WYZWANIA ROZWOJU MIASTA GORLICE	10
II.1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	11
II.2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	18
II.3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej.....	22
II.5 Podsumowanie badania ankietowego	34
III STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU MIASTA GORLICE.....	36
III.1. Misja i wizja	37
III.2. Operacjonalizacja celów strategicznych w wymiarze gospodarczym.....	41
III.3. Operacjonalizacja celów strategicznych w wymiarze przestrzennym	46
III.4. Operacjonalizacja celów strategicznych w wymiarze społecznym	51
IV Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Gorlice oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej.....	55
IV.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Gorlice.....	56
IV.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.....	62
V Spójność kierunków rozwoju Miasta z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju ...	63
Województwa.....	63
V.1. Spójność kierunków rozwoju Miasta z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju Województwa.....	64
V.2. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych	69
VI System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	75
VII Ramy finansowe i źródła finansowania.....	78
VIII ZAŁĄCZNIKI	80
ZAŁĄCZNIK NR 1: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ MIASTA GORLICE.....	81
I WSTĘP	82
II ZAKRES OPRACOWANIA I METODOLOGIA PRAC	84
III DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ	88
III.1. Sytuacja demograficzna	89
III.2. Edukacja	91
III.3. Sport i rekreacja.....	95

III.4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe.....	97
III.5. Kultura.....	99
III.6. Bezpieczeństwo publiczne	106
III.7. Infrastruktura mieszkaniowa.....	111
III.8. Pomoc społeczna	113
III.9. Rodzina	116
III.10. Ochrona zdrowia	119
III.11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	121
IV DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ.....	128
IV.1. Potencjał gospodarczy	129
IV.2. Finanse i polityka inwestycyjna Miasta	138
V DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ.....	142
V.1. Położenia administracyjne i warunki przestrzenne Miasta	143
V.2. Uwarunkowania geograficzne Gminy.....	146
V.3. Komunikacja i transport.....	148
V.4. Infrastruktura techniczna	150
Sieć kanalizacyjna i wodociągowa	150
Zaopatrzenie w energię elektryczną	151
Zaopatrzenie w paliwa gazowe	151
V.5. Gospodarowanie odpadami.....	152
VI BADANIE ANKIETOWE.....	153
VI.1. Wyniki badania ankietowego	154
VI.2 Podsumowanie badania ankietowego	163
VII ANALIZA SWOT	165
VIII LITERATURA	170
ZAŁĄCZNIK NR 2: WZÓR ANKIETY	172
ZAŁĄCZNIK NR 3: TABELE UWALUACYJNE	176

I ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE I METODOLOGICZNE

Niniejsza dokumentacja została opracowana w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa, a w szczególności z:

- Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r., o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 z późn. zm.) w zakresie metodyki pracy;
- Ustawą z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021r. poz. 1372 z późn. zm.) w zakresie dotyczącym planowania;
- Ustawą z dnia 3 października 2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.) w zakresie przeprowadzenia oddziaływania na środowisko.

Strategia jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w zmieniających się warunkach zewnętrznych i wewnętrznych kraju. Horyzont czasowy Strategii przyjęty na lata 2021-2030, wynika m.in. z przyjętych okresów programowania krajowej polityki regionalnej - głównym celem polityki regionalnej określonym w „Krajowej Strategii

Rozwoju Regionalnego 2030” jest bowiem efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dokument jest ponadto spójny z okresem programowania aktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”. Strategia opracowana została także zgodnie z metodyką Unii Europejskiej polegającą na stworzeniu strategii zrównoważonego rozwoju.

W procesie badawczym korzystano przede wszystkim z metod jakościowych, obejmujących analizę dokumentów zastanych, wywiad, obserwację, eksperyment. Stosowano także narzędzia analizy i interpretacji danych.

W opracowaniu dokonano także przeglądu najnowszej literatury przedmiotu. Zgodnie z założeniami metod jakościowych, znaczna część badań opierała się na pisaniu tekstów, począwszy od notatek i transkrypcji z terenu, przez opisy i interpretacje, aż po prezentację ostatecznych rezultatów badania jako całości. W badaniach zastosowano analizę deskryptywną (polegającą na wyłonieniu wzorów, tematów

i regularności ze zbioru danych) oraz teoretyczną (wyjaśniająca sposób pojawienia się wzorów w zgromadzonych danych)¹. Badania zakończono w momencie osiągnięcia nasycenia teoretycznego, które w dalszej kolejności pozwoliło na opracowanie wniosków i wygenerowanie obszarów strategicznych. Badania przeprowadzono w warunkach naturalnych dla rozmówców, a dane uzyskiwane w badaniach miały charakter opisowy i koncentrowały się na doświadczeniach uczestników i ich interpretacji. Badania jakościowe dotyczyły dokonujących się procesów, jak również ich wyników i konsekwencji. Rolą badacza było samodzielne gromadzenie danych, badanie dokumentów, obserwacje zachowań i przeprowadzanie wywiadów. Proces przeprowadzenia badań polegał na przeglądzie danych, nadawaniu im znaczenia i porządkowaniu ich oraz dzieleniu na poszczególne zakresy tematyczne.

W badaniach zastosowano triangulację, czyli łączenie różnych źródeł danych. Zgodnie z typologią N. K. Denzina wykorzystano triangulację²: danych (polegającą na użyciu danych z różnych źródeł), teoretyczną (polegającą na użyciu różnych teorii do interpretacji materiału terenowego) oraz metodologiczną (polegającą na użyciu wielu metod badawczych)³. Zastosowanie teorii w badaniach jakościowych miało charakter indukcyjny. W badaniach dokonano także doboru próby. U. Flick definiuje ją jako sposób selekcji przypadków, materiałów czy zdarzeń, które umożliwiają jak najbardziej owocne zgłębienie badanego zjawiska⁶. Według Angrosino dobór i rozmiar próby zależą od rodzaju badanej grupy oraz posiadanych zasobów. Na rzecz niniejszego opracowania dokonano doboru próby w obrębie przypadków i materiałów. Celowy dobór próby opierał się na wyborze osób, które mają doświadczenie istotne ze względu na przedmiot badań⁴. Dobór próby

¹ Por. U. Flick, *Projektowanie badania jakościowego*, Warszawa 2012, s. 128.

² N.K. Denzin, *The Research Act: A Theoretical Introduction to Sociological Methods*, 2d ed., McGraw-Hill, New York 1978.

³ Por. M. Kostera, *Antropologia organizacji: metodologia badań terenowych*, Warszawa 2005, s. 98.

⁴ Por. M. Angrosino, *Badania etnograficzne i obserwacyjne*, Warszawa 2010, s. 67, 139-140.

dotyczył również dokumentów, dokonywano bowiem selekcji w obrębie dostępnych materiałów⁵.

Proces pozyskiwania danych obejmował nagrywane i transkrybowane wywiady, obserwację, analizę dokumentów, ustalenie harmonogramu badań oraz analizę i interpretację danych. Ramy badania obejmowały warunki, aktorów, zdarzenia, procesy, kwestie etyczne, strategie gromadzenia danych, procedury analizy danych, weryfikację, główny przedmiot badania, rolę badacza, pozycję informatora oraz kryteria wyboru danych i ich źródła, jak również przedstawienie ostatecznych wyników⁶.

Zaproponowany model opracowania Strategii Rozwoju Miasta Gorlice realizowany był w kilku etapach:

- proces zaangażowania Burmistrza Miasta Gorlice i innych kluczowych pracowników Urzędu Miejskiego w Gorlicach w identyfikację problemów i priorytetów;
- opracowanie metodologii;

- opracowanie Diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej Miasta Gorlice;
- definiowanie kluczowych obszarów strategicznych, zgłaszanie propozycji obszarów strategicznych i ich wybór, opracowanie głównych założeń obszarów strategicznych;
- konsultacje społeczne wybranych obszarów strategicznych oraz
- stworzenie rekomendacji dla Urzędu Miasta Gorlice w zakresie wyboru i wdrażania Strategii.

Proces powstawania Strategii

W 2022 roku Rada Miasta Gorlice będzie procedować przyjęcie dokumentu Strategia Rozwoju Miasta Gorlice na lata 2021-2030. Cele i zadania zaprezentowane w Strategii koncentrują się na poprawie jakości życia mieszkańców Miasta i podniesieniu jego konkurencyjności. Niniejsza strategia określa kluczowe obszary strategiczne, cele oraz kierunki rozwoju Miasta. Źródłem finansowania przedsięwzięć ujętych w Strategii będą

⁵ Tamże, s. 176.

⁶ Por. J.W. Creswell, *Projektowanie badań naukowych. Metody jakościowe, ilościowe i mieszane*, Kraków 2013, dz. cyt., s. 212-213.

środki własne budżetu Miasta, środki z budżetu państwa, funduszy unijnych i innych źródeł zagranicznych oraz potencjalnych partnerów prywatnych. Strategia Rozwoju Miasta Gorlice 2021-2030 wskazuje kierunki działania samorządu na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego w perspektywie najbliższych kilku lat. Strategia Rozwoju Miasta Gorlice 2021-2030 odpowiada na zmieniające się potrzeby społeczności oraz warunki, w jakich musi ona funkcjonować. Strategia stara się uwzględnić najlepsze praktyki w zakresie planowania strategicznego i pomiaru wyników realizacji celów poszczególnych obszarów strategicznych, a także usprawnia sposób zarządzania Miasta na wszystkich poziomach. Zatwierdzono także kluczowe obszary strategiczne, które określają, co Miasto zamierza osiągnąć w okresie 2021-2030. Dokument przedstawia cele strategiczne i operacyjne, wyrażające co Miasto chce osiągnąć w perspektywie najbliższych lat oraz konkretne działania i programy, których założeniem jest wspieranie głównych priorytetów. Strategia zawiera również wskaźniki pomiarów celów, co umożliwia śledzenie

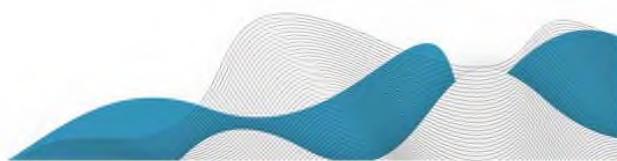
postępów w ich realizacji, wyznacza podmioty za nie odpowiedzialne, a także określa wymogi budżetowe związane z poszczególnymi zadaniami. Pierwszym krokiem w tworzeniu nowej strategii Miasta było określenie, na jakim etapie rozwojowym znajduje się obecnie Miasto Gorlice. Analizie strategicznej poddano stan Miasta, jego silne i słabe strony, szanse i zagrożenia zewnętrzne oraz wewnętrzne, a także tendencje rozwojowe w jej otoczeniu. Kolejny etap związany był z próbą określenia wyobrażeń Miasta Gorlice w perspektywie najbliższych kilku lat. Prace nad stworzeniem Strategii przebiegały w kilku etapach:

- określenie obszarów strategicznych Miasta do 2030 roku,
- określenie wyzwań i potencjałów Miasta umożliwiających wprowadzenie w życie zdefiniowanej wizji,
- sformułowanie celów strategicznych i operacyjnych, których realizacja doprowadzi do osiągnięcia stanu opisanego w obszarach strategicznych,
- określenie metod realizacji Strategii oraz jej monitorowania i ewaluacji,

- stworzenie projektu strategii z uwzględnieniem najważniejszych założeń obszarów strategicznych,
- przekazanie projektu strategii do konsultacji społecznych,
- dokonanie ewaluacji przez ekspertów zewnętrznych oraz wprowadzenie ewentualnych korekt do projektu strategii,
- procedowanie Strategii przez Radę Miasta.

Prezentowany dokument Strategii zostanie poddany szerokim konsultacjom społecznym. Strategia informuje mieszkańców o kierunkach rozwoju i celach strategicznych Miasta oraz sposobie ich realizacji w okresie 2021-2030.

II STAN I WYZWANIA ROZWOJU MIASTA GORLICE

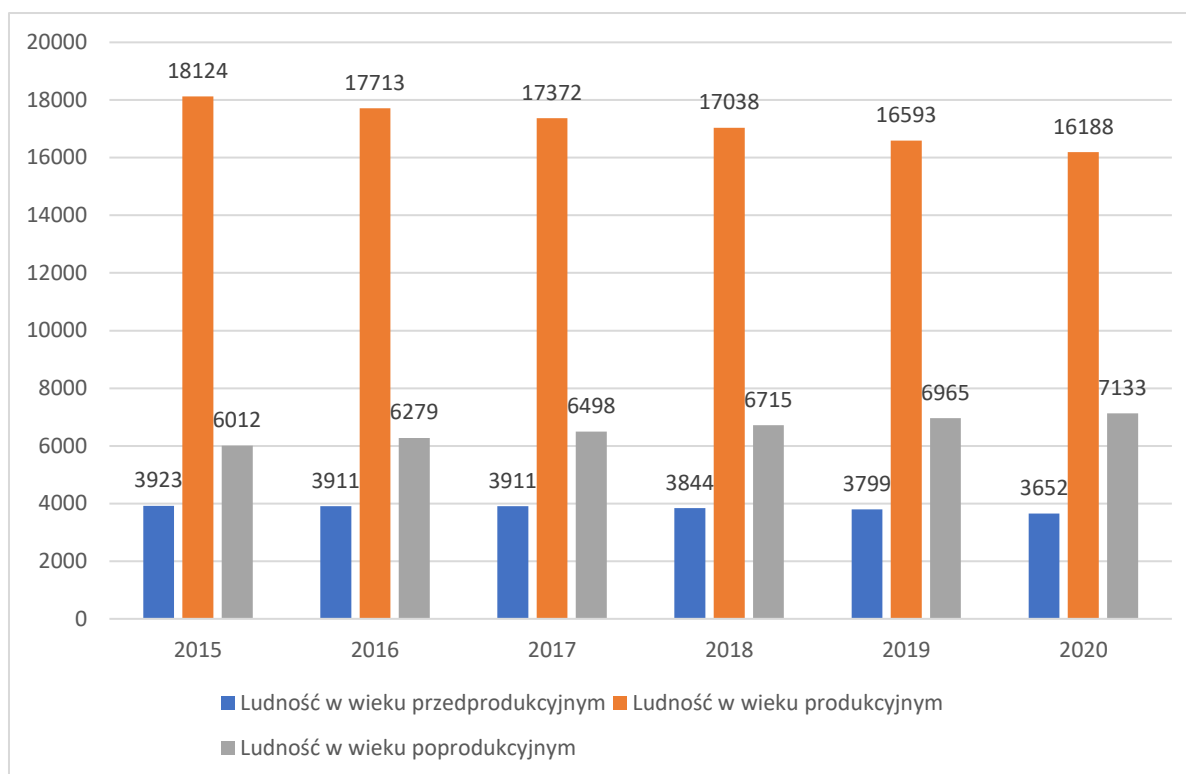

II.1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Gorlice są największym ośrodkiem miejskim Powiatu Gorlickiego. Diagnoza sytuacji społecznej wskazuje na to, że w ostatnim okresie obserwowane są niekorzystne trendy demograficzne. W latach 2002 - 2020 liczba mieszkańców zmalała o 6,7%. Udział kobiet i mężczyzn w ludności ogółem pozostaje stabilny, z lekką przewagą liczby kobiet. Saldo migracji w latach 2015-2020 przyjmowało wartość ujemną. Prognozy Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na to, że saldo migracji w dalszym ciągu będzie przyjmowało ujemne wartości do roku

2030 (wartość -133). Wskaźnik przyrostu naturalnego również ma się utrzymywać na poziomie ujemnym (178 urodzeń i 312 zgonów w 2030 roku). W latach 2015-2020 w mieście Gorlice można było zaobserwować zmiany w strukturze demograficznej zamieszkujących ją mieszkańców, które są jednak podobne dla większości jednostek administracyjnych w kraju. W tym okresie stale malała liczba osób w wieku produkcyjnym, rosła natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

W latach 2015-2020 liczba osób w wieku poprodukcyjnym była wyższa od liczby osób w wieku przedprodukcyjnym.

Rysunek 1: Struktura wieku mieszkańców Miasta Gorlice. Źródło: Bank Danych Lokalnych.

Prognozy opracowane przez Główny Urząd Statystyczny wskazują, że w perspektywie do 2030 r. ogólna liczba ludności w gminie miejskiej Gorlice będzie stale spadać. Postępować będą w dalszym ciągu obserwowane już obecnie tendencje w zakresie spadku odsetka mieszkańców w wieku produkcyjnym i wzrostu odsetka osób w wieku poprodukcyjnym. W związku z powyższym w przyszłości będzie należało podjąć działania zmierzające do ograniczenia spadku liczby ludności Miasta w wieku produkcyjnym oraz wzmocnienia udziału w niej osób

w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Istotne będzie także położenie większego nacisku na rozwój oferty usług skierowanej dla seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami, a także do osób młodych, aby zachęcić ich do pozostania w Gorlicach. Władze Miasta dostrzegają konieczność podjęcia działań na rzecz świadomej polityki demograficznej, zwłaszcza przeciwdziałaniu negatywnym tendencjom migracyjnym poprzez działania w zakresie polityki przestrzennej i podniesienia jakości usług społecznych, które przełożą się

na podniesienie jakości życia rodzin na terenie Miasta.

Poziom upowszechnienia edukacji przedszkolnej jest stosunkowo wysoki. Na terenie Miasta funkcjonuje bowiem 14 przedszkoli, w tym 6 prowadzonych przez Gminę Miejską Gorlice, 8 przedszkoli niepublicznych oraz 5 szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Miejską Gorlice jak również szkoły ponadpodstawowe, pomaturalne, policealne dla których organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe, Marszałek Województwa Małopolskiego oraz osoby fizyczne i stowarzyszenia. W 2020 roku w Gorlicach funkcjonowały 4 żłobki, jeden prowadzony przez Miasto, jeden przez osobę prawną (spółka z o.o.) oraz dwa żłobki prowadzone przez osoby fizyczne. W ostatnich latach liczba dzieci w przedszkolach zarówno publicznych, jak i niepublicznych utrzymuje się na podobnym poziomie, a liczba uczniów w szkołach podstawowych nieznacznie wzrosła. W porównaniu do lat 2018/2019 widoczny jest wzrost zatrudnienia kadry nauczycielskiej (najwyższy wzrost wśród nauczycieli kontraktowych - o 11,36 etatów).

Za realizację zadań w zakresie sportu i rekreacji odpowiedzialna jest jednostka organizacyjna Miasta - Ośrodek Sportu i Rekreacji. W roku 2020 OSiR Gorlice administrował następującymi obiektami sportowymi:

- Kryta Pływalnia FALA
- Basen odkryty - przy ul. Sportowej,
- Hala sportowa - przy ul. Sportowej
- Stadion sportowy - przy ul. Sienkiewicza 15
- Lodowisko - Lodowisko GORTOR Korty - przy ul. Sportowej
- Wyciąg narciarski w Małastowie
- Boisko ze sztuczną murawą przy ul. Sportowej
- Skatepark
- Pumptruck
- Siłownia aerobowa

Najpopularniejsze zawody sportowe rozegrane w OSiR w 2020 roku to: Gorlicka Liga Piłki Halowej, Liga Pływacka Grand Prix Gorlice, Otwarte Mistrzostwa Gorlic w Siatkówce Piłkowej, Otwarte Mistrzostwa Gorlic w tenisie stołowym, V Gorlicka Spartakiada dla seniorów. Organizowane były również zawody szkolne dla dzieci i młodzieży (lekka atletyka, piłka nożna, piłka ręczna i inne), a także konkurencje

w ramach IX Gorlickiego Wieloboju Sportowego oraz Gorlickiej Ligi Seniorów. OSiR był również współorganizatorem Weekendu Naftowego oraz Biegu Pamięci Żołnierzy Wyklętych, które popularyzują biegi uliczne. Na obiektach OSiR rozgrywano również mecze mistrzowskie drużyn m.in. GKS Glinik Gorlice, Ekstrim Gorlice, MKS Gorlice oraz GKPS Gorlice.

W roku 2019 na obiektach OSiR rozegrano łącznie ok. 135 imprez sportowych. Do najpopularniejszych należały: Halowa Liga Futsal, Liga Pływacka Grand Prix Gorlic, Otwarte Mistrzostwa Gorlic w: siatkówce plażowej, pływaniu, slalomie gigancie i tenisie stołowym. Największą imprezą roku 2019 był XXIX Gorlicki Bieg Sylwestrowy promujący biegi uliczne, w którym wzięło udział 530 uczestników. Dużą popularnością cieszyła się również, XIV Międzynarodowe Mistrzostwa Polski Pracowników Samorządowych Radnych i Parlamentarzystów, Spartakiada Seniorów, Spartakiada Wolontariatu oraz Turniej Piłki Nożnej „Małego Pola” o Puchar Burmistrza

Gorlic. Ponadto na obiektach OSiR organizowano Gorlicki Wielobój Sportowy, a także zawody szkolne w lekkiej atletyce, koszykówce, w piłkę nożną, siatkówkę, narciarstwie alpejskim i inne⁷.

W roku 2018 rozegrano łącznie ok. 150 zawodów sportowych, wśród których najbardziej popularne były: Gorlicka Liga Piłki Halowej, Otwarte Mistrzostwa Gorlic w Pływaniu, Turniej Małego Pola w Piłce Nożnej, Mistrzostwa Gorlic w Siatkówce Plażowej. OSiR był również współorganizatorem Weekendu Naftowego – imprezy, która popularyzuje biegi uliczne. Na obiektach OSiR rozgrywały się również mecze mistrzowskich drużyn m.in. Glinika Gorlice, Ekstremu, Glimaru Gorlice, GKPS Gorlice, GTK Gorlice, które cieszyły się dużą popularnością wśród kibiców – mieszkańców miasta jak i turystów⁸.

Miasto Gorlice posiada dogodne warunki do rozwoju usług turystycznych, rekreacji oraz oferty spędzania wolnego czasu ze względu na jego walory przyrodnicze i kulturowe. Bliskość Magurskiego Parku

⁷ Zob. *Raport o stanie Miasta Gorlice za rok 2019*, s. 99.

⁸ Zob. ; *Raport o stanie Miasta Gorlice za rok 2018*, s. 132.

Narodowego, zalewu „Klimkówka” parków krajobrazowych, zabytkowych kościołów i cerkwi wpisanych na listę UNESCO, średniowiecznego Biecza, nekropolii z I wojny światowej, uzdrowisk w Wysowej Zdroju i Wapiennem, a także możliwość korzystania z tras rowerowych, wyciągów narciarskich i tras biegowych to najważniejsze walory Miasta, które wpływają na jego atrakcyjność turystyczną. Dalszy rozwój oferty rekreacyjnej i turystycznej powinien odbywać się we współpracy z innymi jednostkami w Powiecie Gorlickim. Wspólne działania promocyjne pomogą w jeszcze większym stopniu zwiększyć atrakcyjność turystyczną tego regionu, przyciągną większą grupę turystów oraz zatrzymają ich na dłuższy czas.

Organizacja i koordynacja zdecydowanej większości przedsięwzięć kulturalnych na obszarze Miasta leży w gestii Gorlickiego Centrum Kultury. Na terenie Miasta funkcjonują także: Miejska Biblioteka Publiczna, Młodzieżowy Dom Kultury, Muzeum Regionalne PTTK im. I. Łukasiewicza, Zespół Państwowych Szkół Muzycznych, Izba Pamięci Gorlice 1915

Gorlickiej Grupy Historycznej, Diecezjalny Ośrodek Kultury Prawosławnej "ELPIS", Komenda Hufca ZHP oraz liczne stowarzyszenia działające w sferze kultury. Dynamika liczby uczestników imprez przyjmowała w ostatnich latach korzystne wartości. Czas pandemii ograniczył jednak możliwości organizacji spotkań i imprez, co widoczne jest w danych statystycznych opisujących 2020 rok.

Na terenie gminy miejskiej Gorlice znajduje się 20 przychodni oraz 18 aptek, zatrudniających 37 magistrów farmacji. W ostatnich latach liczba przychodni, aptek i osób w nich zatrudnionych pozostaje na podobnym poziomie. Zmalała natomiast liczba udzielonych porad lekarskich – w 2020 roku udzielono ich 301 477, czyli o 60 932 mniej w porównaniu do 2019 roku. Przyczyną tego stanu rzeczy jest prawdopodobnie obawa pacjentów przed zarażeniem się koronawirusem i/lub utrudniony dostęp do placówek medycznych. Miasto Gorlice posiada Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorlicach (MOPS) oraz Biuro Wsparcia Rodzin (Urząd Miejski w Gorlicach). W okresie 2015-2020 odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej spadał (z 6,9% do 3,8%). Zdiagnozowane procesy wskazują na poprawienie się sytuacji ekonomicznej mieszkańców w ostatnich latach. W roku 2020 rozpoczęto realizację projektu „Aktywny Senior” - Dzienny Dom Seniora w Gorlicach” przez Miasto Gorlice, którego celem jest zwiększenie dostępności i jakości wsparcia dziennego oraz aktywizacja osób niesamodzielnych z powiatu gorlickiego, w szczególności z Miasta Gorlice, w wieku 60+ poprzez utworzenie i prowadzenie Dziennego Domu Pobytu dla osób starszych.

W 2020 roku znacznie zmalała liczba interwencji Straży Miejskiej (o blisko 2 tysiące) oraz mandatów (o 504) w porównaniu do roku 2019. Zmniejszyła się także liczba wniosków o ukaranie oraz odbieranych zgłoszeń i zawiadomień. Komenda Powiatowa Policji w Gorlicach w 2020 roku realizowała zadania ukierunkowane przede wszystkim na spotkania ze

społeczeństwem lokalnym, ograniczanie wykroczeń szczególnie uciążliwych oraz na zahamowanie przestępczości pospolitej, a także na dalszą poprawę porządku publicznego i nadzór nad bezpieczeństwem w ruchu drogowym i ruchu pieszych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na dzieci. Najwięcej przestępstw w 2020 roku, jak i w latach poprzednich dotyczyło kategorii „inne” (oszustwa, znieważenia, groźby). Kolejną kategorią najczęściej występujących przestępstw w Mieście Gorlice była narkomania (26,2%), kradzież i przywłaszczenia (12,6%) oraz uszkodzenie mienia (10,3%). Elementem zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom, który odgrywa duże znaczenie jest miejski monitoring wizyjny - na koniec 2020r. system stałego monitoringu wizyjnego liczył 98 kamer zewnętrznych oraz 6 wewnętrznych.

W 2020 roku w Gorlicach oddano do użytku 46 mieszkań. Na każdych 1.000 mieszkańców oddano więc do użytku 1,71 nowych lokali. Całkowite zasoby mieszkaniowe w Gorlicach to 9.986 nieruchomości, zatem na każdych 1.000 mieszkańców przypada 365 mieszkań. Przeciętna

liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w Gorlicach to 5,30, a przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania to 144,10 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa małopolskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

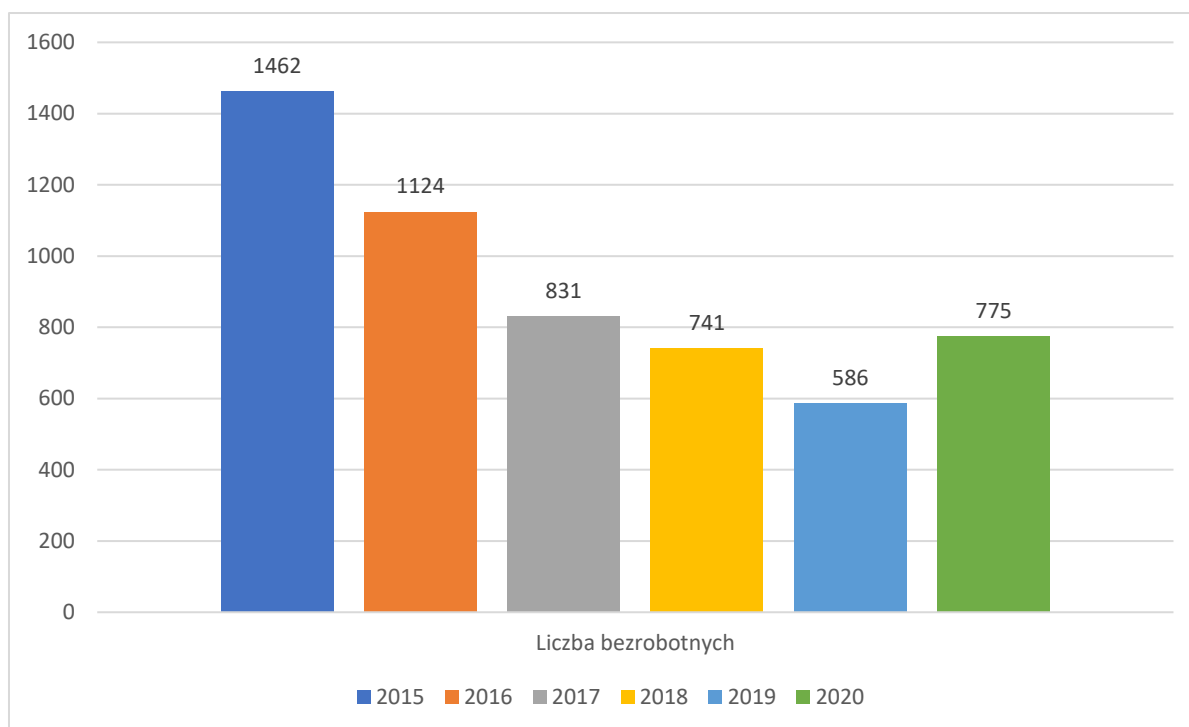
Na terenie Miasta działa blisko 90 organizacji pozarządowych, których zakres działalności obejmuje m.in.: ochronę zdrowia, promocję zdrowego stylu życia, rozwój sportu, promocję Ziemi Gorlickiej, rozwój dzieci i młodzieży, rozwój przedsiębiorczości, propagowanie działalności muzycznej, działalność na rzecz kultury łemkowskiej, rozwój regionu, działalność na rzecz oświaty oraz podejmowanie inicjatyw artystyczno-kulturalnych.

II.2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Na tle średnich wyników dla województwa i powiatu, Miasto Gorlice charakteryzuje się stosunkowo wysokim poziomem rozwoju przedsiębiorczości. Analiza wskaźnika liczby zarejestrowanych podmiotów w REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców (dane za okres 2010-2020) wskazuje na jego stopniowy wzrost. W 2020 roku było to 2.681 podmiotów, czyli o 83 więcej niż w 2010 roku. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w mieście Gorlice w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 2.681 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 1.881 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Analizując rejestr pod kątem liczby

zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (2.520) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0-9 pracowników. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w mieście Gorlice najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (21.2%) oraz budownictwo (18.0%).

Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Gorlicach skala bezrobocia rejestrowanego na koniec 2020 r. po spadku w 2019 r. (586 osób) wróciła do poziomu z roku 2018 (741 osób) i wyniosła 775 osób. Nie mniej jednak na przestrzeni ostatnich lat (2015-2019) liczba osób pozostających bez zatrudnienia ulegała sukcesywnemu zmniejszeniu:

Rysunek 2: Liczba osób bezrobotnych w latach 2015-2020. Źródło: Bank Danych Lokalnych.

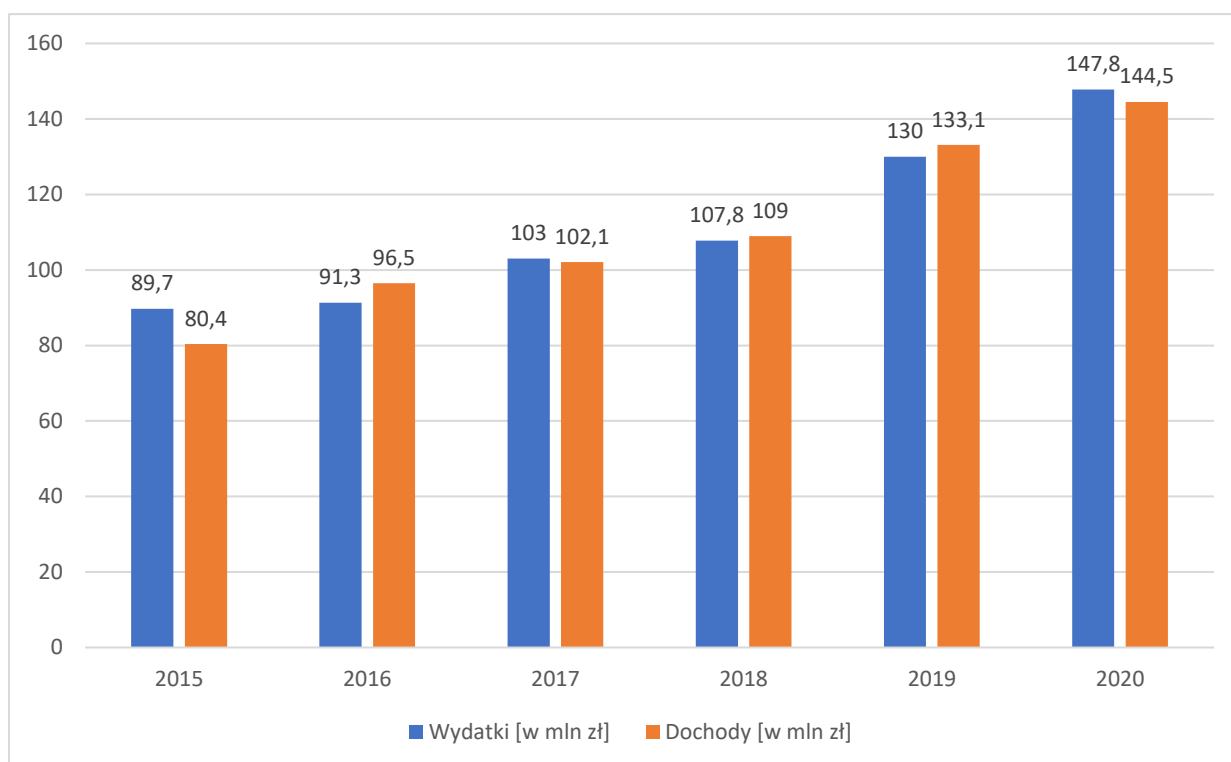
Najwięcej bezrobotnych w 2020 roku mieściło się w przedziale 25-34 oraz 35-44 lat, najmniej natomiast w przedziale 18-24 lat. Najwięcej osób bezrobotnych miało wykształcenie policealne i średnie zawodowe, a najmniej - średnie ogólnokształcące⁹. Istotnym zagrożeniem dla obecnego funkcjonowania lokalnego rynku pracy jest odpływ osób młodych i wykwalifikowanych pracowników do przedsiębiorstw zlokalizowanych w większych ośrodkach miejskich (w szczególności Krakowie i Nowym Sączu). Dalsze działania Miasta Gorlice

w obszarze gospodarczym powinny zostać ukierunkowane na tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, sprzyjanie inwestycjom i tworzenie nowych przedsiębiorstw i miejsc pracy oraz usługi mające na celu wspieranie przedsiębiorczości (np. usługi szkoleniowe, informacyjne, poprawa jakości usług publicznych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej). Istotny będzie również dalszy rozwój lokalnego, wewnętrznego rynku pracy dostosowanego do potrzeb regionalnej

⁹ Zob. Powiatowy Urząd Pracy w Gorlicach, *Bezrobocie rejestrowane w gminach powiatu gorlickiego, 2020*, Gorlice 2021.

gospodarki. Niezbędne staje się również wdrożenie rozwiązań umożliwiających wsparcie i aktywizację zawodową osób bezrobotnych (np. doradztwo zawodowe, staże, praktyki, szkolenia, kursy umożliwiające przekwalifikowanie). Istotne będzie tworzenie zachęt dla przedsiębiorców do zatrudniania młodych osób (np. poprzez rozwój systemu szkoleń dostosowanych ściśle do potrzeb pracodawców).

W ostatnich pięciu latach można było zaobserwować stopniowy wzrost całkowitych dochodów i wydatków budżetu Miasta Gorlice. Suma wydatków z budżetu miasta wyniosła w 2020 roku 147,8 mln zł, a w 2019 roku 130 mln zł, co oznacza wzrost wydatków o ok. 17,8 mln zł. Suma dochodów do budżetu miasta wyniosła w 2020 roku 144,5 mln zł, a w 2019 roku 133,1 mln, co oznacza wzrost dochodów o 11,4 mln zł.

Rysunek 3: Rysunek 3: Wydatki i dochody budżetu Miasta Gorlice (w mln zł).

Wśród dochodów budżetowych każdej jednostki samorządu terytorialnego najważniejszą rolę

odgrywają dochody własne, które decydują o jej samodzielności finansowej. Zgodnie z informacjami

zawartymi w „Raporcie o stanie Miasta Gorlice za rok 2020” dochody bieżące obejmują wpływy z podatków i opłat, dochodów miejskich jednostek budżetowych, udziałów w podatkach budżetu państwa, subwencji, dotacji na realizację zadań własnych i zleconych oraz pozostałych dochodów miasta. Głównymi źródłami dochodów bieżących w 2020 roku były otrzymane dotacje na zadania bieżące własne i zlecone, dochody z PIT i CIT oraz subwencje, które w łącznej wysokości wynosiły 68% dochodów, z czego dotacje celowe stanowiły 32%, udziały w PIT i CIT 20% a subwencje 16%.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Miasta Gorlice na okres 2021-2034 zakłada wzmożenie działań zmierzających do lepszego wykorzystania zasobów komunalnych, poprzez wynajem wszystkich lokali użytkowych i wyeliminowanie pustostanów. Realizacja tego założenia pozwoli na

uzyskanie wyższych dochodów bieżących oraz zmniejszenie kosztów z tytułu utrzymania mienia komunalnego. Dochody majątkowe obejmują wpływy ze sprzedaży majątku i środki finansowe przeznaczone na inwestycje. Dotacje i środki na inwestycje pochodzą m.in. z budżetu UE i państwowych funduszy celowych, które stanowią źródła finansowania wieloletnich przedsięwzięć inwestycyjnych. W latach 2021-2024 zakłada się dochody z tytułu realizacji projektów z udziałem środków unijnych. Założony poziom wydatków zakłada utrzymanie wydatków bieżących na poziomie zapewniającym realizację gwarantowanych ustawowo zadań. Prognozowany poziom wydatków Miasta na lata 2020-2029 zapewnia spłatę zadłużenia. W wydatkach majątkowych zasadniczy udział stanowią przedsięwzięcia realizowane z udziałem środków zewnętrznych.

II.3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Miasto Gorlice w 99,5% objęte jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonymi odpowiednimi uchwałami:

1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gorlice - cele publiczne, uchwała Nr 276/XXVII/2004 Rady Miasta Gorlice z dnia 9 grudnia 2004 r. (Dz. Urzędowy Województwa Małopolskiego z 2005 r. Nr 192, poz. 1277 ze zm.)

2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Gorlice - Plan Nr 2, uchwała Nr 502/LII/2006 Rady Miasta Gorlice z dnia 21 września 2006 r. (Dz. Urzędowy Województwa Małopolskiego z 2006 r. Nr 816, poz. 4917 ze zm.)

3) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Gorlice - Plan Nr 3, uchwała Nr 520/LV/2006 z dnia 26 października 2006 r. Rady Miasta Gorlice (Dz. Urzędowy Województwa Małopolskiego z 2006 r. Nr 889, poz. 5400 ze zm.)

4) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Gorlice - Plan Nr 4, uchwała Nr

362/XXXIX/2005 Rady Miasta Gorlice z dnia 29 września 2005 r. (Dz. Urzędowy Województwa Małopolskiego z 2005 r. Nr 621, poz. 4257 ze zm.).

26 listopada 1999 r. przyjęto Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Gorlice Uchwałą Nr 151/XVII/99 Rady Miasta Gorlice.

26 sierpnia 2021 r. podjęto II zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Gorlice Uchwałą Nr 465/XXXVI/2021 Rady Miasta Gorlice.

Miasto Gorlice położone jest w południowo-wschodniej części Województwa Małopolskiego, w środkowej części powiatu gorlickiego. Jego powierzchnia wynosi 2 353 ha, a obszary zabudowane i zurbanizowane zajmują jedynie 44,9%. Pozostałe grunty zajęte są przez użytki rolne oraz lasy. Gorlice są największym miastem w regionie, skupiającym najważniejsze urzędy i instytucje o zasięgu lokalnym oraz subregionalnym. Gorlice to wielofunkcyjny ośrodek miejski i ważny węzeł komunikacji drogowej stanowiący siedzibę władz nie tylko

Miasta, ale też powiatu gorlickiego oraz gminy wiejskiej Gorlice.

Dużym atutem Miasta jest występowanie obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo. Na atrakcyjność turystyczną miasta wpływa jego położenie na pograniczu Beskidów oraz Pogórza Karpackiego skąd rozlega się szeroka panorama na grzbiety Beskidu Niskiego - od strony południowej oraz Magurski Park Narodowy - od strony wschodniej i Pogórze Ciężkowickie od strony północnej. Miasto Gorlice, pod względem klimatycznym zaliczyć można do umiarkowanie ciepłego regionu. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi tutaj 7,0 °C. Średnie roczne opady atmosferyczne wynoszą 809 mm, co jest wartością stosunkowo wysoką w porównaniu do średniej obszarowej sumy opadów dla Polski.

Miasto Gorlice leży w dorzeczu rzeki Ropy. Na tym terenie największymi dopływami są Sękówka oraz Stróżowianka. Oprócz wyżej wymienionych cieków występuje wiele drobnych okresowych cieków i potoków, które cechują się dużą zmiennością przepływów. Na terenie Miasta Gorlice znajdują się złoża kopalin, takie jak ropa naftowa, gaz

ziemny, surowce ilaste ceramiki budowlanej oraz złoża mieszanek żwirowopiaskowych.

W Gorlicach występują przede wszystkim gleby płowe, brunatne, gliniaste, pyłowe i ilaste. Gleby w mieście są dobre do produkcji rolnej w tych warunkach fizjograficznych i klimatycznych. Na terenie Gorlic znajdują się osuwiska. W obszarze Miasta występują formy ochrony przyrody, takie jak Obszar Natura 2000 Wisłoka z Dopływami - PLH 180052 oraz pomniki przyrody.

Infrastruktura drogowa w Mieście obejmowała w 2020 roku 88,725 km, z czego drogi asfaltowe stanowiły 91,47%. Ponadto, w zarządzie Burmistrza Miasta Gorlice znajdowały się drogi wewnętrzne - ok. 11 km, 10 obiektów mostowych (mosty, przepusty ramowe), 12 kładek dla pieszych, 15 schodów terenowych oraz place i ciągi piesze. Długość ścieżek rowerowych wynosiła blisko 7 km. Przebieg dróg przez centrum miasta wiąże się z negatywnym wpływem na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców, a dodatkowo jest obciążeniem dla infrastruktury miejskiej. W celu rozwiązania tego problemu zostaną podjęte próby

rozładowania ruchu kołowego w centrum miasta.

Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Gorlice odpowiada za sieć kanalizacyjną na terenie Miasta Gorlice. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej sukcesywnie wzrasta z każdym rokiem i w 2020 r. wynosiła 147,3 km. Wzrasta także długość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (w 2020 roku było to 3 182 szt.). Stopień zelektryfikowania Miasta Gorlice wynosi 100%. Dystrybutorem energii elektrycznej jest TAURON Polska Energia S.A, która odpowiada za sprawność, eksploatację, rozwój i modernizację sieci elektrycznej. Z instalacji gazowej korzysta 97,8% mieszkańców Miasta. Rolę Operatora Systemu Dystrybucyjnego pełni Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., która jest właścicielem infrastruktury gazowej. Źródłem gazu dla Miasta Gorlice jest gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Warzyce - Gorlice - Siólkowa.

W 2020 roku wszystkie nieruchomości na terenie Miasta były objęte systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Odbierane

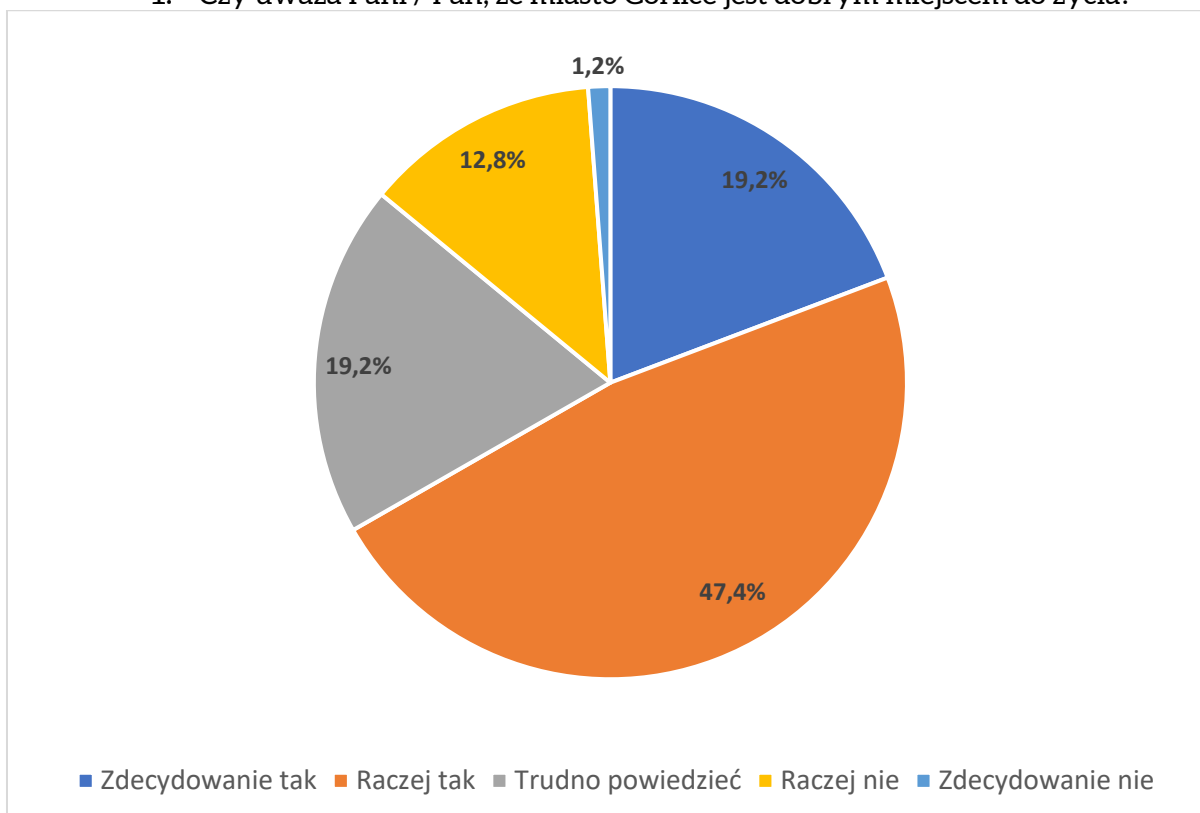
były wszystkie rodzaje odpadów komunalnych, m. innymi zmieszane, segregowane (papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale), wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, bioodpady oraz budowlane. W latach 2018-2020 widoczna jest tendencja w zakresie wzrostu odpadów w kategorii „Papier, metale i tworzywa sztuczne, szkło”, „Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne”, „farby, tusze, kleje, żywice”, „odpady ulegające biodegradacji” oraz „odpady wielkogabarytowe”. Zmniejszyła się natomiast liczba odpadów niesegregowanych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz przeterminowanych leków w porównaniu do 2018 roku.

II.4. Jakość życia w Mieście - wyniki badań ankietowych

Aby mieć bardziej szeroki obraz problemów Miasta z punktu widzenia jego mieszkańców, udostępniono ankietę papierową oraz online na temat

warunków życia w mieście. Ankieta zawierała 9 pytań jednokrotnego i wielokrotnego wyboru. Do próby włączono 78 respondentów. Poniżej przedstawiono wyniki otrzymanych odpowiedzi.

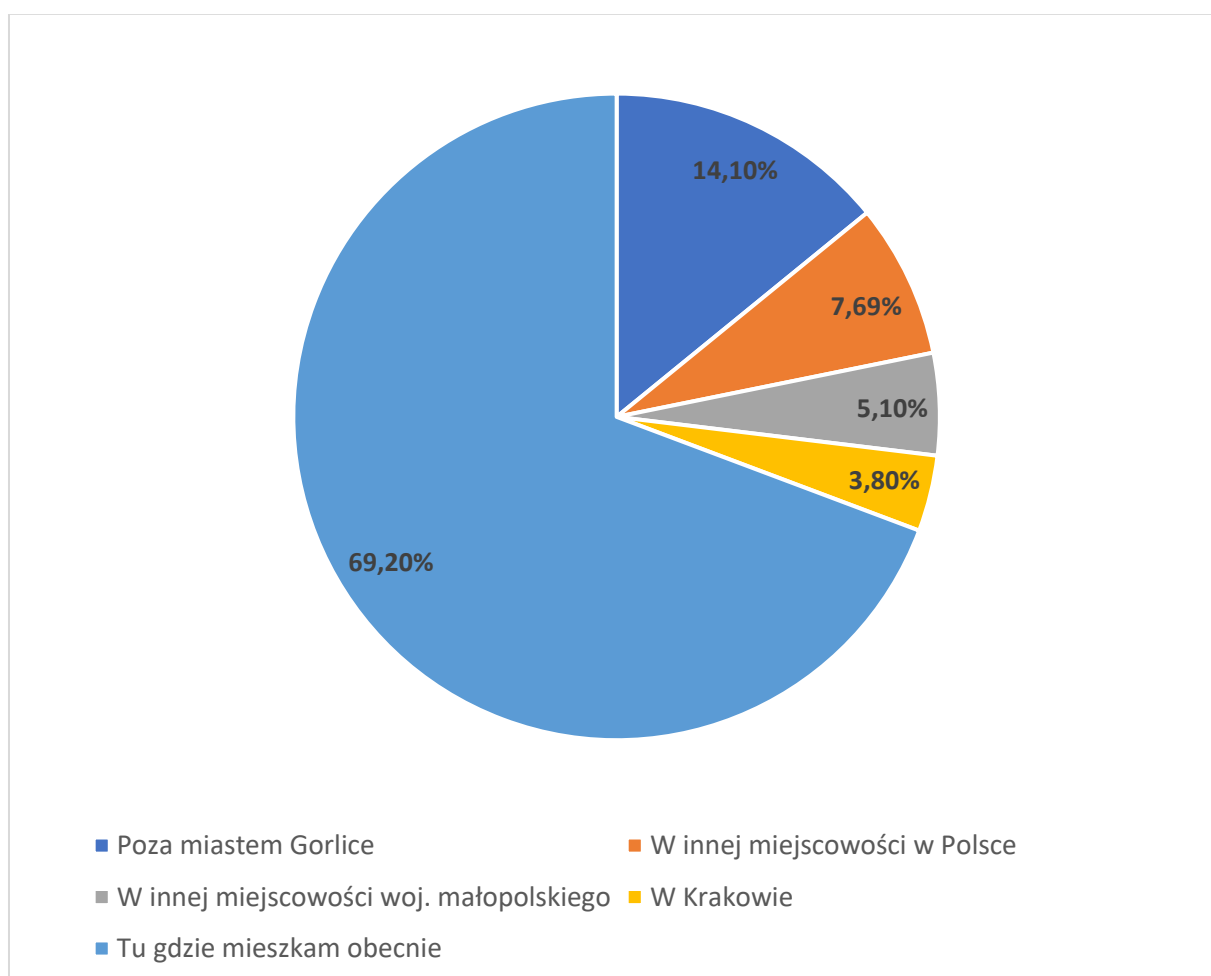
1. Czy uważa Pani / Pan, że miasto Gorlice jest dobrym miejscem do życia?

Większość ankietowanych osób - 47,4% wskazała, że miasto Gorlice jest raczej dobrym miejscem do życia. Spora część osób jest zdania, że miasto jest

zdecydowanie dobrym miejscem do życia (19,2%). W przeciwny sposób myśli około 14% ankietowanych, a 19,2% nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat.

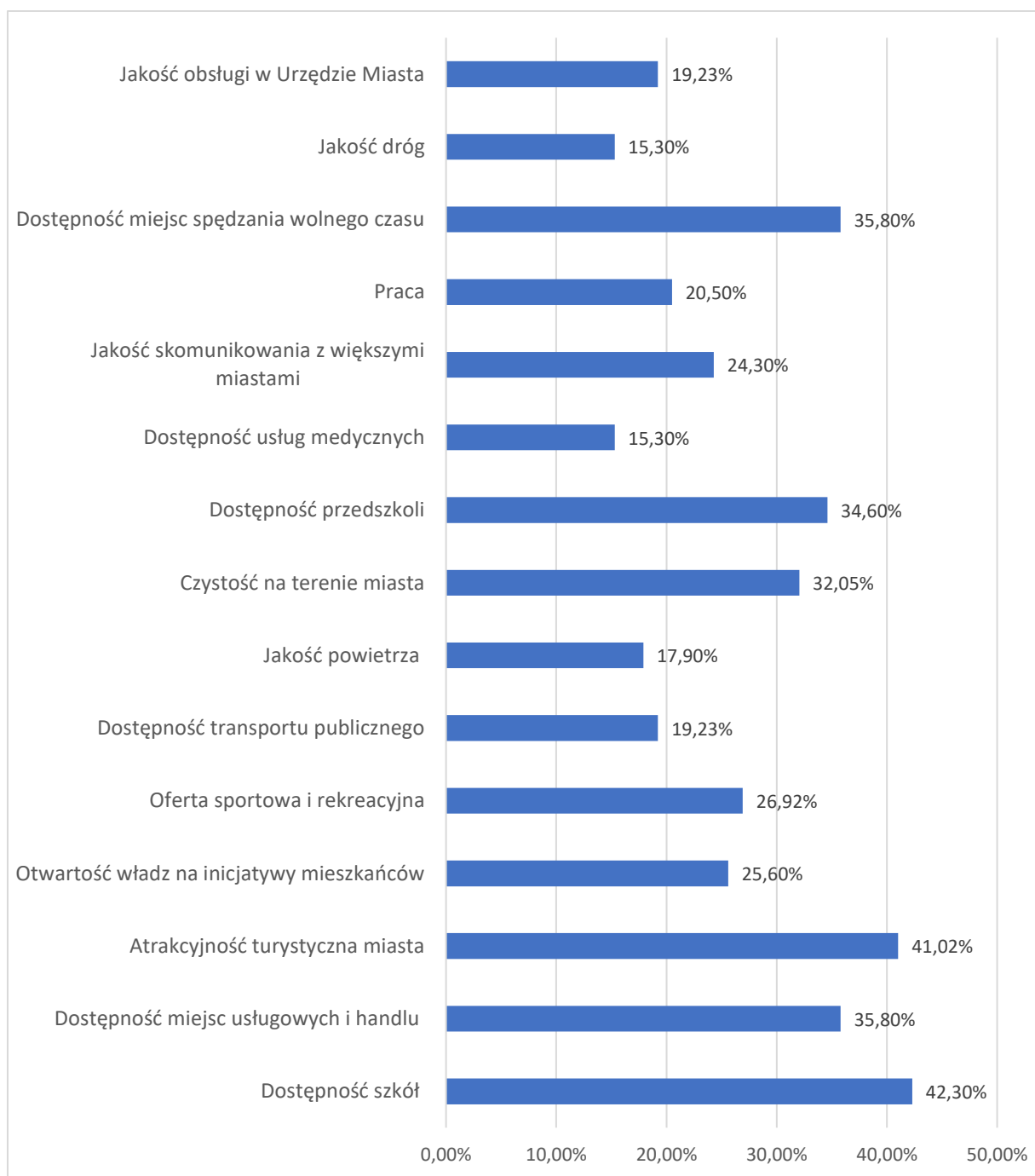
2. Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać?

Większość ankietowanych – 69,2% podjęłaby decyzję o pozostaniu w swoim miejscu zamieszkania w perspektywie najbliższych 5 lat. 30,8% respondentów

chciałoby przeprowadzić się poza swoje dotychczasowe miejsce zamieszkania – do innej miejscowości, z czego 3,8% - do Krakowa.

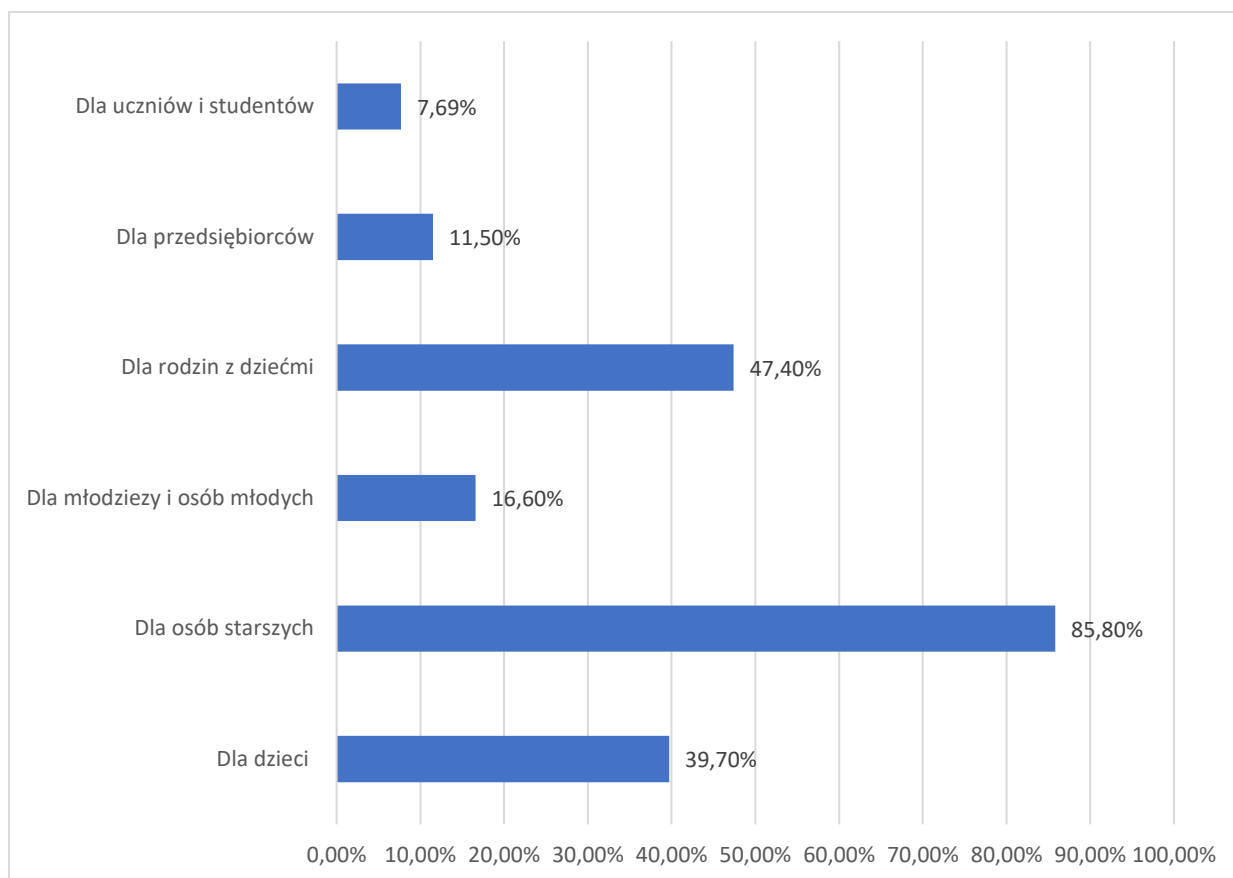
3. Co szczególnie wpływa na jakość życia w mieście Gorlice?

Ankietowani stwierdzili, że na jakość życia w mieście Gorlice wpływa szczególnie dostępność szkół (42,3% respondentów), atrakcyjność turystyczna miasta (41,02%),

a także dostępność miejsc usługowych i handlu (35,8%) oraz dostępność miejsc spędzania wolnego czasu (35,8%).

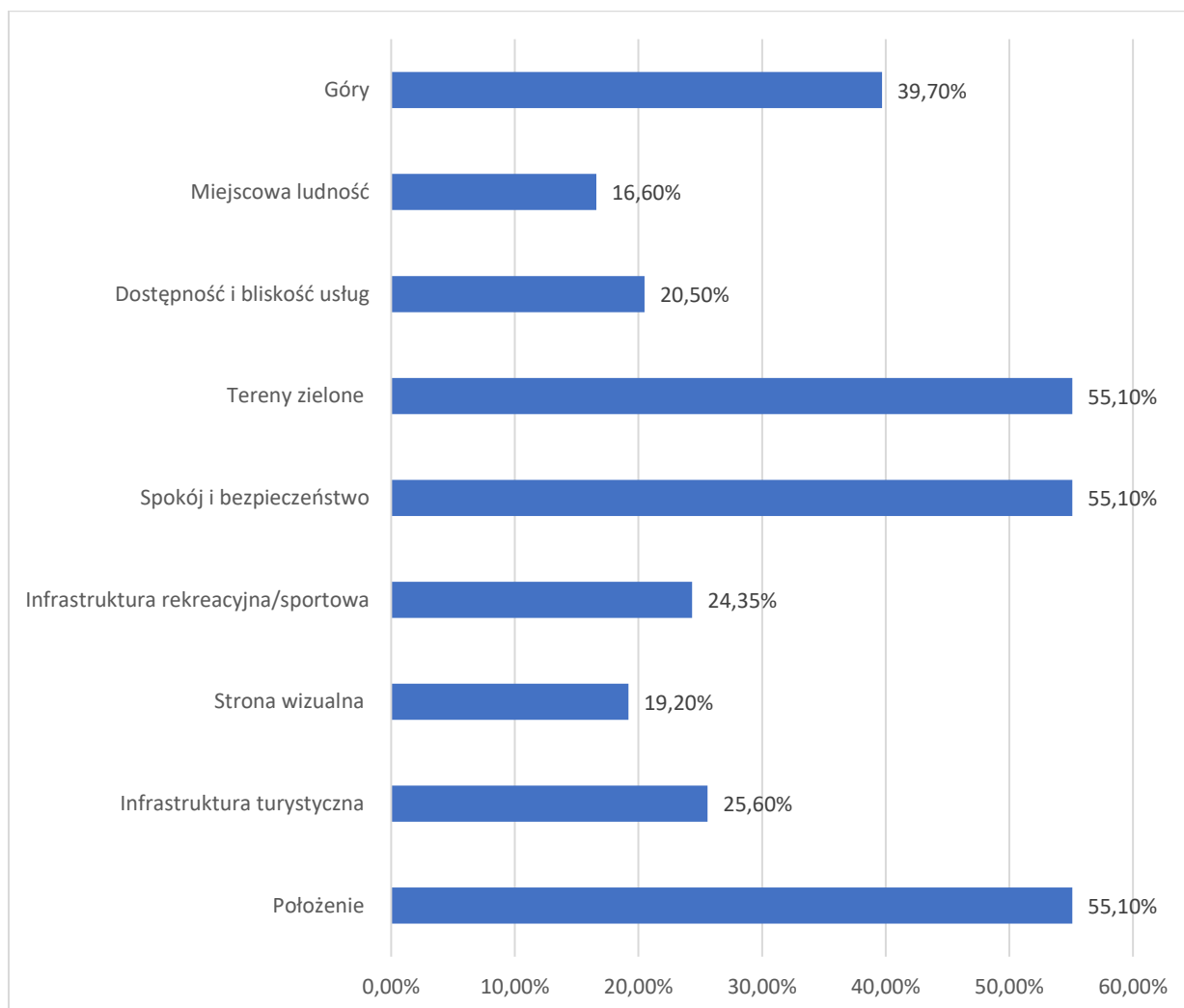
4. Dla kogo Pani/a zdaniem miasto jest dobrym miejscem do życia?

Zdecydowana większość ankietowanych stwierdziła, że miasto Gorlice jest dobrym miejscem do życia dla osób starszych (85,8%). Prawie połowa osób wskazała również na rodziny z dziećmi (47,4%) oraz

dzieci (39,7%). Znacznie mniej osób wskazało odpowiedzi: „dla młodzieży i osób młodych” (16,6%), „dla przedsiębiorców” (11,5%) oraz „dla uczniów i studentów” (7,69%).

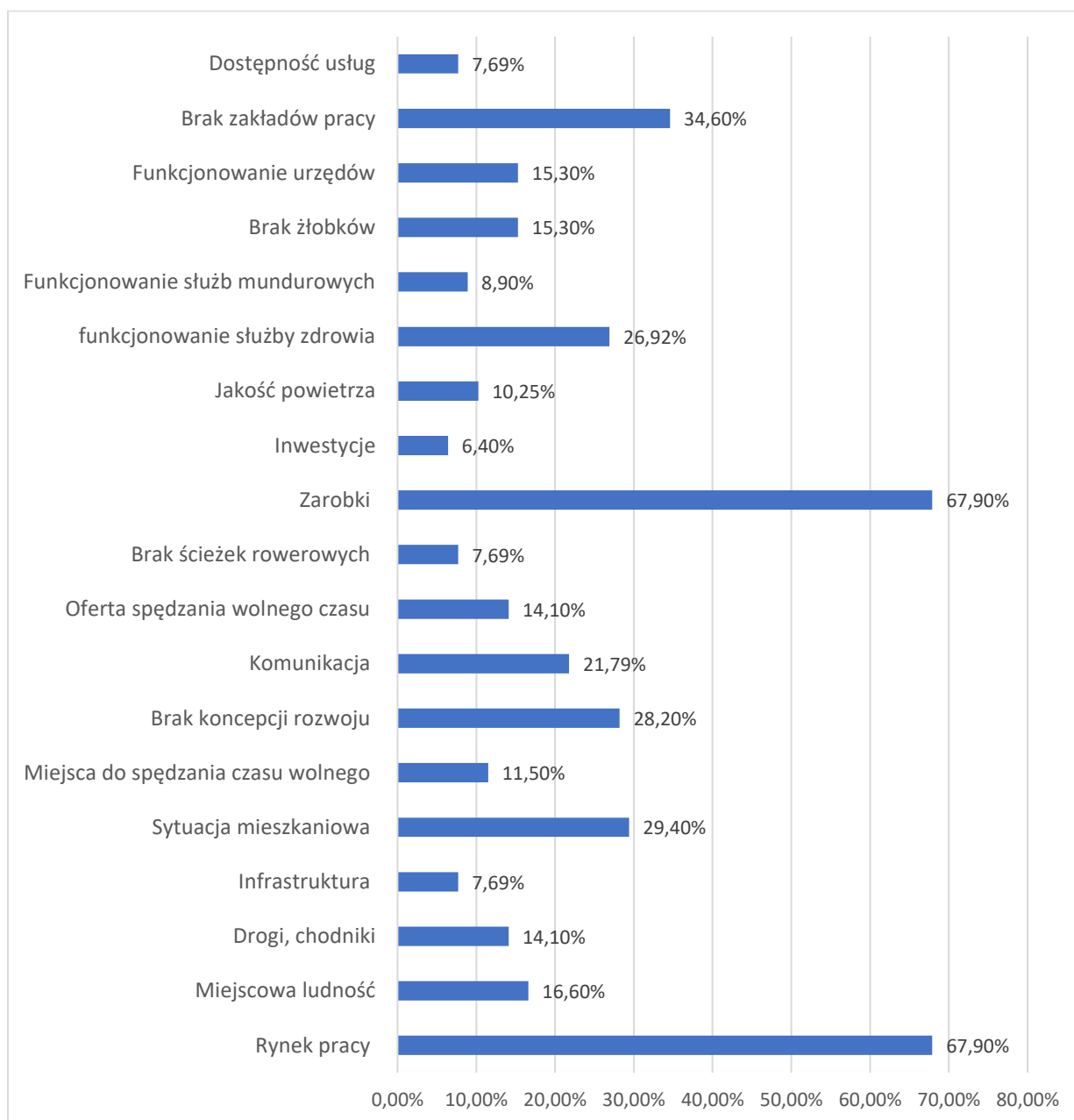
5. Co jest Pani/Pana zdaniem największym potencjałem, mocną stroną miasta Gorlice?

Ponad 55% respondentów za największy atut miasta Gorlice uważa tereny zielone, spokój i bezpieczeństwo oraz położenie, a także góry (39,7%). Mocną stroną miasta jest także infrastruktura turystyczna (25%), infrastruktura rekreacyjna

i sportowa (24,3%) oraz dostępność i bliskość usług (20,5%). Potencjał miasta jest upatrywany także w miejscowej ludności (16,6%) oraz stronie wizualnej (19,2%).

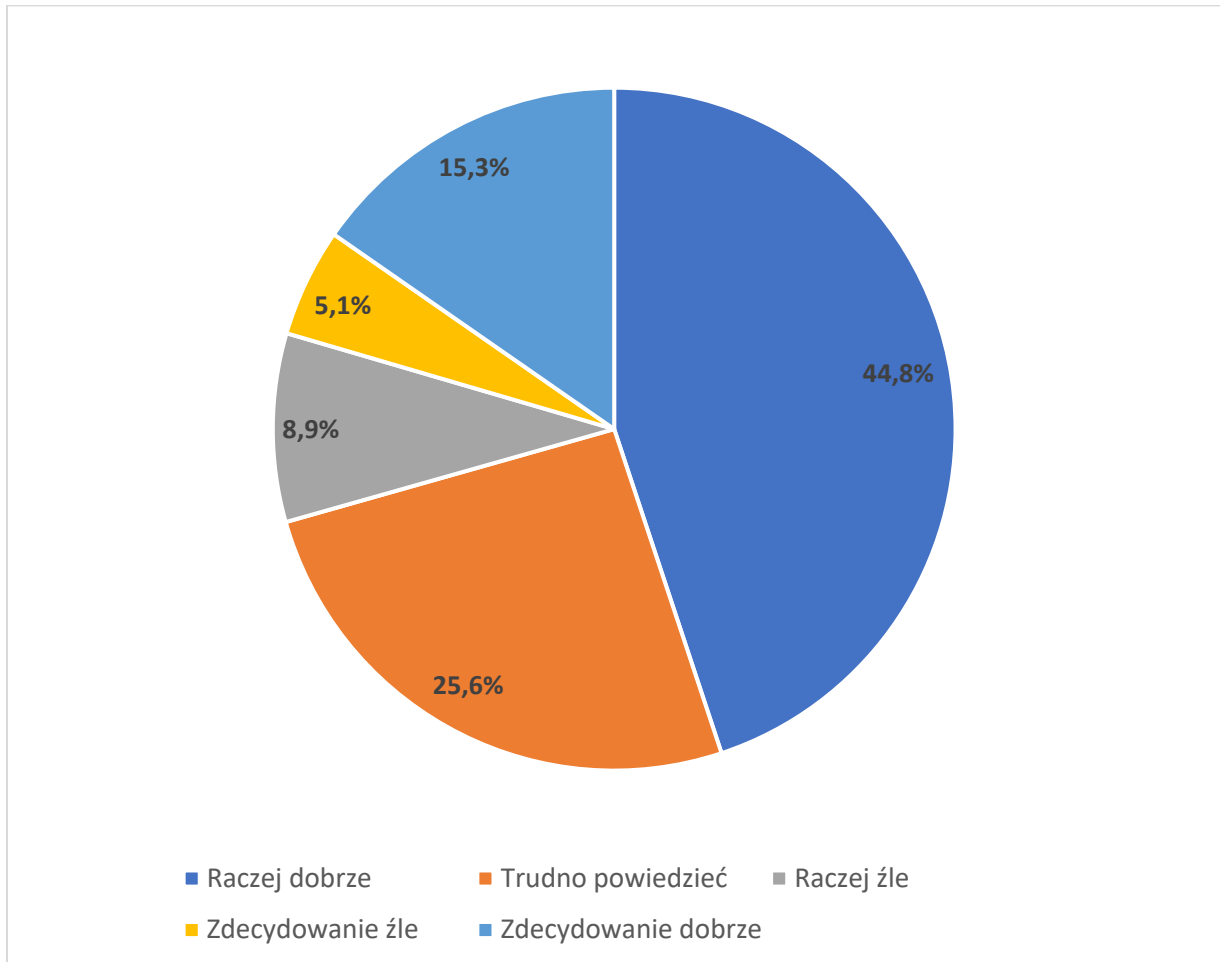
6. Co jest Pani/Pana zdaniem największym problemem, słabą stroną gminy miasta Gorlice?

Największymi problemami miasta Gorlice zdaniem respondentów są: lokalny rynek pracy (67,9% respondentów wskazało ten obszar), zarobki (67,9%), brak zakładów pracy (34,6%), oraz sytuacja mieszkaniowa

(29,4%). Problematiczne są także kwestie braku koncepcji rozwoju (28,2%), funkcjonowania służby zdrowia (26,9%) oraz komunikacji (21,7%).

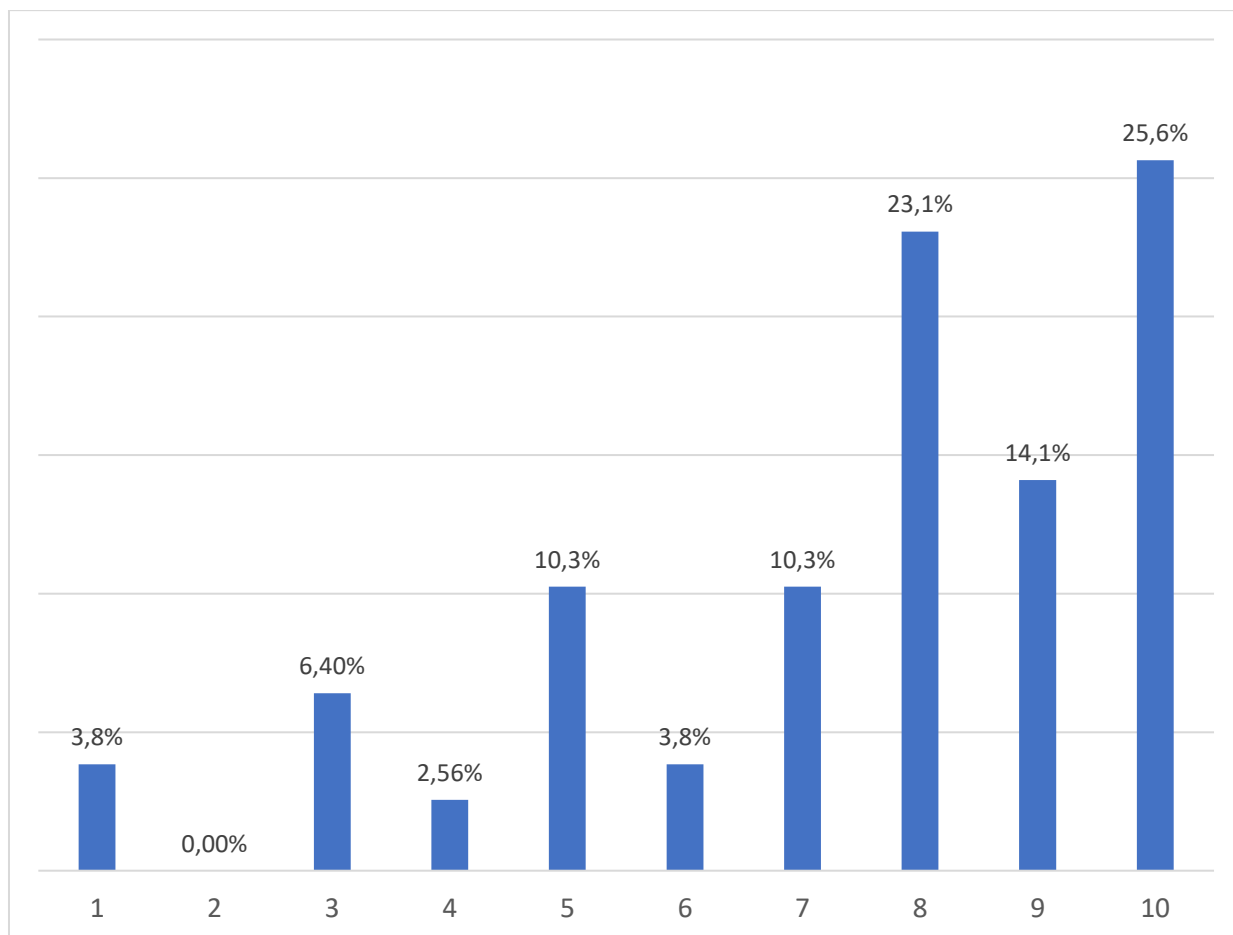
7. Jak ocenia Pani/Pan dotychczasową politykę rozwojową prowadzoną przez władze miasta?

Okolo 60% badanych pozytywie ocenia dotychczasową politykę rozwojową prowadzoną przez władze miasta. Ponad

14% ankietowanych ocenia ją źle, a 25,64% nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat.

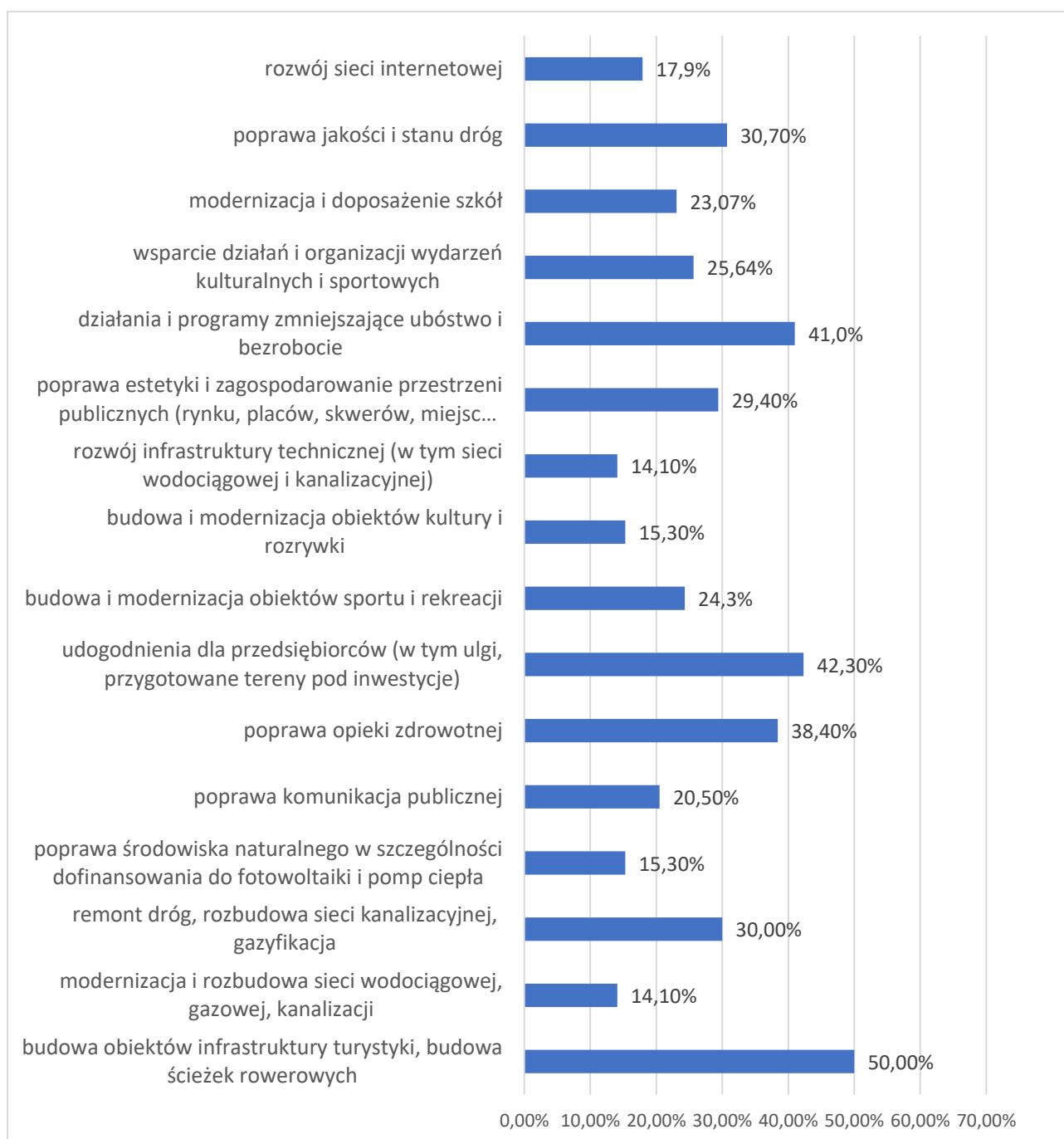
8. Czy plan rozwoju miasta Gorlice na najbliższe 10 lat powinien być raczej strategią kontynuacji, czy zupełnie nową strategią, opartą na innych priorytetach? Proszę wyrazić swoją opinię na 10-stopniowej skali, gdzie „1” oznacza strategię kontynuacji, a „10” zupełnie nową strategię rozwoju.

Największa ilość badanych uznała, że należy obrać zupełnie nową strategię rozwoju (25,6%). Blisko 4% respondentów uznało, że należy zdecydowanie

kontynuować obecną strategię. Ponad 14% ankietowanych udzieliło odpowiedzi wskazującej na brak jednoznacznej opinii.

9. Proszę o wybranie priorytetów, które wpłynęłyby na rozwój miasta w przyszłości

Blisko 50% ankietowanych wskazało na budowę obiektów infrastruktury turystycznej oraz ścieżek rowerowych, 42% na udogodnienia dla przedsiębiorców,

41% na działania i programy zmniejszające ubóstwo i bezrobocie. Ważna okazała się również poprawa opieki zdrowotnej (38,4%), poprawa jakości i stanu dróg

(30,7%), rozbudowa sieci kanalizacyjnej, gazyfikacja (30%), poprawa estetyki i zagospodarowania przestrzeni

II.5 Podsumowanie badania ankietowego

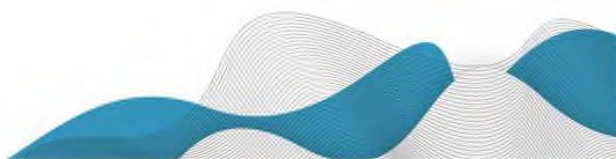
Większość ankietowanych jest zdania, iż miasto Gorlice jest dobrym lub zdecydowanie dobrym miejscem do życia (66,6%), przeciwnego zdania było 14% respondentów, a 19,2% nie posiada jednoznacznej opinii w tej kwestii. Większość nie planuje w perspektywie najbliższych 5 lat zmiany miejsca zamieszkania (69,2%). 30,8% respondentów chciałoby przeprowadzić się poza swoje dotychczasowe miejsce zamieszkania – do innej miejscowości, z czego 3,8% - do Krakowa. Ankietowani uznali, że na jakość życia w mieście Gorlice wpływa szczególnie dostępność szkół (42,3%), atrakcyjność turystyczna miasta (41,02%), a także dostępność miejsc usługowych i handlu (35,8%) oraz dostępność miejsc spędzania wolnego czasu (35,8%). Większość osób, które wzięły udział w badaniu ankietowym wskazało, iż miasto jest dobrym miejscem do życia dla osób starszych (85,8%), rodzin z dziećmi (47,4%) oraz dzieci (39,7%). Znacznie mniej badanych wskazało na młodzież (16,6%), przedsiębiorców (11,5%) oraz uczniów i studentów (7,69%). Wśród mocnych stron Gminy większość respondentów wskazała na tereny zielone (55%), spokój

publicznych (29,4%) oraz wsparcie działań i organizacji wydarzeń kulturalnych i sportowych (25,64%).

i bezpieczeństwo oraz położenie, a także góry (39,7%). Mocną stroną miasta jest także infrastruktura turystyczna (25%), infrastruktura rekreacyjna i sportowa (24,3%) oraz dostępność i bliskość usług (20,5%). Główne obszary problematyczne w mieście stanowią według ankietowanych: lokalny rynek pracy (67,9% respondentów wskazało ten obszar), zarobki (67,9%), brak zakładów pracy (55,3%), brak koncepcji rozwoju (34,6%) oraz sytuacja mieszkaniowa (29,4%). Problematiczne są także kwestie braku koncepcji rozwoju (28,2%), funkcjonowania służby zdrowia (26,9%) oraz komunikacji (21,7%). Około 60% badanych pozytywnie ocenia dotychczasową politykę rozwojową prowadzoną przez władze miasta. Ponad 14% ankietowanych ocenia ją źle, a 25,64% nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat. 25,6% uznało, że należy obrać zupełnie nową strategię rozwoju miasta, a około 4% respondentów uznało, iż należy zdecydowanie kontynuować obecną strategię. Część ankietowanych udzieliła odpowiedzi wskazującej na brak jednoznacznej opinii (14%). Na pytanie dotyczące obszarów priorytetowych, które wpłynęłyby na rozwój miasta, 50% ankietowanych wskazało na budowę obiektów infrastruktury turystycznej oraz

ścieżek rowerowych, 42% na udogodnienia dla przedsiębiorców, 41% na działania i programy zmniejszające ubóstwo i bezrobocie. Ważna okazała się również poprawa opieki zdrowotnej (38,4%), poprawa jakości i stanu dróg (30,7%) oraz rozbudowa sieci kanalizacyjnej, gazyfikacja (30%).

III STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU MIASTA GORLICE

III.1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Miasta Gorlice 2021-2030 jest dokumentem, w którym dokonano diagnozy aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej Miasta Gorlice. Zwrócono uwagę zarówno na mocne jak i słabe strony, szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu Miasta. Niezbędnym elementem w procesie tworzenia Strategii jest również określenie misji i wizji, określających najważniejsze kierunki rozwoju.

Wizja odnosi się do obrazu przyszłości, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Ukazuje Miasto Gorlice w perspektywie 2030 roku, w której zostały dokonane zmiany poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów. Wizja Miasta Gorlice to:

„Gorlice – Miasto Światła w 2030 roku jest miejscem, gdzie rozwija się nowoczesny przemysł i przedsiębiorczość, posiadającym dobrze rozwiniętą ofertę turystyczno-rekreacyjną, a także infrastrukturę

techniczną, komunikacyjną i społeczną”.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Miasta i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Uwzględniając wyżej wymienione założenia misja Miasta Gorlice brzmi:

„Gorlice to jasny punkt Beskidu Niskiego - subregionalne centrum administracji, turystyki i nowoczesnego przemysłu, lider współpracy na rzecz rozwoju ziemi gorlickiej. To Miasto Nowej Energii, które dzięki dobrym warunkom dla inwestycji, rozwijającej się lokalnej przedsiębiorczości i docenianiu społecznej aktywności stwarza mieszkańcom przyjazną przestrzeń do dobrego życia”.

Jednym z najważniejszych priorytetów w zakresie rozwoju Miasta jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do rozwoju przemysłu, przedsiębiorczości, oraz infrastruktury

technicznej i komunikacyjnej. Dążenia
Miasta są ukierunkowane również na
rozwój oferty turystyczno-

rekreacyjnej, poprzez wykorzystanie
walorów historyczno-zabytkowych
i krajobrazowych.

III.2. Operacjonalizacja celów strategicznych w wymiarze gospodarczym

CEL STRATEGICZNY 1: Wzrost aktywności gospodarczej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju				
OBSZARY POLITYK	CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
ROZWÓJ GOSPODARCZY I RYNEK PRACY	Promocja i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie stabilnej polityki wychodzenia naprzeciw przedsiębiorcom oraz przyciągania do Gorlic inwestycji (kapitału), szczególnie w branżach zaawansowanych technologicznie i wymagających zaplecza inżynierskiego, w nowych dziedzinach atrakcyjnych dla ludzi młodych oraz w branżach oferujących atrakcyjne, elastyczne miejsca pracy dla kobiet. • Badanie oraz prognozowanie zmian na rynku pracy i praktyczne wykorzystywanie efektów badań. • Podejmowanie działań mających na celu łagodzenie negatywnych skutków wywołanych na rynku pracy wystąpieniem pandemii COVID-19. • Promowanie wśród młodzieży kształcenia zawodowego 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zatrudnienia i poprawa bazy dochodowej JST. • Zwiększenie atrakcyjności miasta pod względem tworzenia oferty dla nowych mieszkańców i przedsiębiorców. • Wzrost liczby nowych miejsc pracy. • Spadek bezrobocia wśród mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba utworzonych programów wsparcia dla przedsiębiorców (szt.). • Liczba podjętych działań w ramach współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami i stowarzyszeniami (szt.). • Liczba nowoutworzonych miejsc pracy w skali roku (szt.). • Wskaźnik poziomu bezrobocia w danym roku (%).

		dostosowanego do lokalnego rynku pracy.		
INWESTYCJE	Dostosowanie infrastruktury społeczno-gospodarczej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • Zrealizowanie obejścia drogowego Gorlic (obwodnica), w celu wyprowadzenia poza centrum nieturystycznego ruchu tranzytowego. • Budowa lub modernizacja infrastruktury drogowej. • Zwiększenie dostępności obiektów i miejsc użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych i osób starszych poprzez znoszenie barier architektonicznych. • Inwestycje w sferze gospodarki odpadami zgodnie z nowoczesnymi technikami z odpadami, w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z ochrony środowiska określonymi normami krajowymi i dyrektywami unijnymi. • Uzbrojenie terenu pod Strefę Aktywności Gospodarczej (SAG). 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa sieci drogowej na terenie miasta. • Poprawa stanu jakości dróg na terenie miasta. • Opracowane planu budowy sieci wodociągowej na terenach planowanych inwestycji. • Opracowane planu budowy sieci kanalizacyjnej na terenach planowanych inwestycji. • Uzbrojenie terenu pod SAG w niezbędną infrastrukturę. 	<ul style="list-style-type: none"> • Długość rozbudowanych dróg (km). • Liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających szczegółowe zapisy dotyczące systemu komunikacji (szt.). • Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych (szt.). • Liczba mieszkańców przyłączonych do sieci kanalizacyjnej (os.). • Liczba mieszkańców przyłączonych do sieci wodociągowej (os.). • Powierzchnia uzbrojonych terenów przygotowanych pod SAG.
EKOLOGIA	Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> • Kontynuacja pomocy mieszkańcom Miasta w korzystaniu z dotacji na wymianę starych pieców (Rządowy program „Czyste Powietrze”). 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych ekologicznymi źródłami ciepła. • Ograniczenie emisji szkodliwych substancji do 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wymienionych starych pieców w gospodarstwach domowych (szt.). • Kwota udzielonych dotacji na wymianę pieców (zł).

		<ul style="list-style-type: none"> • Montaż instalacji fotowoltaicznych oraz wymiana źródeł ciepła na ekologiczne. • Promowanie wśród mieszkańców małej retencji oraz gromadzenia wody opadowej. • Kontynuowanie działań związanych z likwidacją azbestu. • Podejmowanie działań zwiększających świadomość mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i ekologii. • Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych na terenie Miasta. 	<p>atmosfery z tradycyjnych źródeł ciepła.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, w szczególności pyłów PM 2,5, PM 10 oraz emisji CO2. • Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dni z przekroczeniem dopuszczalnych poziomów benzo(α)pirenu i pyłu zawieszonego PM10 (dni). • Liczba zorganizowanych wydarzeń o charakterze proekologicznym w ciągu roku (szt.). • Liczba nieruchomości, w których zlikwidowano azbest (szt.).
ENERGIA	<p>Optimalizacja w zaopatrzeniu energetycznym, w zaopatrzeniu ciepłym oraz gazowym, a także wspieranie OZE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskiwanie finansowania zewnętrznego na rozwój OZE w mieście (w sferze publicznej oraz wsparcie dla mieszkańców i podmiotów prywatnych), termomodernizację budynków oraz wymianę źródeł ciepła. • Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej. • Dostosowanie źródeł wytwarzania ciepła do wymagań postawionych w dyrektywach unijnych oraz osiągnięcie w 2025 r. statusu systemu efektywnego energetycznie (co najmniej 50% ciepła wytwarzane z innych paliw niż węgiel). 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa efektywności energetycznej budynków. • Osiągnięcie systemu efektywnego energetycznie. • Zrealizowana inwestycja Odnawialne źródła energii dla mieszkańców gmin członkowskich Klastra Energii Biała Ropa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba budynków z przeprowadzoną termomodernizacją na terenie miasta (szt.). • Procent ciepła wytwarzanego z innych paliw niż węgiel (%).

		<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja inwestycji Odnawialne źródła energii dla mieszkańców gmin członkowskich Klastra Energii Biała Ropa. 		
	<p>Oświetlenie najważniejszych budynków w mieście oraz wymiana oświetlenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przystanki - oświetlenie i monitoring - poprawa bezpieczeństwa. • Rozpoczęcie montażu paneli fotowoltaicznych na ekranach akustycznych - pozyskiwanie energii dla bilansu w oświetleniu ulicznym. • Zwiększenie liczby latarni ulicznych przestawionych na energooszczędną technologię LED zgodnie z przyjętym planem 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost poziomu bezpieczeństwa poprzez oświetlenie przystanków. • Obniżenie poziomu wykorzystanej energii do oświetlenia ulicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych (szt.). • Liczba zamontowanych paneli fotowoltaicznych (szt.). • Liczba latarni ulicznych przestawionych na energooszczędną technologię LED (szt.).

III.3. Operacjonalizacja celów strategicznych w wymiarze przestrzennym

CEL STRATEGICZNY 2: Rozwój turystyki i rekreacji				
OBSZARY POLITYK	CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
DZIEDZICTWO I HISTORIA	Wykorzystanie dziedzictwa historycznego miasta w celu osiągnięcia korzyści wizerunkowych oraz zwiększenia ruchu turystycznego	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie Europejskiego Muzeum I Wojny Światowej. Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Rewitalizacja zabytków na terenie miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego miasta. Wzrost liczby zabytków zrewitalizowanych. Rozwój zbiorów muzealiów nieruchomości. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba działań mających na celu promocję dziedzictwa kulturowego. Liczba zrewitalizowanych zabytków. Ilość nowych jednostek muzealnych.
ZAGODPODAROWANIE PRZESTRZENNE	Dbłość o krajobraz Miasta, estetykę i ład przestrzenny Miasta	<ul style="list-style-type: none"> Aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Sukcesywne zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dostosowujących je do aktualnych potrzeb. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem ładu przestrzennego. Zapewnienie spójności zagospodarowania przestrzennego terenu miasta. Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska przyrodniczego, ochrona 	<ul style="list-style-type: none"> Stopień aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (%). Poziom pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego powierzchni miasta (%).

		<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości, funkcjonalności i dostępności istniejących przestrzeni publicznych. • Sukcesywna estetyzacja miasta, stworzenie warunków do aktywnego korzystania z jego przestrzeni i podniesienia jej atrakcyjności dla mieszkańców i przyjezdnych – zieleń miejska i mini-parki, skate-park, trakty i trasy spacerowe i rolkowe, ścieżki i stojaki rowerowe, jednolite oznakowanie miejsc i atrakcji. • Uporządkowanie przestrzeni publicznej w zakresie istniejących reklam, jak również kreowania nowych nośników informacji wizualnej, obiektów małej architektury i ogrodzeń. • Ochrona przed degradacją terenów problemowych i funkcjonalnie z nimi powiązanych. 	<p>krajobrazu i racjonalne korzystanie z zasobów środowiska.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia zintegrowanych systemów zieleni (ha). • Powierzchnia przestrzeni publicznej dostępnej dla mieszkańców (ha). • Liczba nowych nośników informacji wizualnej (szt.).
--	--	--	--	--

<p>SPORT I REKREACJA</p>	<p>Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele rekreacyjne i turystyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa i rozbudowa małej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej (ścieżki pieszo-rollerowe, wiaty przystankowe, siłownie zewnętrzne, place zabaw). • Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej. • Budowa lub modernizacja infrastruktury turystycznej. • Budowa lub modernizacja infrastruktury sportowej. • Wzbogacenie oferty rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców miasta. • Zbudowanie marki Gorlic jako miasta sportu i aktywnej rekreacji, bogato wyposażonego zaplecza sportowego i bazy wypadowej do uprawiania sportów dla całego Beskidu Niskiego. • Dofinansowanie i promowanie cyklicznych imprez turystyczno-rekreacyjnych i sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie jakości życia poprzez zwiększoną aktywność rekreacyjną. • Poprawa stanu zdrowia mieszkańców miasta dzięki uczestnictwu w aktywności fizycznej. • Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego mieszkańców miasta o charakterze sportowo-rekreacyjnym. • Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. • Zwiększenie ruchu turystycznego poprzez rozbudowę ścieżek rowerowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Długość ścieżek pieszo-rollerowych (km). • Liczba wiat przystankowych (szt.). • Liczba wybudowanych siłowni zewnętrznych (szt.). • Liczba wybudowanych placów zabaw (szt.). • Liczba zorganizowanych imprez sportowych w ciągu roku (szt.). • Liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze sportu wspieranych przez miasto (szt.). • Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów sportowych (szt.).
<p>TRANSPORT</p>	<p>Rozwój w obszarze usług komunikacyjnych i transportu. Rozwój elektromobilności i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój ścieżek, dróg i ciągów komunikacyjnych dla rowerów wraz z parkingami rowerowymi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby osób korzystających z transportu rowerowego. • Rozwój elektromobilności. 	<ul style="list-style-type: none"> • Długość ścieżek rowerowych (km). • Liczba utworzonych parkingów rowerowych (szt.).

	wykorzystanie technologii paliw alternatywnych	<ul style="list-style-type: none"> • Efektywne zarządzanie infrastrukturą miasta i jej rozwój ukierunkowany na wykorzystanie rozwiązań niskoemisyjnych. • Budowa i modernizacja dróg. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa infrastruktury drogowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Długość nowych dróg (km). • Długość zmodernizowanych dróg (km).
TURYSTYKA	Stałe podnoszenie atrakcyjności turystycznej miasta	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie programu (koncepcji) rozwoju turystyki w mieście (narzędzia, produkty, typ turysty oraz forma turystyki). • Ofensywna promocja walorów turystycznych miasta. • Wzbogacenie atrakcyjności turystycznej miasta poprzez wykorzystanie walorów historyczno-zabytkowych i krajobrazowych. • Rozwijanie i różnicowanie atrakcji bazujących na tradycjach nafcierskich i promocja Gorlic jako węzła karpacko-galicyjskiego Traktu Naftowego. Wprowadzanie i podkreślanie nafcierskich elementów w przestrzeni miasta (oznakowanie miejsc, postać Łukasiewicza i innych znanych nafciarzy na ławkach w mieście, tradycyjne oświetlenie itp.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa oferty turystycznej miasta. • Zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną wśród mieszkańców i osób odwiedzających miasto. • Wzrost liczby informacji o ofercie turystycznej miasta w mediach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób odwiedzających miasto w celach turystycznych (os.). • Liczba informacji na temat oferty turystycznej pojawiających się w mediach (szt.). • Liczba podejmowanych działań z jednostkami samorządu terytorialnego, Samorządem Województwa Małopolskiego, Małopolską Organizacją Turystyczną, lokalnymi organizacjami turystycznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze turystyki (szt.). • Liczba zorganizowanych konferencji, seminariów, plebiscytów i targów (szt.).

		<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, Samorządem Województwa Małopolskiego, Małopolską Organizacją Turystyczną, lokalnymi organizacjami turystycznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze turystyki. • Podejmowanie współpracy z mediami lokalnymi, ogólnokrajowymi i zagranicznymi o charakterze turystycznym (portale, blogi, strony społecznościowe). • Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego oraz branżą turystyczną w ramach organizowanych konferencji, seminariów, plebiscytów i targów. 		
--	--	---	--	--

III.4. Operacjonalizacja celów strategicznych w wymiarze społecznym

CEL STRATEGICZNY 3: Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców				
OBSZARY POLITYK	CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
BEZPIECZEŃSTWO	Poprawa bezpieczeństwa i komfortu zamieszkania na terenie Miasta	<ul style="list-style-type: none"> Doposażenie jednostek Straży Pożarnej, Policji oraz Straży Miejskiej poprzez zakup sprzętu, wozów bojowych oraz umundurowania. Rozbudowa systemu monitoringu oraz współpraca z policją. Zapewnienie pełnej sprawności technicznej opraw ulicznych oraz wykonanie nowych oświetleń ulicznych dróg i placów. Tworzenie miejsc parkingowych, budowa chodników oraz infrastruktury zwalniającej. Współpraca z administracją centralną i regionalną w celu rozbudowy i utrzymania systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego poprzez monitorowanie stanu zabezpieczeń przeciwpowodziowych oraz prowadzenie wspólnych działań 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa wyposażenia Straży Pożarnej, Policji oraz Straży Miejskiej. Stała kontrola dróg i kluczowych miejsc na terenie miasta poprzez punkty monitoringu. Poprawa bezpieczeństwa pieszych poprzez rozbudowę oświetlenia i chodników przy kluczowych odcinkach dróg. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa u mieszkańców miasta. Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie miasta. Zmniejszenie liczby wypadków drogowych. Zabezpieczanie terenów przed zalaniem i podtopieniami. Zabezpieczanie terenów przed osuwiskami. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zakupionego sprzętu, wozów bojowych i umundurowania (szt.) Liczba powstałych punktów monitoringu (szt.) Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych (szt.) Długość wybudowanych chodników (km). Liczba utworzonych miejsc parkingowych (szt.) Liczba wypadków na drogach (szt.) Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego (%) Obniżenie istniejącego ryzyka spowodowanego obecnością osuwisk (%)

		<p>mających na celu ich rozbudowę i modernizację.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ochrona mieszkańców przed skutkami powodzi i podtopień. • Stabilizacja osuwisk zagrażających bezpieczeństwu. 		
EDUKACJA	Rozwój usług edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja placówek oświatowych na terenie miasta wraz z infrastrukturą towarzyszącą. • Dopuszczenie placówek oświatowych w sprzęt specjalistyczny, pomoce edukacyjne, laboratoria itp. • Wsparcie nauczycieli w dostosowaniu do wymagań rynku edukacyjnego oraz w dokształcaniu i podnoszeniu kwalifikacji. • Przygotowanie placówek pod względem dostępności dla osób niepełnosprawnych. • Przygotowanie placówek do pracy on-line. • Rozwijanie działalności świetlic, prowadzenie różnych zajęć rozwijających dzieci i młodzież. • Stworzenie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju i aktywnego czasu wolnego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa infrastruktury placówek oświatowych. • Poprawa warunków nauczania w szkołach. • Podniesienie kompetencji zawodowych oraz kwalifikacji nauczycieli. • Dostosowanie infrastruktury dla potrzeb osób niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zmodernizowanych pomieszczeń szkolnych (szt.). • Liczba zakupionego sprzętu specjalistycznego (szt.). • Średnie wyniki nauczania w szkołach (%). • Liczba nauczycieli, którzy uzyskali awans zawodowy (os.). • Liczba wprowadzonych udogodnień dla osób niepełnosprawnych (szt.). • Liczba zakupionego sprzętu przeznaczonego do pracy on-line (szt.). • Liczba przeprowadzonych zajęć w świetlicach (szt.). • Liczba prowadzonych zajęć pozalekcyjnych (szt.).

<p>ZDROWIE I POMOC SPOŁECZNA</p>	<p>Profilaktyka i ochrona zdrowia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Efektywne wykorzystanie środków z funduszu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii na realizację działań promujących spędzanie czasu w zdrowy sposób. • Podejmowanie działań mających na celu ochronę zdrowia, w tym rehabilitacja i profilaktyka zdrowotna. • Wsparcie rozwoju funkcjonowania opieki zdrowotnej. • Kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych. • Realizacja zadań prozdrowotnych w oparciu o ustawę o zdrowiu publicznym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu zdrowia mieszkańców. • Poprawa sprawności funkcjonowania opieki zdrowotnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kwota przeznaczona na przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii (zł). • Liczba przeprowadzonych badań profilaktycznych (szt.).
<p>KULTURA</p>	<p>Wzrost poczucia tożsamości lokalnej i świadomości obywatelskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zachowanie i utrwalanie tożsamości kulturowej, etnicznej i narodowej. • Zapewnienie powszechnego dostępu do kultury oraz korzystania z jej walorów i dóbr przez mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój instytucji zajmującej się nowoczesną prezentacją wielokulturowej historii miasta i regionu gorlickiego oraz kształtującej nowoczesne formy współpracy środowisk społecznych, edukacyjnych, naukowych i kulturalnych (instytucja edukacyjno-kulturalna). • Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców o charakterze kulturalnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba utworzonych jednostek kultury (szt.). • Liczba wydarzeń kulturalnych zorganizowanych przez Miasto w ciągu roku (szt.). • Liczba wydarzeń współorganizowanych z organizacjami pozarządowymi (szt.).

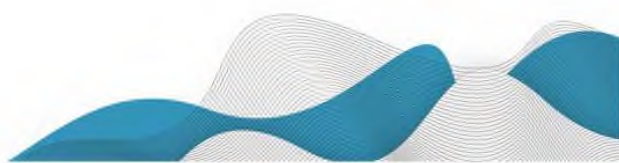
			<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększanie poziomu wiedzy mieszkańców, rozwijanie pasji, zainteresowań. • Rozwój wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego Miasta. • Wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców. • Promocja Miasta na zewnątrz. 	
KOMUNIKACJA SPOŁECZNA I PROMOCJA	Stały kontakt z mieszkańcami i prowadzenie konsultacji społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój społeczeństwa obywatelskiego poprzez promowanie budżetu obywatelskiego. • Konsultacje społeczne z mieszkańcami Miasta na zasadach wskazanych w ustawach i właściwej uchwale Rady Miasta dotyczącej zasad i trybu ich przeprowadzania. • Wykorzystanie istniejących platform społecznościowych dla mieszkańców w celu aktywizacji i rozbudzenia inicjatyw obywatelskich. • Stworzenie jednolitego graficznego wizerunku Miasta i podległych Urzędowi Miasta jednostek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby osób głosujących w budżecie obywatelskim. • Podniesienie poziomu komunikacji z mieszkańcami. • Poprawa spójności wizerunkowej Miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób głosujących w budżecie obywatelskim (os.). • Liczba zaprojektowanych znaków graficznych (szt.). •

<p>SENIORZY</p>	<p>Aktywizacja społeczna osób starszych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w programach aktywizujących Seniorów. • Zapewnienie oferty dla seniorów: kultura, sport, rekreacja, infrastruktura, rehabilitacja, opieka medyczna. • Wspieranie aktywnego zagospodarowania czasu i kompetencji seniorów, uaktywnienie w tym kierunku Zarządów Osiedli. • Likwidacja barier architektonicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dopasowanie oferty usług do zmieniającej się struktury demograficznej. • Wzrost aktywności społecznej osób starszych. • Poprawienie jakości życia poprzez nowe możliwości spędzania czasu wolnego przez seniorów i zapewnienia oferty dostosowanej do wieku i interesów tych osób. • Integracja osób starszych, możliwość spędzania czasu wolnego z osobami o podobnym wieku i zainteresowaniach. • Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób starszych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających z programów aktywizujących Seniorów (os.). • Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych (szt.).
<p>WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI</p>	<p>Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywizacja mieszkańców poprzez promocję i wspieranie działających na terenie Miasta organizacji pozarządowych i grup nieformalnych. • Włączenie organizacji pozarządowych jako partnera w realizacji zadań publicznych. • Wsparcie organizacyjne i merytoryczne organizacji pozarządowych oraz instytucji współpracujących z miastem i miejskimi jednostkami organizacyjnymi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zainteresowania mieszkańców działalnością organizacji pozarządowych. • Wzrost liczby osób działających w organizacjach pozarządowych. • Wzrost liczby inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe. • Wzrost liczby działań podejmowanych wspólnie z organizacjami pozarządowymi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta (szt.). • Liczba osób będących członkami organizacji pozarządowych na terenie Miasta (os.). • Liczba zrealizowanych zadań publicznych wspólnie z organizacjami pozarządowymi (szt.).

<p>CYFRYZACJA I TELEKOMUNIKACJA</p>	<p>Rozszerzenie zakresu e-usług oraz wzrost poziomu cyberbezpieczeństwa w Urzędzie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koncentracja na zapewnieniu e-usług adekwatnych do realnych potrzeb, zgłaszanych przez mieszkańców i przedsiębiorców. • Stworzenie zunifikowanego i przejrzystego portalu informacyjno-usługowego całej administracji samorządowej. • Wdrożenie procesu zarządzania opartego na podejściu zwinnym w celu poprawy procesu podejmowania decyzji dotyczących inwestycji w technologie informatyczne i nadzoru nad nimi. • Wdrożenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Miastem z łatwym dostępem dla mieszkańców do e-usług. • Opracowanie zestawu szkoleń edukacyjnych oraz coroczne uczestnictwo w szkoleniach z zakresu bezpieczeństwa cybernetycznego dla pracowników. • Wdrożenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Miastem w celu poprawy jakości usług miejskich. • Prowadzenie badań w zakresie zadowolenia z obsługi klientów w Urzędzie Miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie e-usług. • Zwiększenie bezpieczeństwa i obniżenie kosztów utrzymania niezbędnej infrastruktury. • Wzrost poziomu wiedzy z zakresu cyberbezpieczeństwa. • Poprawa jakości usług miejskich. • Poprawa wyników w zakresie obsługi klienta. • Wzrost wiedzy pracowników na temat obsługi klienta. • Wprowadzenie nowych e-usług. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wdrożonych e-usług (szt.). • Liczba przeprowadzonych szkoleń z zakresu cyberbezpieczeństwa (szt.). • Koszt utrzymania infrastruktury (w zł). • Osiągnięcie średniej co najmniej 80% „dobrych” lub „doskonałych” wyników obsługi klienta w Urzędzie Miasta w badaniu satysfakcji mieszkańców prowadzonym raz na dwa lata.
--	---	---	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> Przeszkolenie wszystkich pracowników Urzędu Miasta z zakresu profesjonalnej obsługi klienta w latach 2022-2023. Wprowadzanie kolejnych e-usług dla mieszkańców. 		
USŁUGI KOMUNALNE	Podnoszenie jakości usług komunalnych	<ul style="list-style-type: none"> Wdrożenie nowych technologii w zakresie odzysku, recyklingu oraz zmniejszenia ilości odpadów, w tym wykorzystanie odpadów komunalnych jako źródła energii. Podniesienie standardu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, zgodnie ze zobowiązaniami wynikającymi z ustalonych norm krajowych i dyrektyw unijnych. Wsparcie dla gospodarki osadami ściekowymi. Dbłość o czystość w przestrzeni publicznej poprzez sprzątnięcie terenów Miasta i usuwanie dzikich wysypisk śmieci (wybór wykonawców oraz zawieranie umów na wykonywanie usług utrzymania czystości i porządku oraz na wykonywanie usług likwidacji dzikich wysypisk odpadów). 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska oraz postępowania z odpadami. Wzrost poziomu czystości Miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> Udział odpadów segregowanych w stosunku do całości wyprodukowanych odpadów (%). Udział odpadów wykorzystywanych jako źródło energii (%). Liczba usuniętych dzikich wysypisk (szt.).

**IV Model struktury
funkcjonalno-
przestrzennej Miasta
Gorlice oraz ustalenia
i rekomendacje w zakresie
kształtowania polityki
przestrzennej**

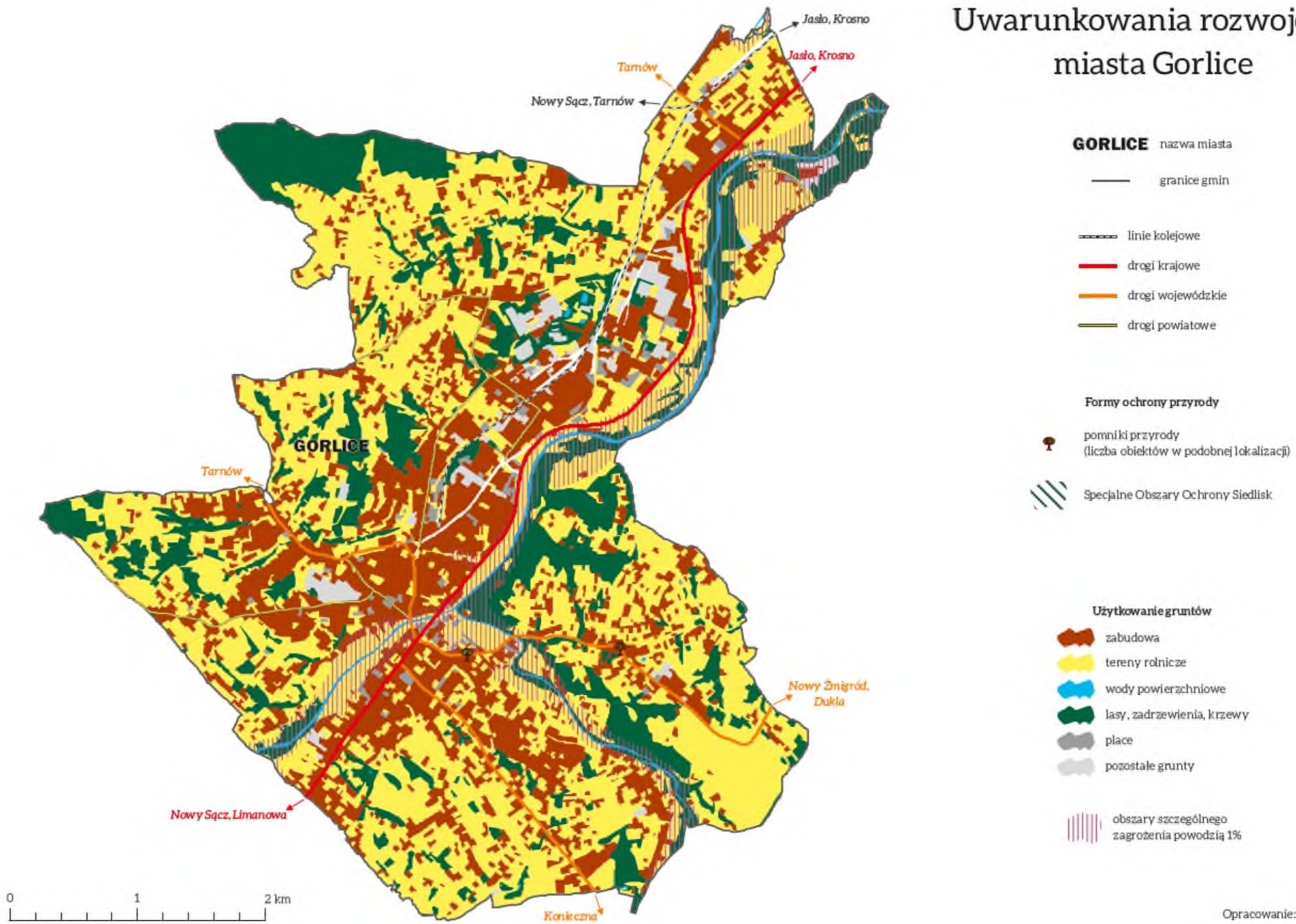
IV.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Gorlice

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej to schemat obrazujący zbiór elementów, które w szczególności wpływają na szeroko pojęty rozwój społeczno-gospodarczy miasta. Model budują zarówno elementy stałe, związane z ukształtowaniem środowiska przyrodniczego, jak i elementy zmienne, ulegające przekształceniom w wyniku działań podejmowanych przez człowieka - układ zabudowy, sieci infrastruktury technicznej. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej został oparty na zapisach umieszczonych w dokumentach gminnych, takich jak „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego”, „Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego”, diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej oraz przeprowadzonych konsultacjach. Na podstawie charakterystyk zamieszczonych w Strategii Rozwoju oraz w niniejszym rozdziale przedstawiono kluczowe wizualizacje dotyczące uwarunkowań rozwojowych oraz modelu struktury przestrzenno-funkcjonalnej Miasta

Gorlice. Model ten ukazuje długookresową wizję rozwoju oraz wynika z uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, zdiagnozowanych potrzeb i potencjału Miasta z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania.

Gmina miejska Gorlice zlokalizowana jest w środkowej części powiatu. Obszary zabudowane i zurbanizowane zajmują 44,9% jej powierzchni. Pozostałe grunty zajęte są przez użytki rolne oraz lasy. Gorlice to wielofunkcyjny ośrodek miejski i ważny węzeł komunikacji drogowej stanowiący siedzibę władz nie tylko Miasta, ale też powiatu gorlickiego oraz gmin wiejskiej Gorlice. Miasto Gorlice leży w dorzeczu rzeki Ropy, wpadającej do Wisłoki w Jaśle. Gleby w mieście są dobre do produkcji rolnej w tych warunkach fizjograficznych i klimatycznych. Na terenie Gorlic znajdują się osuwiska. Formy ochrony przyrody obejmują Obszar Natura 2000 Wisłoka z Dopływami - PLH 180052 oraz pomniki przyrody. Niżej zestawiono mapę przedstawiającą uwarunkowania istotne dla modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta.

Uwarunkowania rozwojowe miasta Gorlice

Opracowanie: Łukasz Fieder

Rysunek 4: Uwarunkowania rozwojowe gminy miejskiej Gorlice. Opracowanie: Łukasz Fieder, Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Źródła danych do opracowania mapy dotyczącej uwarunkowań rozwojowych:

- Baza danych obiektów topograficznych BDOT 10k (źródło: Główny Urząd Geodezji i Kartografii).
- Państwowy rejestr granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju (źródło: Główny Urząd Geodezji i Kartografii).
- dostępność transportu publicznego: Guzik R., Kołoś A., Fiedeń Ł., Kocaj A., Wiedermann K., 2019, *Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna – województwo małopolskie*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków.
- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie).
- Centralny rejestr form ochrony przyrody (źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska).

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej to schemat obrazujący zbiór elementów, które w szczególny sposób wpływają na szeroko pojęty rozwój społeczno-gospodarczy Miasta. Model budują zarówno elementy stałe, związane z ukształtowaniem środowiska przyrodniczego, jak i elementy zmienne, ulegające przekształceniom w wyniku działań podejmowanych przez człowieka – osadnictwo, sieci infrastruktury technicznej. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta został oparty na zapisach umieszczonych w „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Gorlice”, diagnozie sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej oraz przeprowadzonych konsultacjach. Na podstawie charakterystyk zamieszczonych w niniejszym

rozdziale przedstawiono kluczowe wizualizacje dotyczące modelu struktury przestrzenno-funkcjonalnej gminy miejskiej Gorlice. Model ten ukazuje długookresową wizję rozwoju Miasta i wynika z uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, zdiagnozowanych potrzeb i potencjału Miasta z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta Gorlice

OBSZARY I KIERUNKI INTERWENCJI

działania ogólnogminne działania lokalne

W zakresie ochrony i wykorzystania zasobów przyrody

● ochrona zasobów przyrody

W zakresie gospodarki

MOF rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego

W zakresie planowania przestrzennego i transportu

● ograniczanie ryzyka powodziowego

● miejsca potencjalnych konfliktów

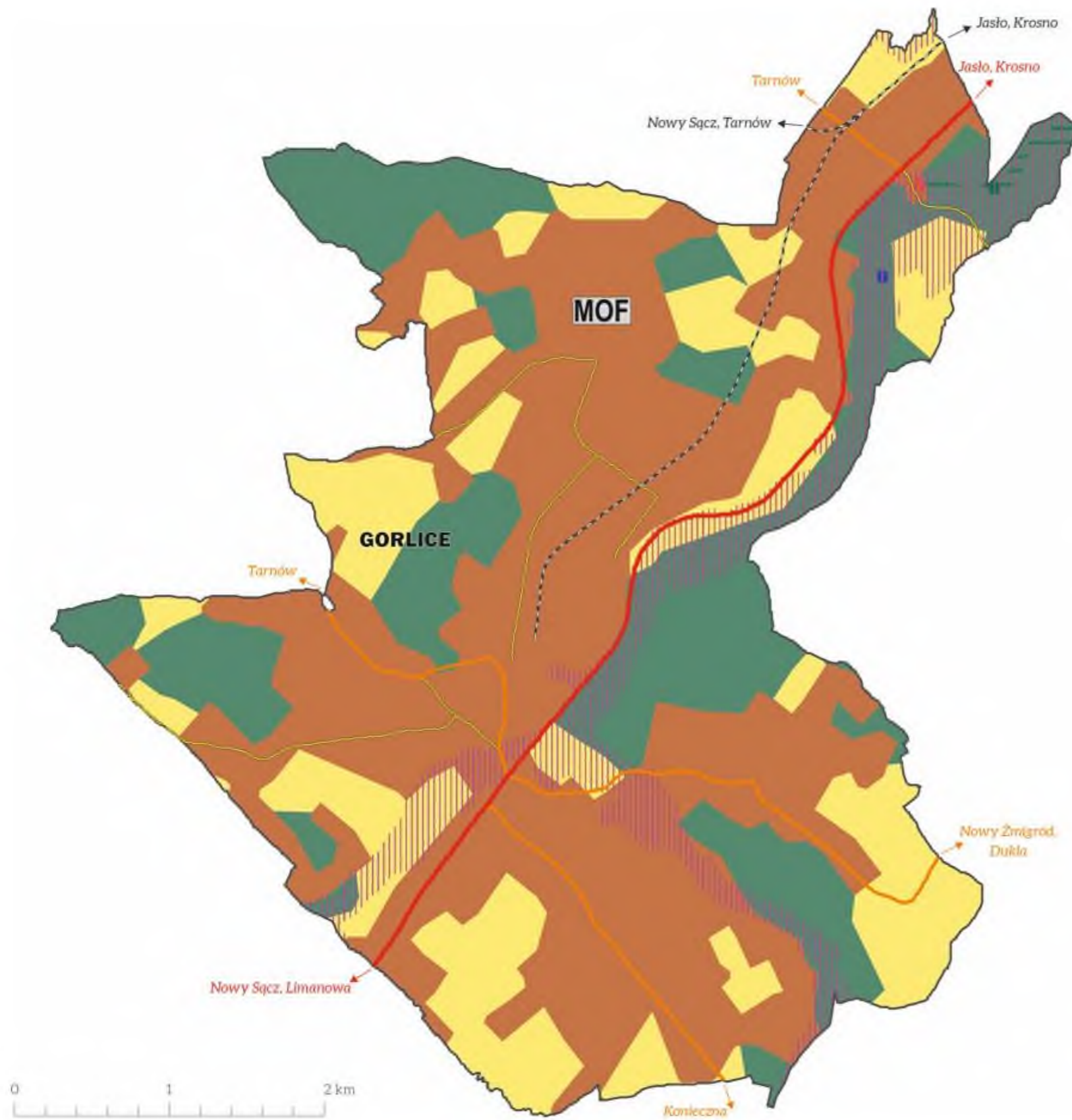
GORLICE nazwa miasta

- granice gmin
- linie kolejowe
- drogi krajowe
- drogi wojewódzkie
- drogi powiatowe

Użytkowanie gruntów

- zabudowa
- tereny rolnicze
- lasy, zadrzewienia, krzewy
- obszary chronione
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią 1%

Opracowanie: Łukasz Fiedeń

Rysunek 5: Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy miejskiej Gorlice. Opracowanie: Łukasz Fiedeń, Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Źródła danych do opracowania modelu funkcjonalno-przestrzennego:

- Baza Danych Obiektów Ogólnogeograficznych (źródło: Główny Urząd Geodezji i Kartografii).
- Baza danych obiektów topograficznych BDOT 10k (źródło: Główny Urząd Geodezji i Kartografii).
- Państwowy rejestr granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju (źródło: Główny Urząd Geodezji i Kartografii).
- dostępność transportu publicznego: Guzik R., Kołoś A., Fiedeń Ł., Kocaj A., Wiedermann K., 2019, Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna – województwo małopolskie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków.
- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie).
- Centralny rejestr form ochrony przyrody (źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska).

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej zawiera oznaczenia dotyczące użytkowania terenu, obszarów chronionych i zagrożonych powodzią oraz sieci drogowej i kolejowej. Zostały także zamieszczone kierunki interwencji w dwóch podziałach:

1) działania ogólnogminne oraz działania lokalne (na poziomie poszczególnych miejscowości).

2) zakres ochrony i wykorzystywania zasobów przyrody, zakres gospodarki oraz zakres planowania przestrzennego i transportu.

Ponadto na mapie oznaczone są miejscowości, w których znajdują się powierzchniowe formy ochrony przyrody oraz miejsca, gdzie zabudowa

jest zlokalizowana na obszarach zagrożonych powodzią.

Charakterystyka poszczególnych elementów modelu:

- **Zakres ochrony i wykorzystania zasobów przyrody** – obejmuje ochronę zasobów przyrody. Na terenie Miasta znajdują się m.in. Obszar Natura 2000 Wisłoka z Dopływami – PLH 180052 oraz pomniki przyrody. Zakłada się zarówno ochronę tych zasobów, jak i możliwości ich wykorzystania dla rozwoju turystyki, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska.

- **Zakres gospodarki** – obejmuje ograniczenie rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego (MOF).

W Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” za obszary wzrostu, o wyjątkowych możliwościach rozwojowych uznano miasta i obszary funkcjonalne wokół nich (MOF) – wskazano 6 takich obszarów w Małopolsce, w tym MOF Gorlic. Poziom oraz czynniki wpływające na rozwój ośrodków miejskich należy rozpatrywać wspólnie z procesami zachodzącymi na otaczających je terenach. W MOF istotna jest poprawa skuteczności koordynacji procesów rozwojowych oraz jakości i efektywności systemu usług publicznych. W związku z tym, województwo kierować będzie do tych obszarów szczególne wsparcie. Obecnie, z uwagi m.in. na słabe powiązania komunikacyjne, MOF Gorlic ograniczony jest właściwie wyłącznie do obszaru miasta i gminy wiejskiej Gorlice. Dalsze działania, zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym powinny dążyć do rozszerzenia MOF Gorlic do całego

powiatu. Służyć temu może rozwój miasta jako ośrodka subregionalnego, do czego pierwszym krokiem będzie wzmocnienie (a w wielu obszarach stworzenie) sieci transportowych, głównie transportu publicznego.

- **Zakres planowania przestrzennego i transportu** – obejmuje ograniczenie ryzyka powodziowego. Na terenie gminy miejskiej Gorlice występują cieki wodne (miasto położone jest w widłach rzeki Ropy i Sękówki, mającej tu swoje ujście), które stanowią zagrożenie powodziowe. W związku z powyższym wskazane jest ograniczenie zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodziowego.

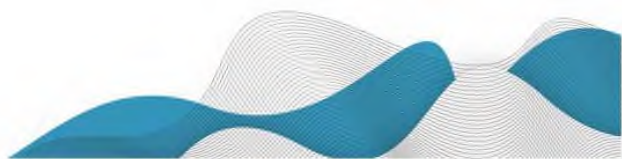
Na obszarze Miasta Gorlice występuje wiele terenów osuwiskowych i zagrożonych ruchami masowymi. Należy zatem pamiętać, by każdą inwestycję budowlaną poprzedzać dokładnym rozpoznaniem gruntów.

IV.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Główne kierunki rozwoju Miasta Gorlice obejmują:

- Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego na obszarze miasta.
- Rozładowanie ruchu kołowego w centrum miasta oraz modernizacja dróg.
- Zapewnienie dobrej komunikacji publicznej, pozwalającej na redukcję lub całkowitą rezygnację z transportu samochodowego.
- Zaniechanie rozwoju nowej zabudowy zagrodowej na terenach zagrożonych udokumentowanymi osuwiskami.
- Modernizacja i budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych oraz urządzeń przeciwpowodziowych w celu uregulowania stosunków wodnych.
- Poprawa dostępności do infrastruktury społecznej (szkoły, przedszkola, place zabaw, skwery zieleni).
- Dostosowanie infrastruktury technicznej, szczególnie sieci kanalizacyjnej, w związku ze zwiększeniem jakości życia mieszkańców i utrzymaniem ich gospodarstw domowych.
- Uzbrojenie terenów w infrastrukturę techniczną.
- Rozwój sieci komunikacyjnej, w tym pieszej i rowerowej z wykorzystaniem zieleni urządzonej.
- Utrzymanie, kontynuacja i rozwój funkcji mieszkaniowej, usługowej oraz działalności gospodarczej wraz pełną infrastrukturą techniczną i komunikacyjną przy zachowaniu zasad ochrony środowiska przyrodniczego.
- Rozwój przemysłu i wytwórczości – koncentracja i intensyfikacja działalności gospodarczej w rejonie funkcjonującego przemysłu i wytwórczości.

**V Spójność kierunków
rozwoju Miasta
z kierunkami
wynikającymi ze strategii
rozwoju
Województwa**

V.1. Spójność kierunków rozwoju Miasta z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju Województwa

Strategia Rozwoju Miasta Gorlice na lata 2021-2030 wpisuje się w ustalenia nadrzędnych dokumentów planistycznych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Poniżej zdefiniowano i wykazano spójność celów zdefiniowanych z Strategii z najważniejszymi dokumentami z ww. poziomów. W kolejnym rozdziale wykazano odwołania do obszarów strategicznej interwencji (OSI) znajdujących się w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, które tworzą płaszczyznę do rozwoju Miasta Gorlice w konkretnych obszarach tematycznych. Przedmiotowe opracowanie jest zgodne m.in. z następującymi kluczowymi dokumentami przedstawionymi poniżej:

Dokumenty na szczeblu krajowym:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

Dokumenty na szczeblu regionalnym:

- Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego,
- Program Rozwoju Powiatu Gorlickiego na lata 2021-2027 (projekt).

Dokumenty na szczeblu lokalnym:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gorlice,
- Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023.

CEL STRATEGICZNY 1: Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	<ul style="list-style-type: none">• Obszar: Spójność społeczna: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.• Obszar: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem: Budowa zintegrowanego systemu planowania rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.• Obszar: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem: Inklusywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców; Budowa zintegrowanego systemu planowania rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.• Obszar: E-państwo: Cyfrowe państwo usługowe.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	<ul style="list-style-type: none">• 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.• 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem.• 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	<ul style="list-style-type: none">• Cel 3: Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt.• Cel 4: Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie.• Cel 11: Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu.
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	<ul style="list-style-type: none">• Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki.• Cel 5: Stworzenie Polski Cyfrowej.• Cel 10: Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej.• Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju.
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	<ul style="list-style-type: none">• Cel szczegółowy: Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie.• Cel szczegółowy: System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020–2030.

CEL STRATEGICZNY 2: Wzrost aktywności gospodarczej z zachowaniem zasad ochrony środowiska

<p>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar: Rozwój innowacyjnych firm: Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych. • Obszar: Małe i średnie przedsiębiorstwa: Przemiany strukturalne sektora; Nowe formy działania i współpracy; Nowoczesne instrumenty wsparcia. • Obszar: Spójność społeczna: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy. • Obszar: Kapitał dla rozwoju: Trwałe zwiększenie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych. • Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych. • Obszar: Finanse publiczne: Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne. • Obszar: Efektywność wykorzystania środków UE: Wykorzystanie środków z budżetu UE w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe.
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo. • 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów. • 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym. • 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach. • 3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.
<p>Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 6: Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi.

	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie. • Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi. • Cel 9: Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność. • Cel 13: Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom. • Cel 15: Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej. • Cel 17: Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.
<p>Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 1: Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji. • Cel 4: Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki. • Cel 6: Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”. • Cel 7: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska. • Cel 8: Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 2: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szczegółowy: Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka. • Cel szczegółowy: Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach. • Cel szczegółowy: Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej. • Cel szczegółowy: System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020–2030.
CEL STRATEGICZNY 3: Rozwój turystyki i rekreacji	
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów; Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	<ul style="list-style-type: none"> • 1.4.: Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych. • 3.2: Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 8: Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych. • Cel 9: Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 2: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów. • Cel 3: Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.

	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 4: Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. • Cel 6: Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szczegółowy: Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach.

V.2. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych

W dokumencie „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030” obszar strategicznej interwencji (OSI) definiowany jest jako „wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym

w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”¹⁰.

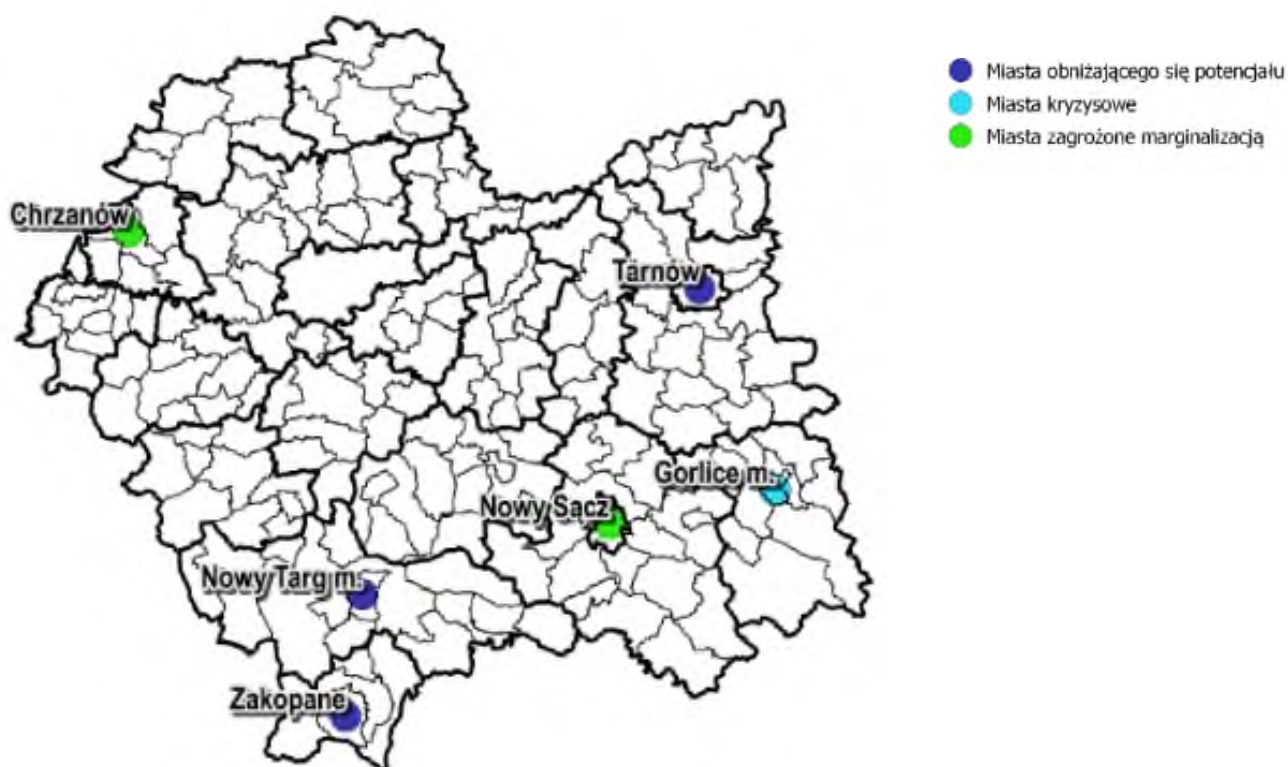
W Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, zdefiniowano, że obszarami objętymi strategiczną interwencją w Małopolsce powinny być:

- Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze
- Miejskie Obszary Funkcjonalne (MOF)
- Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia
- Gminy zmarginalizowane (w tym obszary zagrożone trwałą marginalizacją)
- Miejscowości uzdrowiskowe
- Obszary prawnie chronione

¹⁰ Zob. *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego*, Warszawa 2019, s. 117.

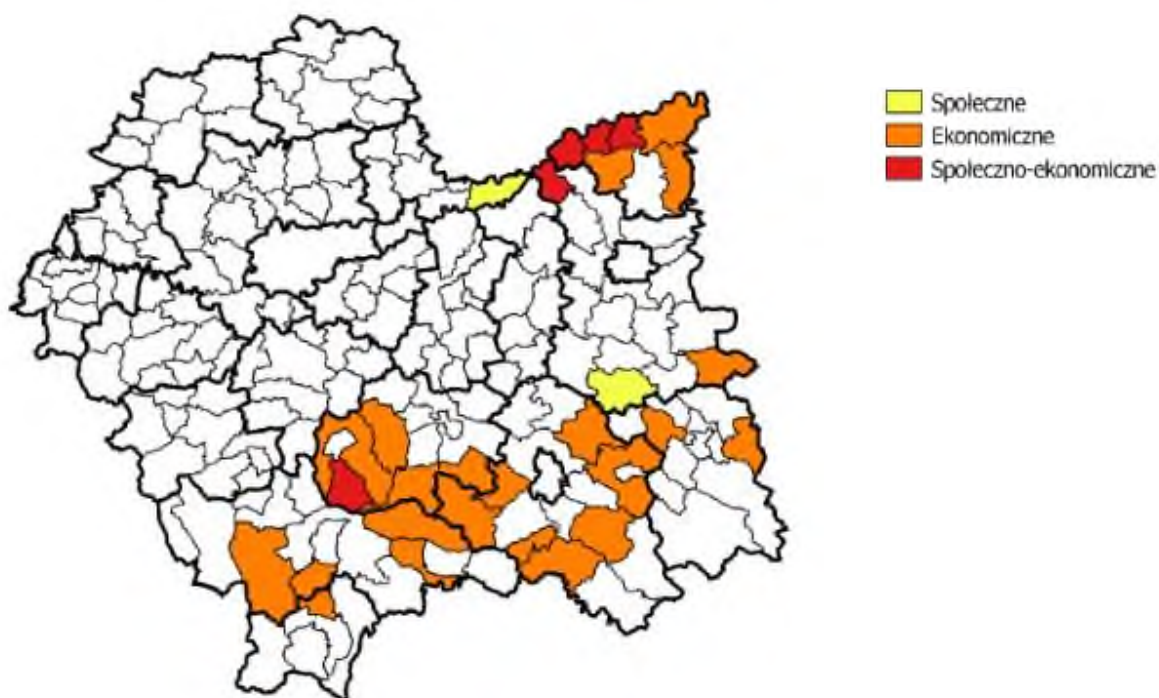
Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją wspierane będą z poziomu kraju i regionu za pomocą specjalnie dedykowanych instrumentów. Z poziomu regionalnego przewiduje się objęcie wskazanych OSI krajowych dodatkową interwencją, np. w postaci

specjalnych preferencji lub premiujących kryteriów wyboru projektów w RPO WM 2021–2027. Ze „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” wynika, że w województwie małopolskim zidentyfikowano 6 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, wśród których znajdują się Gorlice¹¹.

Rysunek 6: Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, s. 65.

¹¹ Zob. Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, s. 64.

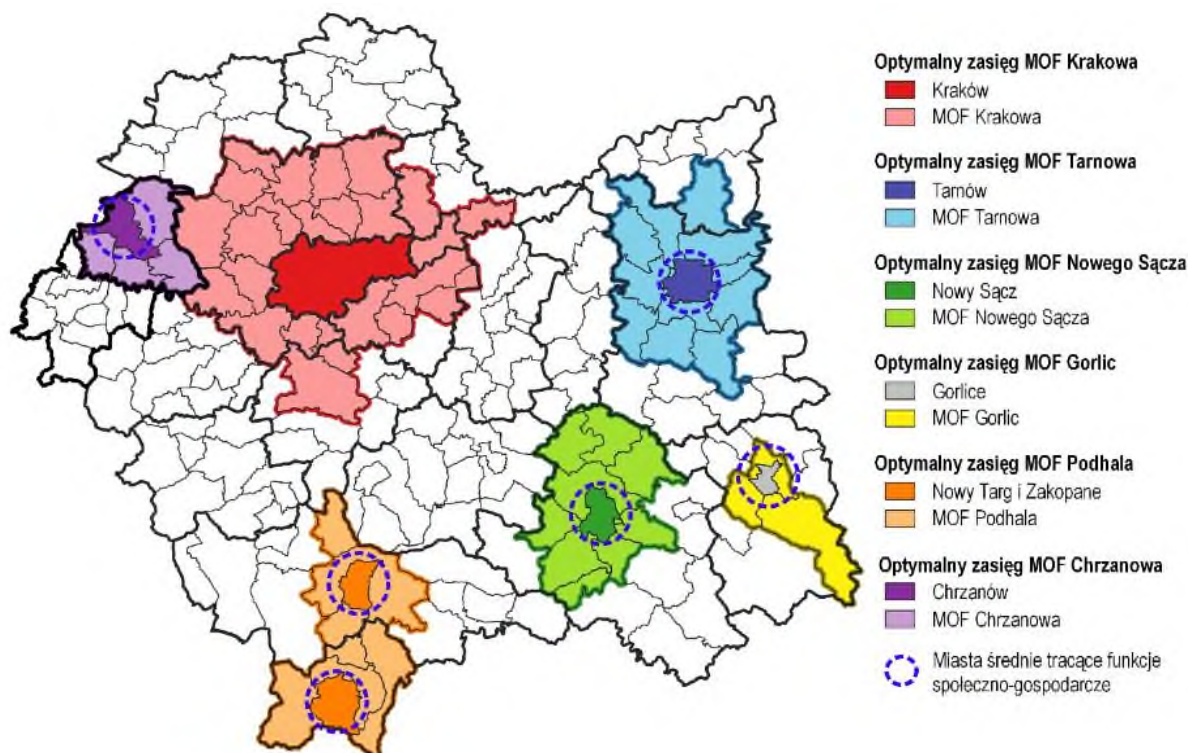

Rysunek 7: Obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, s. 65.

W Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” za obszary wzrostu, o wyjątkowych możliwościach rozwojowych uznano miasta i obszary funkcjonalne wokół nich (MOF) – wskazano 6 takich obszarów w Małopolsce, w tym MOF Gorlic. Poziom oraz czynniki wpływające na rozwój ośrodków miejskich należy

rozpatrywać wspólnie z procesami zachodzącymi na otaczających je terenach. W MOF istotna jest poprawa skuteczności koordynacji procesów rozwojowych oraz jakości i efektywności systemu usług publicznych. W związku z tym, województwo kierować będzie do tych obszarów szczególne wsparcie¹².

¹² Tamże, s. 65-66.

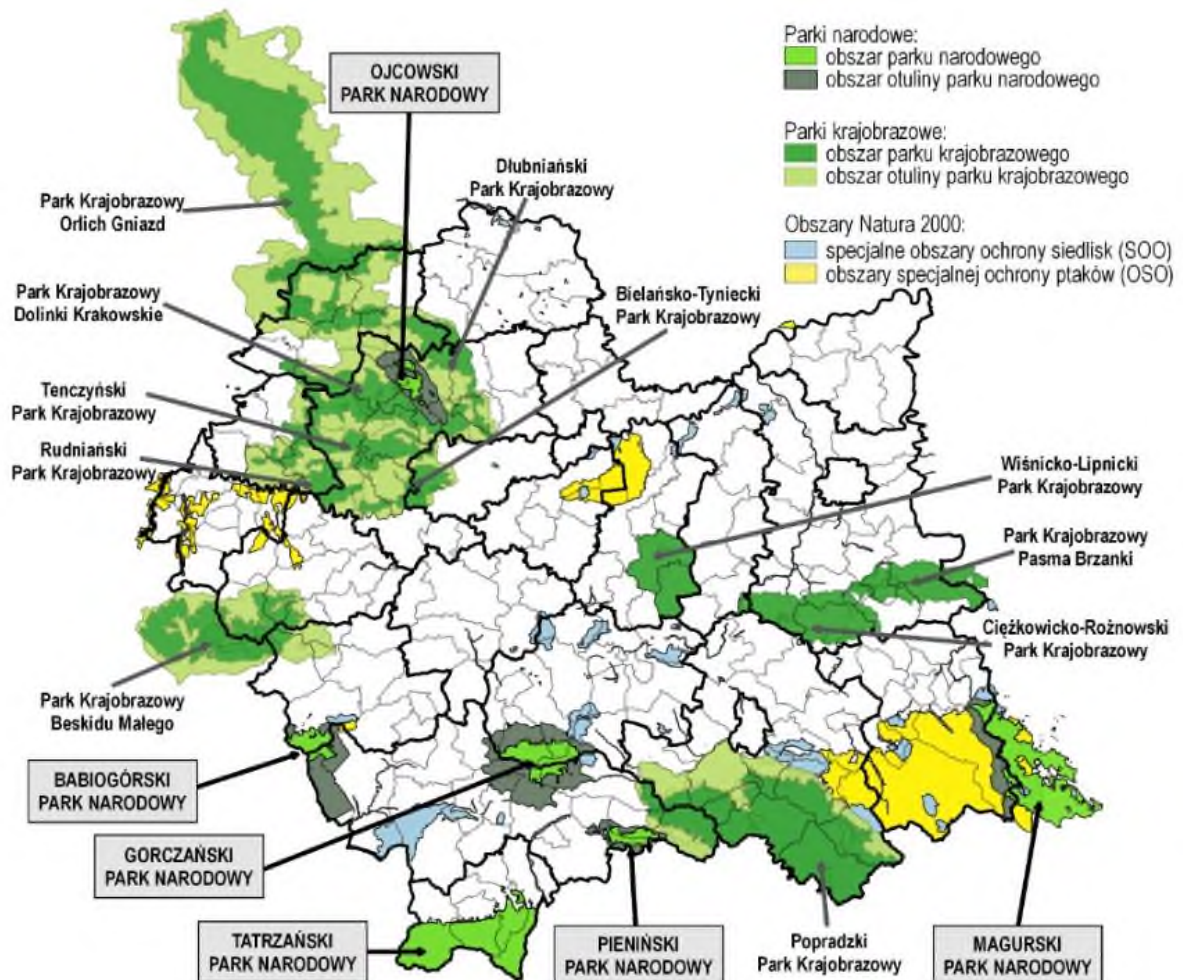

Rysunek 8: Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce - proponowane zasięgi MOF. Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, s. 66.

Obszarami objętymi strategiczną interwencją powinny zostać obszary prawnie chronione, takie jak np. parki narodowe, parki krajobrazowe czy obszary Natura 2000 – obszary szczególnie cenne pod względem przyrodniczym, jak i wprowadzające pewne ograniczenia związane z użytkowaniem mieszkalnym, ekonomicznym, rolniczym oraz leśnym tych i okolicznych terenów. Poza dotychczasowym wsparciem w zakresie ochrony środowiska, szczególna interwencja z poziomu Województwa powinna zostać

skierowana do gmin, na terenie których zlokalizowane są obszary prawnie chronione, jako rekompensata dla barier wywoływanych przez obostrzenia środowiskowe. Ponadto Województwo Małopolskie będzie wyróżniać gminy, które wykazują się aktywnością w zakresie działań środowiskowych. Będą one mogły uzyskać preferencje w programach konkursowych finansowanych ze środków budżetu Województwa oraz

w ramach konkursów wspieranych ze
RPO WM 2021-2027¹³.

Rysunek 9: Obszary cenne przyrodniczo. Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17.12.2020 s.72.

Ponieważ na terenie Miasta Gorlice występują formy ochrony przyrody, takie jak Obszar Natura 2000 Wisłoka

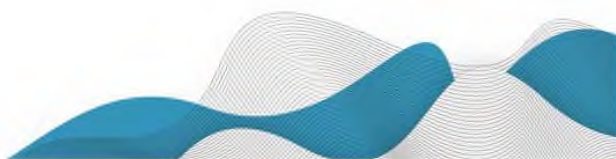
z Dopływami - PLH 180052 oraz pomniki przyrody wpisuje się ona w OSI obszarów prawnie chronionych.

¹³ Tamże, s. 72.

Rysunek 10: Rozmieszczenie form ochrony przyrody na terenie Miasta Gorzów Śląski. Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Miasta Gorzów Śląski na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024s. 43.

VI System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Realizacja Strategii Rozwoju Miasta Gorlice będzie podlegała cyklicznej sprawozdawczości (monitoring) oraz ocenie uzyskanych efektów (ewaluacja). Na tej podstawie zostaną podjęte ewentualne decyzje o aktualizacji dokumentu. Monitoring i ewaluacja należą, obok planowania, organizowania i motywowania, do kluczowych funkcji zarządzania. Kontrolowanie polega na sprawdzeniu, czy zostały spełnione wymagania przez pracowników w zakresie realizacji procesów i projektów, w odniesieniu poprawa zewnętrznego i wewnętrznego, procedur, mierników i innych zapisów. Ewaluacja jest procesem ciągłym, w którym badane są określone parametry usługi czy programy i na podstawie uzyskiwanych informacji podejmowane są działania doskonalące, służące organizacyjnemu uczeniu się. W ramach wdrażania polityk planowane jest podejmowanie działań, po analizie wyników z monitoringu, które będą miały na celu skorygowanie strategii i dostosowanie jej do zmieniającego się otoczenia lub możliwości/zasobów organizacji. Wyniki monitoringu będą odpowiednio dokumentowane. Na

podstawie monitoringu i raportowania zbierane są informacje o wszelkich niezgodnościach (prawnych, związanych z jakością, terminowością, błędami ludzkimi itp.). Analiza przeprowadzana na podstawie wyników ewaluacji będzie podstawą modyfikacji metodologii zarządzania organizacją. Pracownicy uczestniczący we wdrożeniu polityk będą otrzymywać informację zwrotną o sukcesach, jak również o błędach i porażkach wraz z propozycją działań doskonalących. Ewaluacja będzie prowadzona na bieżąco, zwłaszcza w odniesieniu do dokumentów strategicznych i programowych, budżetu, umów, wyznaczonych celów operacyjnych i kluczowych wskaźników efektywności. Zostanie wyznaczona osoba/ zespół do koordynowania i nadzorowania tych działań oraz prowadzona będzie analityka i działania doskonalące. Realizacja założeń przedstawionych w obszarach strategicznych będzie monitorowana za pomocą:

- wskaźników realizacji celów strategicznych i operacyjnych Strategii, które będą mierzalne w sposób ilościowy oraz

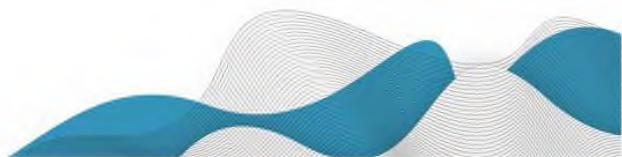
- wskaźników kontekstowych, skupionych na ogólnym rozwoju społeczno-gospodarczym Miasta Gorlice, na które wpływają czynniki zewnętrzne, niezależne od działań określonych w niniejszej Strategii. Wskaźniki te będą porównywane z innymi, stosowanymi w strategiach wybranych gmin polskich. W ramach monitoringu realizacji celów, każdego roku zostanie przygotowany raport podsumowujący osiągnięte wyniki oraz analizujący wskaźniki kontekstowe i obejmujący sprawozdania z realizacji programów zawartych w Strategii. Na tej podstawie będą proponowane wnioski i rekomendacje, które zostaną przekazane do podmiotów odpowiedzialnych w celu wprowadzenia korekty i podjęcia ewentualnych działań naprawczych. Raporty będą udostępniane mieszkańcom gminy.

W celu oceny jakości zaproponowanych w Strategii celów, ich skuteczności, efektywności i adekwatności do zidentyfikowanych

potrzeb i problemów, podjęte zostaną działania ewaluacyjne, takie jak:

- ewaluacja bieżąca (on-going), która umożliwi odnalezienie problemów i rekomenduje sposoby ich rozwiązania,
- ewaluacja końcowa (ex post), pozwalająca na ocenę efektów zrealizowanej Strategii. Oprócz wyników monitoringu realizacji Strategii, w badaniach będzie także wykorzystana ocena ryzyka związanego z jej realizacją.

VII Ramy finansowe i źródła finansowania

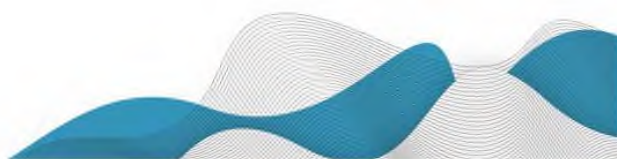

W celu skutecznej realizacji Strategii Rozwoju Miasta Gorlice na lata 2021-2030, samorząd jako jej operator oraz inicjator będzie poszukiwał wszelkich dostępnych źródeł, narzędzi, metod i możliwości realizacji określonych celów, aby urzeczywistnić zaproponowane w dokumencie wizję, misję i cele. Zasadnicze znaczenie dla sfinansowania Strategii ma przede wszystkim katalog środków publicznych, w tym:

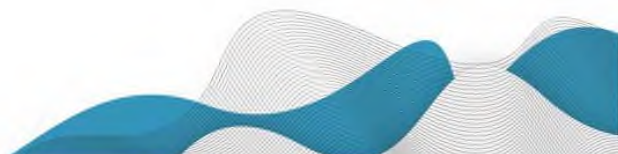
- środki własne miasta,
- środki z budżetu województwa małopolskiego,
- środki z budżetu Unii Europejskiej,
- Krajowe Programy Operacyjne,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027,
- Programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych,
- środki budżetu państwa,
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie,
- inne środki publiczne.

Ważnym elementem finansowania interwencji rozwojowych będą również środki prywatne, które mogą zostać wykorzystane do współfinansowania projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych lub formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

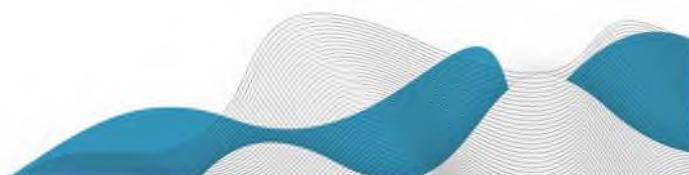
VIII ZAŁĄCZNIKI

**ZAŁĄCZNIK NR 1: DIAGNOZA
SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
I PRZESTRZENNEJ MIASTA
GORLICE**

I WSTĘP

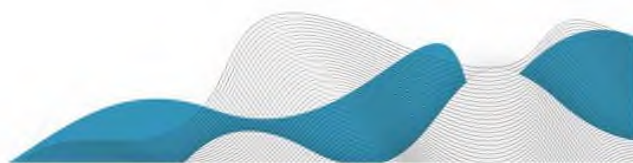
Strategia jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w zmieniających się warunkach zewnętrznych i wewnętrznych kraju. Horyzont czasowy Strategii przyjęty na lata 2021-2030, wynika m.in. z przyjętych okresów programowania krajowej polityki regionalnej - głównym celem polityki regionalnej określonym w „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030” jest bowiem efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dokument jest ponadto spójny z okresem programowania aktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”. Strategia opracowana została także zgodnie z metodyką Unii Europejskiej

polegającą na stworzeniu strategii zrównoważonego rozwoju.

Istotą pierwszego etapu opracowania strategii rozwoju jest szczegółowa diagnoza w obszarach społecznym, gospodarczym i przestrzennym Miasta Gorlice (w rozumieniu *Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*), która jest sporządzana w związku

z opracowaniem strategii rozwoju miasta. Diagnozę tę dokonano w oparciu o dane publikowane przez różne publiczne i niepubliczne jednostki oraz poprzez zbadanie opinii mieszkańców i liderów lokalnych. Wyniki tych prac są przedmiotem niniejszego opracowania i będą podstawą do skonstruowania strategii rozwoju Miasta na kolejne 10 lat.

II ZAKRES OPRACOWANIA I METODOLOGIA PRAC

Prace nad niniejszym dokumentem prowadziła firma Roman Batko Consulting pod kierunkiem dr hab. Roman Batko prof. UJ i AWL.

Prace nad dokumentem trwały od maja do września 2021 roku w różnym wymiarze godzinowym i z zastosowaniem różnych metod pracy.

Pierwszy etap prac obejmował diagnozę stanu istniejącego oraz analizy z wykorzystaniem techniki *desk research*, czyli analizę dokumentów zastanych, polegającej na poszukiwaniu danych w dostępnych bazach w celu pogłębienia informacji na temat zasobów strategicznych Miasta Gorlice. Najbardziej aktualne i dostępne dane zostały zaprezentowane w formie wykresów i tabel, w różnych wariantach okresowych.

W procesie badawczym korzystano przede wszystkim z metod jakościowych, obejmujących analizę

dokumentów zastanych oraz badań ilościowych w postaci kwestionariusza ankiety. Stosowano także narzędzia analizy i interpretacji danych. W opracowaniu dokonano także przeglądu najnowszej literatury przedmiotu. Zgodnie z założeniami metod jakościowych, znaczna część badań opierała się na pisaniu tekstów, począwszy od notatek i transkrypcji z terenu, przez opisy i interpretacje, aż po prezentację ostatecznych rezultatów badania jako całości. W badaniach zastosowano analizę deskryptywną (polegającą na wyłonieniu wzorów, tematów i regularności ze zbioru danych) oraz teoretyczną (wyjaśniającą sposób pojawienia się wzorów w zgromadzonych danych)¹⁴. Badania zakończono w momencie osiągnięcia nasycenia teoretycznego, które w dalszej kolejności pozwoliło na opracowanie wniosków i wygenerowanie obszarów strategicznych. Badania

¹⁴ Por. U. Flick, *Projektowanie badania jakościowego*, Warszawa 2012, s. 128.

przeprowadzono w warunkach naturalnych dla rozmówców (w miejscu ich pracy), a dane uzyskiwane w badaniach miały charakter opisowy i koncentrowały się na doświadczeniach uczestników i ich interpretacji. Badania jakościowe dotyczyły dokonujących się procesów, jak również ich wyników i konsekwencji. Rolą badacza było samodzielne gromadzenie danych, badanie dokumentów, obserwacje zachowań i przeprowadzanie wywiadów. Proces przeprowadzenia badań polegał na przeglądzie danych, nadawaniu im znaczenia i porządkowaniu ich oraz dzieleniu na poszczególne zakresy tematyczne. W badaniach zastosowano triangulację, czyli łączenie różnych źródeł danych. Zgodnie z typologią N. K. Denzina wykorzystano triangulację¹⁵: danych (polegającą na użyciu danych z różnych źródeł),

teoretyczną (polegającą na użyciu różnych teorii do interpretacji materiału terenowego) oraz metodologiczną (polegającą na użyciu wielu metod badawczych)¹⁶. Zastosowanie teorii w badaniach jakościowych miało charakter indukcyjny. W badaniach dokonano także doboru próby. U. Flick definiuje ją jako sposób selekcji przypadków, materiałów czy zdarzeń, które umożliwiają jak najbardziej owocne zgłębienie badanego zjawiska. Według Angrosino dobór i rozmiar próby zależą od rodzaju badanej grupy oraz posiadanych zasobów. Na rzecz niniejszego opracowania dokonano doboru próby w obrębie przypadków i materiałów. Celowy dobór próby opierał się na wyborze osób, które mają doświadczenie istotne ze względu na przedmiot badań¹⁷. Dobór próby dotyczył również dokumentów,

¹⁵ N.K. Denzin, *The Research Act: A Theoretical Introduction to Sociological Methods*, 2d ed., McGraw-Hill, New York 1978.

¹⁶ Por. M. Kostera, *Antropologia organizacji: metodologia badań terenowych*, Warszawa 2005, s. 98.

¹⁷ Por. M. Angrosino, *Badania etnograficzne i obserwacyjne*, Warszawa 2010, s. 67, 139-140.

dokonywano bowiem selekcji w obrębie dostępnych materiałów¹⁸.

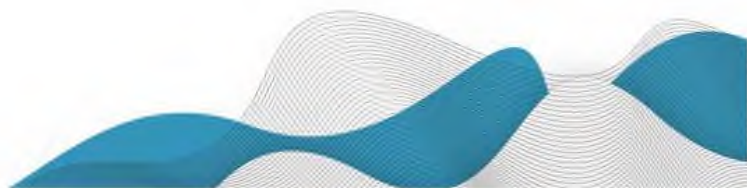
Aby mieć bardziej szeroki obraz problemów Miasta z punktu widzenia jego mieszkańców, opracowano i udostępniono ankietę papierową oraz online (obie oparte na tym samym kwestionariuszu) na temat warunków życia w mieście. Ankieta zawierała 9 pytań jednokrotnego i wielokrotnego wyboru. Pytania odnosiły się do oceny mocnych i słabych stron Miasta Gorlice, czynników rozwoju lokalnego oraz wyboru kierunków rozwoju Miasta. W badaniu wzięło udział 78 respondentów.

Ustalenia diagnostyczne zostały pogrupowane w ramach trzech rozdziałów tematycznych, dotyczących sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta. Podsumowanie wyników badania stanowi analiza SWOT.

¹⁸Tamże, s. 176.

III DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

III.1. Sytuacja demograficzna

Miasto Gorlice liczy 24 km². Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2020 roku Miasto

liczyło 26 973 mieszkańców, z czego 52,2% stanowią kobiety, a 47,8% mężczyźni. W latach 2002-2020 liczba mieszkańców zmalała o 6,7%.

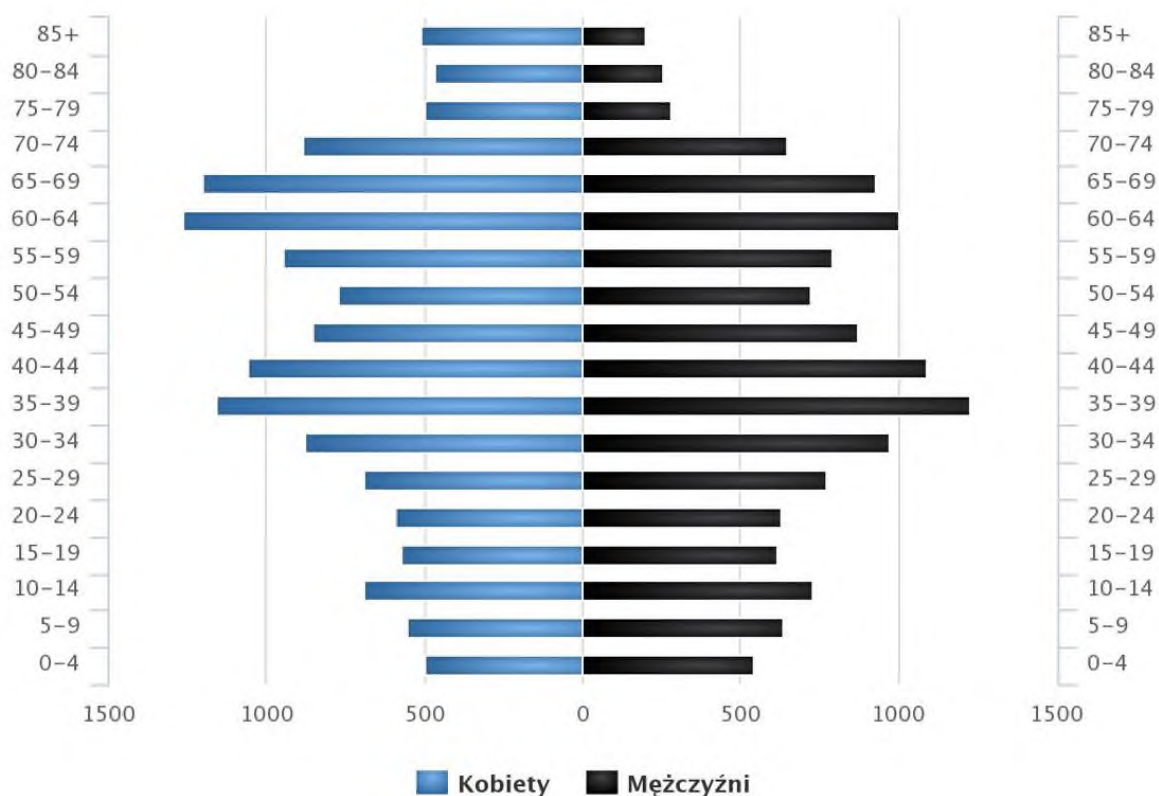

Rysunek 11: Liczba ludności w Mieście Gorlice. Źródło: dane GUS.

Średni wiek mieszkańców wynosi 43,9 lat i jest większy od średniego wieku mieszkańców województwa małopolskiego oraz nieznacznie

większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

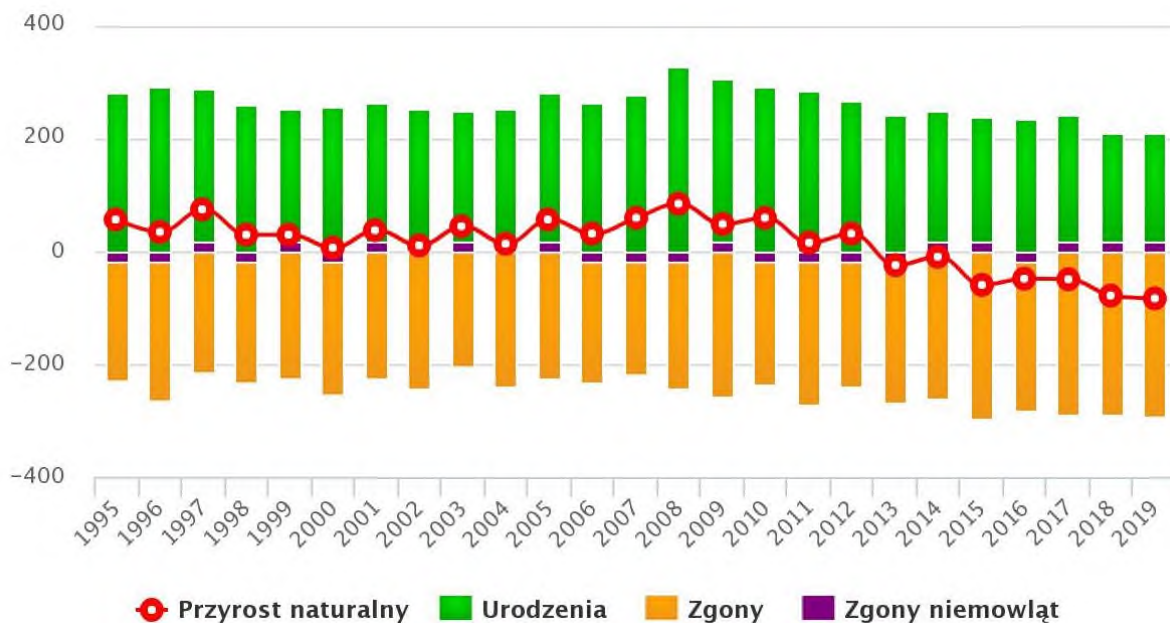

Rysunek 12: Piramida wieku mieszkańców Miasta Gorlice. Źródło: Polska w liczbach, (<https://www.polskawliczbach.pl/Gorlice>).

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na ujemny przyrost naturalny w 2020 roku w Mieście Gorlice wynoszący -155, a w 2019 roku -83. W 2020 roku

urodziło się 181 dzieci, w tym 83 dziewczynek i 98 chłopców. W 2019 roku urodziło się 210 dzieci.

Rysunek 13: Przyrost naturalny w Mieście Gorlice w latach 1995-2019. Źródło: Polska w liczbach (<https://www.polskawliczbach.pl/Gorlice>).

III.2. Edukacja

W mieście Gorlice w roku szkolnym 2019/2020 funkcjonowało:

- 14 przedszkoli, w tym 6 prowadzonych przez Gminę Miejską Gorlice i 8 przedszkoli niepublicznych,
- 5 szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Miejską Gorlice oraz szkoły ponadpodstawowe, pomaturalne, policealne dla których organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe, Marszałek Województwa

Małopolskiego oraz osoby fizyczne i stowarzyszenia.

W roku szkolnym 2019/2020 do przedszkoli samorządowych uczęszczało 637 dzieci, a do przedszkoli niepublicznych - 321 (łącznie 958 dzieci). W roku szkolnym 2018/2019 było to odpowiednio 638 i 322 dzieci (łącznie 960), zatem liczba dzieci w przedszkolach zarówno publicznych, jak i niepublicznych utrzymuje się w ostatnich latach na podobnym

poziomie. Wysokość miesięcznej dotacji do 1 dziecka w przedszkolu niepublicznym wynosiła w roku 2019 roku 526,39 zł, a w 2020 - 561,00 zł¹⁹.

W ubiegłym roku w Mieście funkcjonowały 4 żłobki, jeden prowadzony przez Miasto z liczbą miejsc 64, jeden przez osobę prawną (spółka z o.o.) na 25 miejsc oraz dwa żłobki prowadzone przez osoby fizyczne z liczbą miejsc 43. Opieką w żłobkach na koniec 2020 r. objętych było ogółem 121 dzieci, w tym 64 w żłobku miejskim oraz 57 w żłobkach niepublicznych.

W 2019 roku w Mieście funkcjonowały 4 żłobki, jeden prowadzony przez Miasto z liczbą miejsc 64, jeden przez osobę prawną (spółka z o.o.) na 29 miejsc oraz dwa żłobki prowadzone przez osoby fizyczne z liczbą miejsc 43. Opieką w żłobkach na koniec 2019 r. objętych było ogółem 110 dzieci, w tym 60 w żłobku miejskim oraz 50 w żłobkach niepublicznych. W porównaniu do roku 2018 widoczny jest wzrost liczby dzieci w żłobkach - o 81²⁰.

	Liczba żłobków	Liczba miejsc łącznie	Liczba dzieci w żłobku miejskim	Liczba dzieci w żłobkach niepublicznych	Liczba dzieci łącznie
2020	4	132	64	57	121
2019	4	136	60	50	110
2018	2	43	24	16	40

Tabela 1: Liczba dzieci w żłobkach w latach 2018-2020.

¹⁹ Zob. *Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Miejskiej Gorlice za rok szkolny 2019/2020*, s. 2-5 oraz *Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Miejskiej Gorlice za rok szkolny 2018/2019*, s. 2-5.

²⁰ Zob. *Raport o stanie Miasta Gorlice 2020*, s. 70; *Raport o stanie Miasta Gorlice 2019*, s. 71; *Raport o stanie Miasta Gorlice 2018*, s. 82.

W mieście Gorlice funkcjonuje 5 szkół podstawowych, prowadzonych przez Gminę Miejską Gorlice:

- Szkoła Podstawowa Nr 1
- Szkoła Podstawowa Nr 3
- Szkoła Podstawowa Nr 4
- Szkoła Podstawowa Nr 5
- Szkoła Podstawowa Nr 6

W roku szkolnym 2019/2020 liczba dzieci uczących się w szkołach

podstawowych wynosiła 2072 i zmniejszyła się o ponad połowę w porównaniu do lat 1995/96, kiedy do ośmioklasowych szkół podstawowych uczęszczało 5050 uczniów.

Liczbę uczniów w szkołach podstawowych w latach 2018-2019 w Mieście Gorlice przedstawia poniższa tabela:

	SP-1		SP-3		SP-4		SP-5		SP-6		RAZEM	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Liczba uczniów	428	443	252	259	449	457	464	473	447	440	2040	2072
Liczba oddziałów	20	21	12	13	19	19	20	20	18	18	89	91
Średnia na oddz.	21,4	21	21	19,9	23,63	24	23,20	23,6	24,83	24,4	22,92	22,76

Tabela 2: Liczba uczniów w szkołach podstawowych w latach 2018-2019. Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Miejskiej Gorlice za rok szkolny 2019/2020, s. 6.

W roku szkolnym 2019/2020 w przedszkolach publicznych oraz w oddziałach szkolnych zatrudnionych było 241 nauczycieli, co w przeliczeniu na etaty przeliczeniowe daje 254,18.

W roku szkolnym 2018/2019 w przedszkolach publicznych oraz w oddziałach szkolnych zatrudnionych było w przeliczeniu na etaty 221,43 nauczycieli²¹.

²¹ Tamże, s. 9.

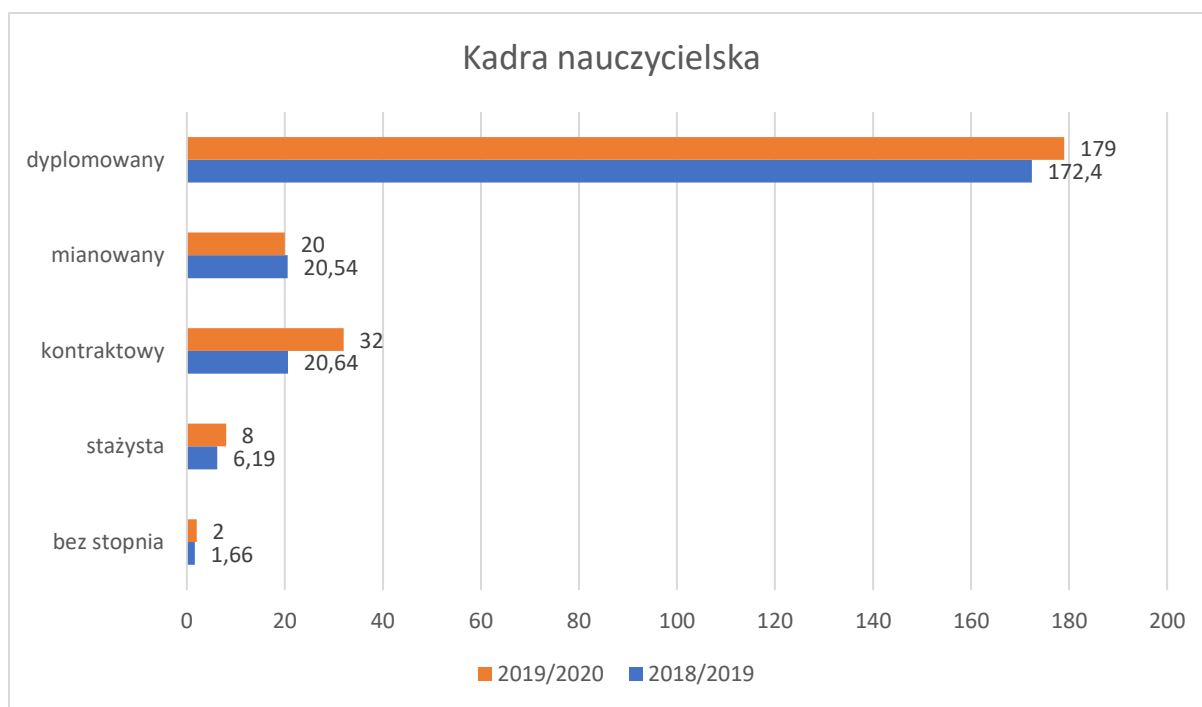

Tabela 3: Kadra nauczycielska w latach 2018/2019 i 2019/2020. Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Miejskiej Gorlice za rok szkolny 2019/2020 oraz 2018/2019.

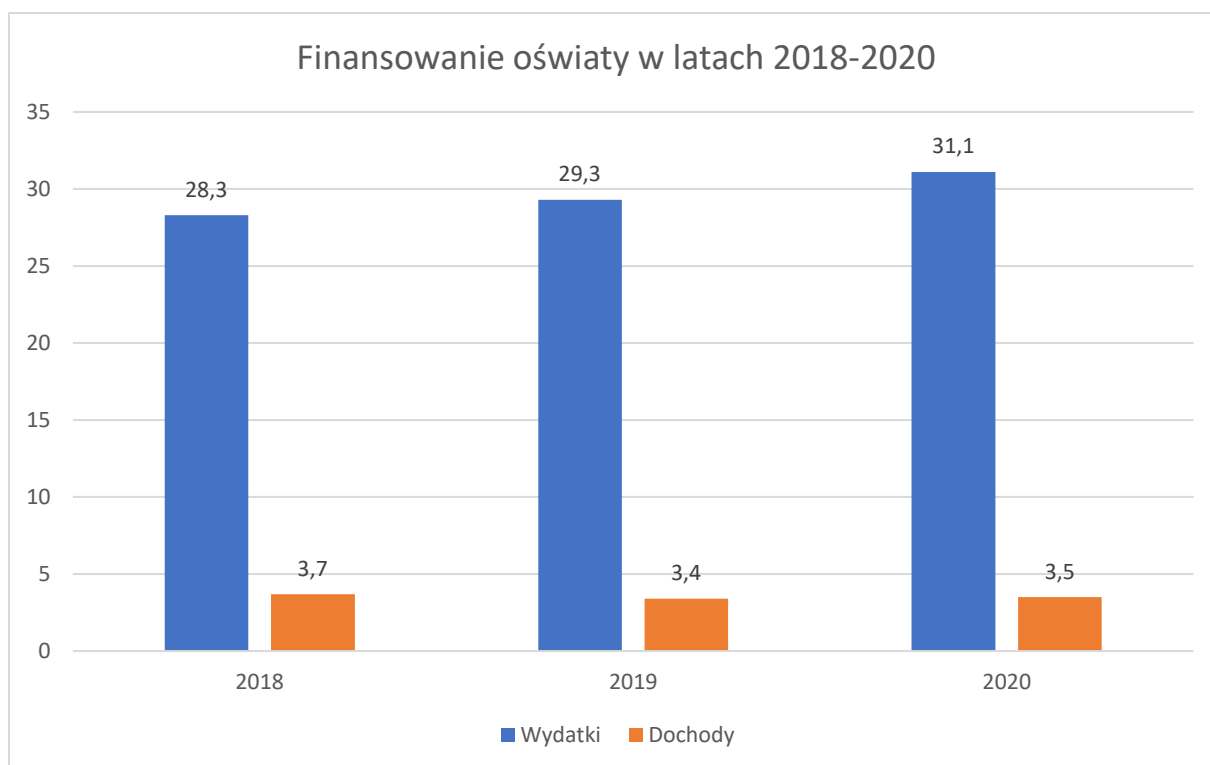
Powyższy wykres pokazuje, że w gorlickich przedszkolach i szkołach aktualnie w większości pracują nauczyciele dyplomowani (179 etatów), natomiast w dalszej kolejności to nauczyciele kontraktowi – 32 oraz nauczyciele mianowani – 20. Pozostali to nauczyciele stażysty i bez stopnia – 10²². W porównaniu do lat 2018/2019 widoczny jest wzrost zatrudnienia kadry nauczycielskiej

(najwyższy wzrost wśród nauczycieli kontraktowych – o 11,36 etatów).

W roku 2020 wydatki w Dziale „Oświata i wychowanie” wynosiły 31,1 mln zł. Dla porównania w 2019 r. była to kwota 29,3 mln zł, w 2018 r. – 28,3 mln zł, co oznacza tendencję wzrostową. Dochody w 2020 roku wynosiły 3,5 mln zł, w 2019 – 3,4 mln zł, a w 2018 – 3,7 mln zł.

²² Tamże, s. 9.

Rysunek 4: Finansowanie oświaty w latach 2018-2020. Źródło: Bank Danych Lokalnych.

III.3. Sport i rekreacja

Za realizację zadań w zakresie sportu i rekreacji odpowiedzialna jest jednostka organizacyjna Miasta – Ośrodek Sportu i Rekreacji. W roku 2020 OSiR Gorlice administrował następującymi obiektami sportowymi:

- Kryta Pływalnia FALA
- Basen odkryty – przy ul. Sportowej,
- Hala sportowa – przy ul. Sportowej

- Stadion sportowy – przy ul. Sienkiewicza 15
- Lodowisko – Lodowisko GORTOR Korty – przy ul. Sportowej
- Wyciąg narciarski w Małastowie
- Boisko ze sztuczną murawą przy ul. Sportowej
- Skatepark
- Pumptruck
- Siłownie aerobowe

Najpopularniejsze zawody sportowe rozegrane w OSiR w 2020 roku to:

Gorlicka Liga Piłki Halowej, Liga Pływacka Grand Prix Gorlice, Otwarte Mistrzostwa Gorlic w Siatkówce Plażowej, Otwarte Mistrzostwa Gorlic w tenisie stołowym, V Gorlicka Spartakiada dla seniorów. Organizowane były również zawody szkolne dla dzieci i młodzieży (lekka atletyka, piłka nożna, piłka ręczna i inne), a także konkurencje w ramach IX Gorlickiego Wieloboju Sportowego oraz Gorlickiej Ligi Seniorów. OsiR był również współorganizatorem Weekendu Naftowego oraz Biegu Pamięci Żołnierzy Wyklętych, które popularyzują biegi uliczne. Na obiektach OsiR rozgrywano również

mecze mistrzowskie drużyn m.in. GKS Glinik Gorlice, Ekstrim Gorlice, MKS Gorlice oraz GKPS Gorlice²³.

Jednym z mierników pokazujących aktywność fizyczną mieszkańców jest wskaźnik liczby osób ćwiczących w klubach sportowych. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2020 w Gorlicach działało 10 klubów sportowych (włącznie z klubami wyznaniowymi i UKS) zrzeszających 503 członków. Zarejestrowano 494 ćwiczących. Zajęcia sportowe prowadzone były przez trenerów (15), instruktorów sportowych (11) oraz inne osoby prowadzące zajęcia sportowe (4).

	2014	2016	2018	2020
Kluby sportowe	14	16	17	10
Członkowie	643	708	752	503
Ćwiczący	662	646	898	494
Ćwiczące kobiety	177	253	198	99
Ćwiczący mężczyźni	485	393	700	395
Trenerzy	12	13	19	15
Instruktorzy sportowi	21	19	24	11
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	5	7	7	4

Tabela 4: Dane dotyczące klubów sportowych w Gorlicach. Źródło: Bank Danych Lokalnych.

²³ Zob. *Raport o stanie Miasta Gorlice 2020*, dz. cyt., s. 85.

Najwięcej zarejestrowanych uczestników klubów sportowych w ciągu ostatnich lat było w 2018 roku: 198 kobiet i 700 mężczyzn. W 2020 roku nastąpił spadek liczby uczestników klubów, spowodowany wpływem pandemii koronawirusa.

III.4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe

Początki Miasta sięgają XIV wieku. Gorlice słynęły z targów, na które przyjeżdżali kupcy z Biecza, Nowego Sącza, Krakowa, Bardejowa, Pesztu, Debreczyna. W połowie XIX wieku zaczął rodzić się tutaj przemysł naftowy. W Gorlicach miał swoją pracownię wynalazca metody destylacji ropy naftowej i konstruktor pierwszych lamp i latarni naftowych Ignacy Łukasiewicz. W czasie I wojny światowej w rejonie Gorlic przebiegał rosyjsko-austriacki front wojny pozycyjnej. W maju 1915 roku doszło do wielkiej bitwy gorlickiej. Pozostałością tamtych wydarzeń są znajdujące się w okolicy liczne cmentarze wojskowe.

W czasie II wojny światowej Gorlice, które znalazły się w granicach okupacyjnego Generalnego Gubernatorstwa, były m.in. siedzibą sztabu Obwodu Armii Krajowej Gorlice. Po wojnie miasto rozwijało się jako ośrodek przemysłu naftowego, maszynowego i drzewnego.

Gorlice to stolica Beskidu Niskiego i Pogórza, gdzie przenikają się kultury Pogórczan i Łemków. Jest to atrakcyjna baza wypadowa na turystyczne szlaki Magurskiego Parku Narodowego, parków krajobrazowych, zabytkowych kościołów i cerkwi wpisanych na listę UNESCO, średniowiecznego Biecza, nekropolii z I wojny światowej, uzdrowisk w Wysowej Zdroju i Wapiennem. Region stanowi również miejsce, gdzie można spędzać aktywnie czas, korzystając z tras rowerowych, wyciągów narciarskich i tras biegowych, a także z największej w Europie Stadninie Koni Huculskich „Gładyszów” w Regietowie. W bliskiej odległości znajduje się także sztuczny zalew „Klimkówka”. Na Ziemi Gorlickiej odbywają się: Weekend

Naftowy (biegi i jazda na rolnikach), Bieg Sylwestrowy (kilkuset zawodników z całej Europy) oraz Wyścig Górski Magura Małastowska, Gorlice-Małastów. Co roku odbywa się również festiwal muzyki elektronicznej „AMBIENT”, a także Festiwal im. Zygmunta Haupta, poświęcony twórczości pisarza²⁴.

W mieście Gorlice znajdują się następujące zabytki i atrakcje turystyczne:

- Ratusz Miejski na Rynku
- Rynek i kamieniczki wokół rynku (XVIII-XIX w.)
- Muzeum Regionalne PTTK im. Ignacego Łukasiewicza
- Dwór Karwacjanów - siedziba Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów
- Neorenesansowa Bazylika Mniejsza NMP projektu M.F Pavoniego z ołtarzem Marconiego i obrazem Jana Styki

- Kapliczka przy ul. Węgierskiej z rzeźbą Jezusa Frasobliwego z 1573 - miejsce, w którym zapalono pierwszą na świecie uliczną lampę naftową
- Kapliczka z 1664 roku przy ul. Krętej - najstarsza w Gorlicach
- Liceum Ogólnokształcące im. Biskupa Marcina Kromera (1914 r.)
- Kościół p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Gliniku
- Kościół p.w. św. Andrzeja Boboli
- Kościół p.w. św. Jadwigi Królowej
- Cerkiew prawosławna pod wezwaniem św. Trójcy przy ul. Św. Maksyma 2
- Szklarczykówka - dom pamięci Wilhelma Macha
- Cmentarz wojenny nr 91 na Górze Cmentarnej
- Cmentarz z I Wojny Światowej nr 87 przy ul. Łokietka
- Cmentarz z I Wojny Światowej nr 88 przy ul. Dukielskiej

²⁴ Zob. oficjalna strona Miasta Gorlice: <https://www.gorlice.pl/pl/355/0/zapraszamy-do-gorlic.html> [dostęp: 24.09.2021].

- Cmentarz żydowski oraz cmentarz z I Wojny Światowej nr 90 na stoku Góry Cmentarnej przy ul. Stróżowskiej
- Cmentarz z I Wojny Światowej nr 92 Projektu H. Mayr
- Cmentarz z I Wojny Światowej nr 98 przy ul. Bieckiej
- Cmentarz Parafialny w Gorlicach
- Dawna bożnica (dziś piekarnia) na rogu ul. Piekarskiej i ul. Cichej
- Dawna bożnica na rogu ul. Strażackiej i ul. Krzywej
- Park Miejski założony przez Wojciecha Biechońskiego
- Pałac Długoszków w Siarach
- Budynek Starostwa Powiatowego przy ul. Bieckiej
- Budynek Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” przy ul. Władysława Jagiełły 5
- Gorlicka Golgota przy ulicy Zamkowej

- Skansen Przemysłu Naftowego „Magdalena” w Gorlicach²⁵.

Według danych GUS z 2020 roku w Gorlicach znajdował się 1 hotel (kategorii ★★★), 1 szkolne schronisko młodzieżowe, 2 pokoje gościnne oraz 1 obiekt niesklasyfikowany.

III.5. Kultura

Działalność kulturalną na terenie miasta realizuje samorządowa instytucja - Gorlickie Centrum Kultury, której organizatorem jest Miasto Gorlice.

W 2020 roku w Gorlickim Centrum Kultury prowadzona była działalność następujących grup i pracowni tematycznych:

- Grupa Teatralna „Otwarte Drzwi”
- Grupa Teatralna „Radość Tworzenia”
- Gorlicka Grupa Teatralna „Promień”
- Grupa Teatralna „Być może”
- Teatr Eksperymentalny GCK „Ergo”
- Grupa Teatralna „Wiolonczela”

²⁵ Zob. *Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Gorlickiego na lata 2017 – 2020*, Gorlice 2016, s. 74-79.

- Teatr Tańca i Światła „GLOSS - IGNIS”
- Młodzieżowy Zespół Tanecznych „TRIK”
- Regionalny Zespół Taneczny „Pogórzanie”
- Kapela Ludowa „Pogórzanie”
- Grupa Filmowa „Ćmy”
- Szkoła Baletowa „Puenta”
- Szkoła Musicalowa „Slide”
- Pracownia plastyczna
- Pracownia ceramiki
- Warsztaty robotyki
- Chór Kameralny „Belfersingers”
- Light String Orchestra Marcina Fejklowicza

- Gorlicka Scena Fitness
- Pracownia muzyczna w tym: nauka gry na instrumentach strunowych, klawiszowych oraz lekcje śpiewu
- Rozrywki umysłowe dla dzieci i młodzieży szkolnej - zajęcia szachowe
- Kursy tańca towarzyskiego oraz indywidualne lekcje tańca towarzyskiego²⁶.

Oprócz Gorlickiego Centrum Kultury na terenie miasta działają następujące organizacje w sferze kultury:

Nazwa organizacji
Diecezjalny Ośrodek Kultury Prawosławnej "ELPIS"
Dom Polsko-Słowacki
Gorlicki Klub Kolekcjonera
Komenda Hufca ZHP
Miejska Biblioteka Publiczna
Młodzieżowy Dom Kultury
Muzeum Regionalne PTTK im. I. Łukasiewicza
Zespół Państwowych Szkół Muzycznych
Stowarzyszenie "Klub Gorliczan"

²⁶ Zob. Raport o stanie Miasta Gorlice 2020, dz. cyt., s. 71.

Stowarzyszenie "Ruska Bursa"
Stowarzyszenie Aktywnej Ochrony Cmentarzy z I wojny światowej w Galicji "Cruce Galiciae"
Stowarzyszenie Historyczne „Bitwa pod Gorlicami 1915”
Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Gorlickiej
Stowarzyszenie o Nazwie Grupa Rekonstrukcji Historycznej „Gorlice 1915”
Stowarzyszenie Przemysłu Naftowego przy Skansenie Magdalena
Stowarzyszenie Promocji Twórczości Łemkowskiej "Serencza"
Stowarzyszenie "Się Dzieje"
Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych "Mariampol"
Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Społeczności Lokalnej "Inicjatywa"
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy
Zjednoczenie Łemków

Tabela 5: Nazwa organizacji działających w sferze kultury w mieście Gorlice.

Jedną z miar pokazującą aktywność kulturalną mieszkańców jest liczba członków kół, klubów i sekcji w instytucjach kultury. Dynamika liczby uczestników imprez przyjmowała w ostatnich latach korzystne wartości. Czas pandemii ograniczył możliwości organizacji spotkań i imprez, co widoczne jest w danych statystycznych opisujących 2020 r. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w ubiegłym roku w Mieście Gorlice zorganizowano

82 imprezy, liczące 12 020 uczestników. Dla porównania, w 2019 roku zorganizowano 267 imprez liczących 27 885 uczestników. Na terenie Miasta działa 30 jednostek, które kwalifikują się jako koła/kluby/sekcje, w tym plastyczne/techniczne (12), teatralne (6), taneczne (5), muzyczne (2), fotograficzne i filmowe (1), turystyczne i sportowo-rekreacyjne (2), seniora/Uniwersytet Trzeciego Wieku (1) oraz inne (1).

Rysunek 6: Imprezy organizowane przez domy kultury oraz ich uczestnicy w latach 2011-2020. Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/Gorlice#kultura-i-rekreacja>

Imprezy organizowane przez jednostki w 2020 roku obejmowały seanse filmowe - 3 (uczestnicy: 650), wystawy - 10 (uczestnicy 4580), koncerty - 6 (uczestnicy: 1750), prelekcje, spotkania, wykłady - 6 (uczestnicy: 200), imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne - 13 (uczestnicy: 150), konkursy - 17 (uczestnicy: 520), pokazy teatralne - 9 (uczestnicy: 3000), warsztaty - 14 (uczestnicy: 350) oraz inne - 2 (uczestnicy: 170)²⁷.

Czas pandemii ograniczył możliwości organizacji spotkań i imprez, co widoczne jest w danych statystycznych opisujących 2020 rok. Warto zatem w tym miejscu wymienić najważniejsze wydarzenia kulturalne roku 2019, które obejmowały:

- Dni Gorlic, które podobnie jak w 2018, były połączone z imprezą RMF MAXXX - Lato#naMAXXXa!

W organizację święta miasta zaangażowany był Urząd Miejski w Gorlicach, Gorlickie Centrum Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji

²⁷ Zob. Polska w liczbach, <https://www.polskawliczbach.pl/Gorlice#kultura-i-rekreacja> [dostęp: 26.09.2021].

w Gorlicach, Straż Miejska i Policja. Z szacunkowych danych Urzędu Miasta w Gorlicach wynika, że imprezy te zgromadziły ok 12.000 widzów.

- Oficjalne obchody 104. Rocznicy Bitwy pod Gorlicami w 2019 roku, które odbyły się na Cmentarzu nr 91. W organizację wydarzenia zaangażowani byli: Gmina Sękowa, Gminny Ośrodek Kultury w Sękowej, Grupa Rekonstrukcji Historycznej Gorlice 1915. Miasto Gorlice było partnerem wydarzenia. Dla popularyzowania Bitwy pod Gorlicami i działań wojennych na terenie Ziemi Gorlickiej w kraju i zagranicą udzielono wsparcia finansowego z budżetu Miasta Gorlice w 2019 roku Grupie Rekonstrukcji Historycznej Gorlice 1915 w kwocie 5.000 zł.

- Festiwal im. Zygmunta Haupta - coroczne wydarzenie zrzeszające miłośników literatury współorganizowane przez Akademickie Biuro Kultury i Sztuki Alma Art, Miejską Bibliotekę Publiczną im. Stanisława Gabryela w Gorlicach, Miasto Gorlice, Gorlickie Centrum Kultury i Wydawnictwo Czarne.

- Ambient Festival - Międzynarodowe Prezentacje Multimedialne Ambient Festival 2019. Organizatorem wydarzenia było Gorlickie Centrum Kultury, a patronami m. in. Miasto Gorlice, TVP 3, Radio Kraków. Ambient Festival to impreza prezentująca współczesne odmiany muzyki elektronicznej i elektroakustycznej oraz pokazująca wartościowe przedsięwzięcia z zakresu sztuki „Video Art”.

- Festiwal „4 Strony Karpat” organizowany przez Gorlickie Centrum Kultury i Urząd Miejski w Gorlicach. Motywem tego wydarzenia była podróż muzyczna inspirowana tradycjami Czechów, Węgrów, Słowaków i Romów.

- Kiermasz Wielkanocny w Gorlicach organizowany przez Miasto Gorlice. Jest to wydarzenie promujące przede wszystkim lokalnych producentów i Koła Gospodyń Wiejskich.

- Małopolski Jarmark Bożonarodzeniowy, na który Miasto Gorlice otrzymało dotację celową z Województwa Małopolskiego w kwocie 50 tys. zł.

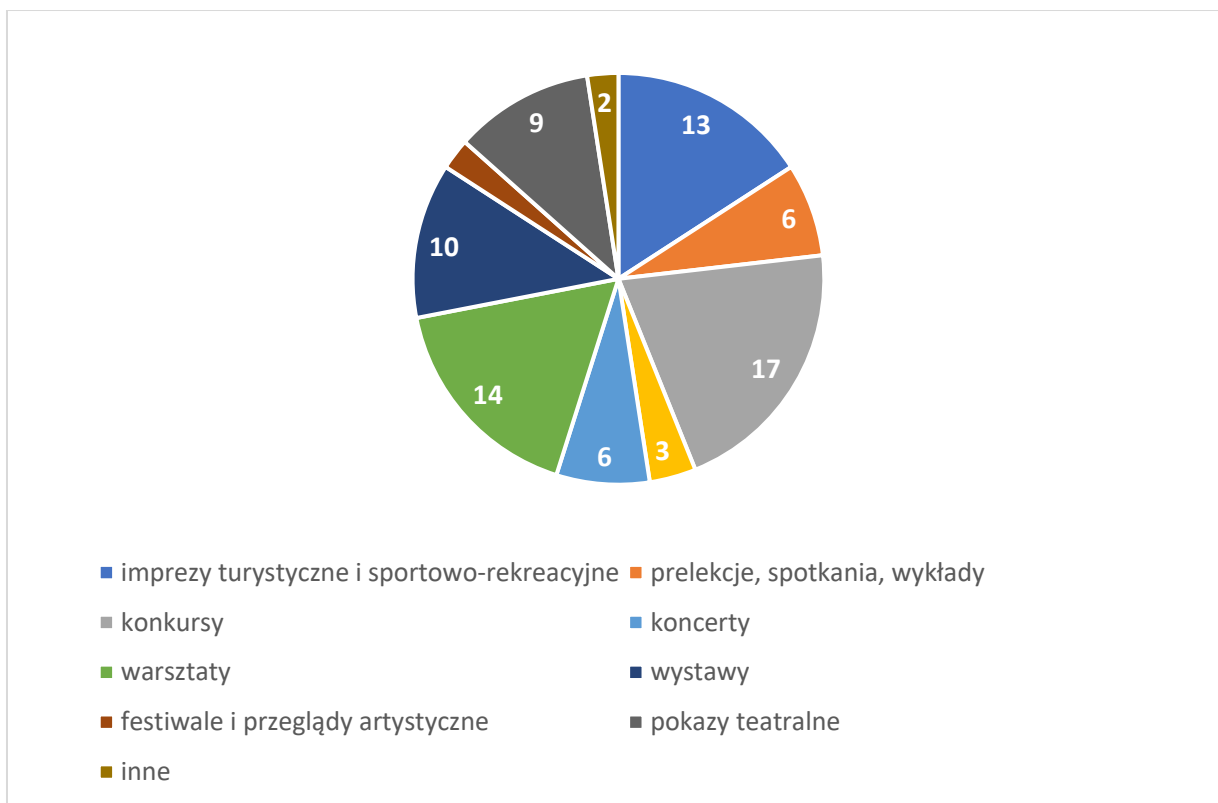

- Wydarzenia w ramach projektu „Wiwat Niepodległa! 19-19”. W 2019 roku w Gorlicach odbyły się wydarzenia upamiętniające 100 rocznicę odzyskania niepodległości zorganizowane w ramach realizacji Projektu Gorlickiego Centrum Kultury „Wiwat Niepodległa! 19-19”, dofinansowanego ze środków Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2022 w ramach Programu Dotacyjnego „Niepodległa”. Partnerami projektu byli Miejska Biblioteka Publiczna w Gorlicach, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gorlicach oraz Miejskie

Zespoły Szkół w Gorlicach. Celem zorganizowanych wydarzeń było zaangażowanie mieszkańców w świętowanie odzyskania niepodległości, przywrócenie pamięci o lokalnych bohaterach i wydarzeniach związanych z walką o niepodległość. W ramach wydarzenia odbyły się: plenerowy pokaz filmów międzywojennych, Niepodległościowa feta u Długosza, rekonstrukcja obozu ułańskiego, Interaktywna lekcja historii oraz konkurs plastyczny na projekt kartki pocztowej o tematyce patriotycznej. Powstał także mural „Niepodległe Gorlice”²⁸.

²⁸ Zob. *Raport o stanie miasta Gorlice za rok 2019*, dz. cyt., s. 87-93.

Rysunek 7: Imprezy organizowane przez jednostki kultury, 2020. Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/Gorlice#kultura-i-rekreacja>

Według danych z 2020 roku w Gorlicach działała 1 Miejska Biblioteka Publiczna i jej 3 filie posiadające księgozbiór liczący 104 050 wolumenów. Dla porównania w 2008 roku działały 4 biblioteki i filie posiadające księgozbiór liczący 113 109 wolumenów.

W ostatnich latach liczba czytelników i wypożyczeni utrzymuje się na podobnym poziomie, jednak w 2020 roku można zauważyć spadek w porównaniu do lat poprzednich. Powiększył się natomiast księgozbiór o 959 książek.

	2018	2019	2020
Księgozbiór	110 048	103 091	104 050
Liczba czytelników	7 063	7 350	5 774
Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	97 465	88 830	63 905
Łączna liczba woluminów na 1 mieszkańca	3,98	3,76	3,82
Ilość czytelników na 100 mieszkańców	25,52	26,61	21,13
Ilość zbiorów na 100 mieszkańców	397,62	375,62	382,10
Liczba zakupionych książek na 100 mieszkańców	10,20	12,59	14,96
Kwota wydana na zakup zbiorów w przeliczeniu na 100 mieszkańców	322,51	307,87	354,34

Tabela 6: Dane dotyczące Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gorlicach. Źródło: Raporty o stanie Miasta Gorlice za lata 2018-2020.

III.6. Bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo w Gorlicach odpowiadają Straż Miejska, Policja oraz Straż Pożarna. Zgodnie z danymi zawartymi w Raporcie o stanie Miasta Gorlice za rok 2020, Straż Miejska w 2020 roku liczyła 10 strażników, którzy podjęli łącznie 2.159 interwencji porządkowych. W ich efekcie skierowano 41 wniosków o ukaranie

oraz nałożono grzywny w postaci mandatu karnego 372 razy, które dotyczyły najczęściej wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, porządkowi i spokojowi publicznemu, urządzeniom użytku publicznego oraz zawartych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach czy ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz

ustawie o ochronie środowiska. W 2020 roku Straż Miejska odebrała 198 zgłoszeń i zawiadomień. Poniższa

tabela przedstawia porównanie wyników działalności Straży Miejskiej do lat poprzednich:

Liczba	2018	2019	2020
Strażnicy	11	11	10
Interwencje	4.575	4.149	2.159
Wnioski o ukaranie	39	46	41
Grzywny	1007	876	372
Odebrane zgłoszenia i zawiadomienia	208	387	198

Tabela 7: Działalność Straży Miejskiej w Gorlicach w latach 2018-2020. Źródło: Raporty o stanie Miasta Gorlice za lata 2018-2020.

Powyższe dane wskazują na to, że w 2020 roku zmalała znacznie liczba interwencji (o blisko 2 tysiące) oraz mandatów (o 504) w porównaniu do roku 2019. Zmniejszyła się także liczba wniosków o ukaranie oraz odbieranych zgłoszeń i zawiadomień.

Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarze Miasta Gorlice należy do zadań Komendy Powiatowej Policji w Gorlicach. Teren Miasta Gorlice jest podzielony na 6 rejonów służbowych

regularnie patrolowanych przez dzielnicowych w trakcie służby obchodowej.

W Raporcie o stanie Miasta Gorlice za rok 2020 znajdują się informacje przekazane przez Komendę Powiatową Policji w Gorlicach, z których wynika, że w 2020 roku podobnie, jak w latach poprzednich dzielnicowi kierowani byli głównie do służby obchodowej, realizowanej na przydzielonej dzielnicy. Jednym

z ważnych wskaźników obrazujących zaangażowanie dzielnicowego w swoją podstawową pracę jest wskaźnik obecności dzielnicowego w rejonie służbowym, w stosunku do wszystkich czynności służbowych. W 2020 roku

dzielnicowi Rewiru Dzielnicowych KPP Gorlice osiągnęli wskaźnik 80,7% (w 2019 r. 76,9 %) realizacji tego rodzaju służby. W 2019 r. na terenie Miasta Gorlice wskaźnik ten zwiększył się o prawie 8% w stosunku do roku 2018.

Wskaźnik obecności dzielnicowego w rejonie służbowym, w stosunku do wszystkich czynności służbowych		
2018	2019	2020
69%	76,9%	80,7%

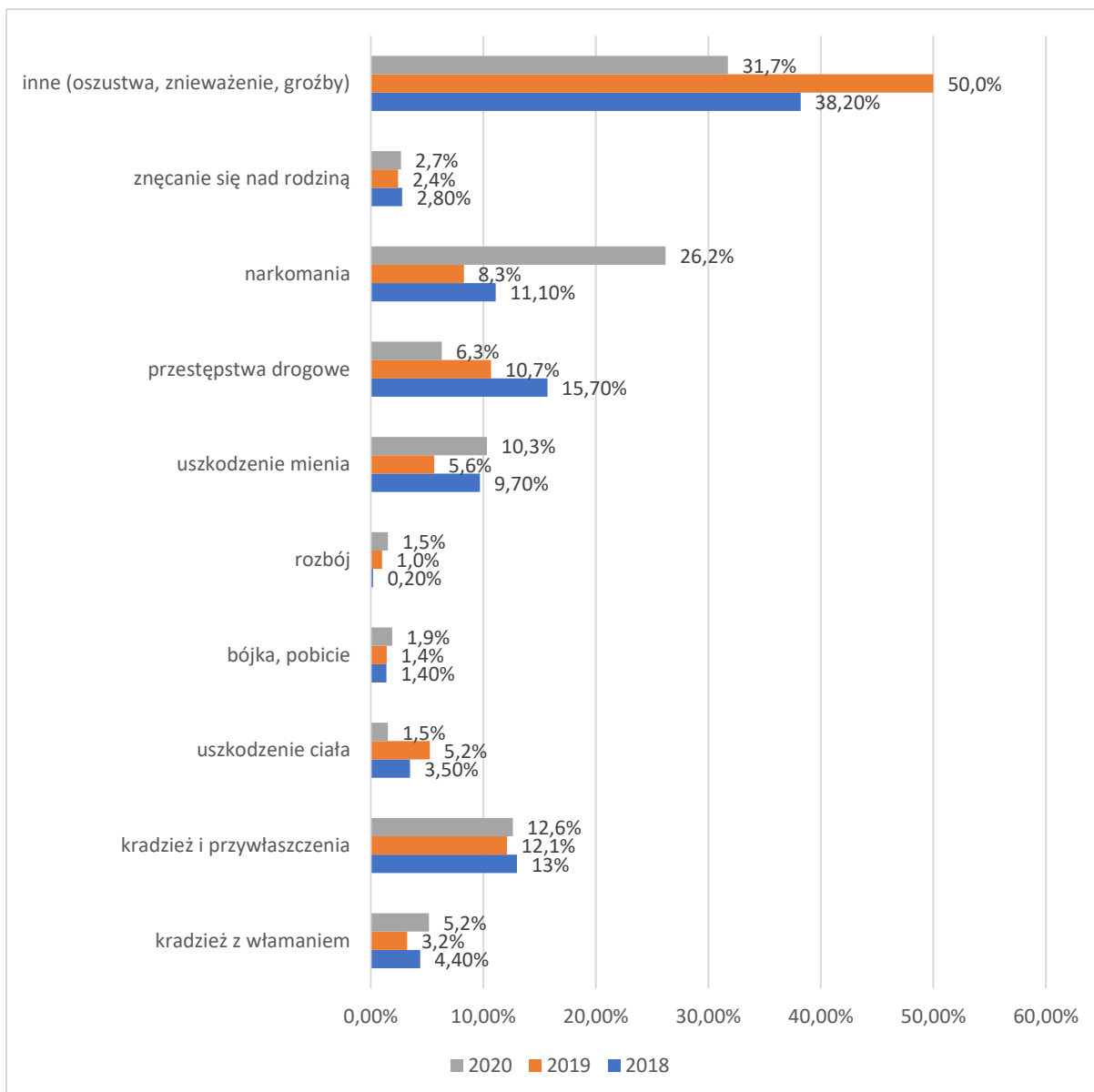
Tabela 8: Wskaźnik obecności dzielnicowego w rejonie służbowym, w stosunku do wszystkich czynności służbowych.

Komenda Powiatowa Policji w Gorlicach w 2020 roku realizowała zadania ukierunkowane przede wszystkim na spotkania ze społeczeństwem lokalnym, ograniczanie wykroczeń szczególnie uciążliwych oraz na zahamowanie przestępczości pospolitej, a także na dalszą poprawę porządku publicznego i nadzór nad bezpieczeństwem w ruchu drogowym i ruchu pieszych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na dzieci.

KPP w Gorlicach w 2020 roku przeprowadziła 523 postępowania przygotowawcze w sprawach o przestępstwa (496 w 2019 roku), do których doszło na terenie Miasta Gorlice. Z powyższej liczby 523 postępowań przygotowawczych zakończonych zostało 396, natomiast 127 pozostaje w dalszym prowadzeniu.

W rozbiciu na poszczególne kategorie przestępstw zaistniałych w latach 2018-2020 na terenie Miasta Gorlice sytuacja przedstawia się następująco:

Rysunek 14: Kategorie przestępstw w latach 2018-2020 w Mieście Gorlice. Źródło: Raporty o stanie Miasta Gorlice z lat 2018-2020.

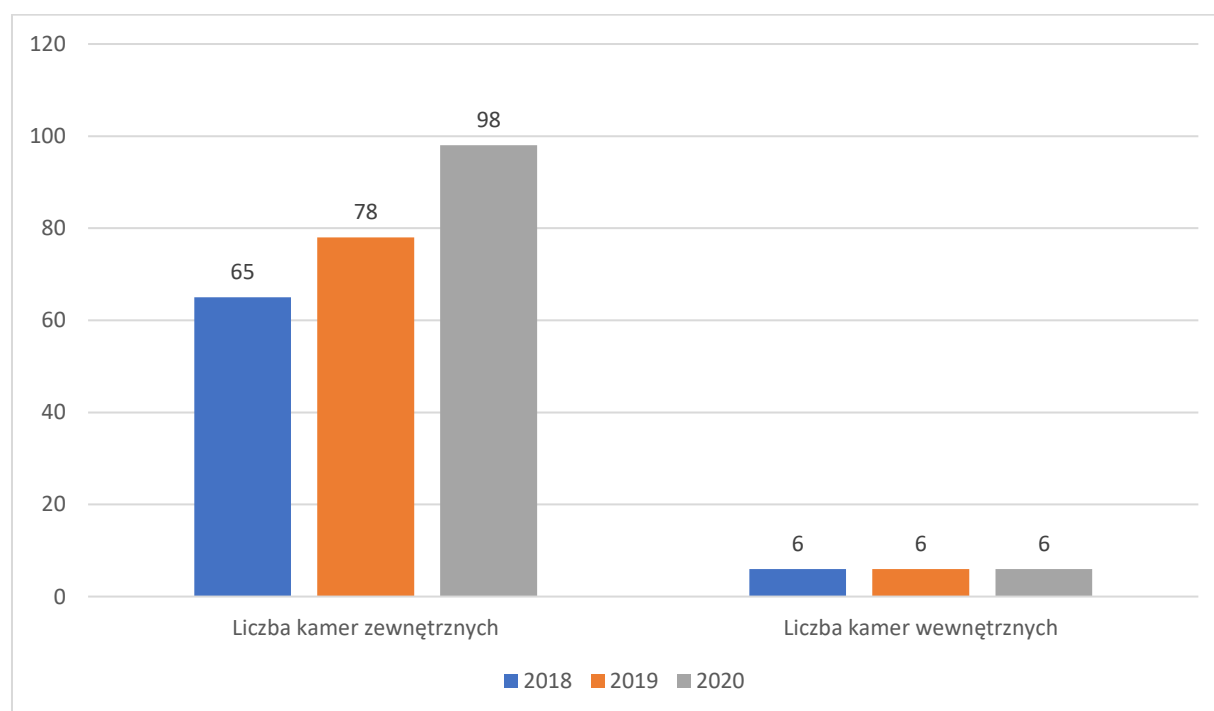
Najwięcej przestępstw w 2020 roku, jak i w latach poprzednich dotyczyło kategorii „inne” (oszustwa, znieważenia, groźby). Kolejną kategorią najczęściej występujących

przestępstw w Mieście Gorlice była narkomania (26,2%), kradzież i przywłaszczenia (12,6%) oraz uszkodzenie mienia (10,3%). W porównaniu do roku 2019 zmalała

liczba przestępstw w kategorii „inne” (o 18,3%), „przestępstwa drogowe” (o 4,4%) oraz „uszkodzenie ciała” (o 3,7%). Zwiększyła się natomiast liczba przestępstw w kategorii „narkomania” (o 17,9%), „uszkodzenie mienia” (o 4,7%) oraz „kradzież z włamaniem” (o 2%)²⁹.

Elementem zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom, który

odgrywa duże znaczenie jest miejski monitoring wizyjny. Na koniec 2020r. system stałego monitoringu wizyjnego liczył 98 kamer zewnętrznych oraz 6 wewnętrznych. W roku 2019 pracowało łącznie 78 kamer zewnętrznych oraz 6 wewnętrznych, a w 2018 roku system stałego monitoringu wizyjnego liczył 65 kamer zewnętrznych oraz 6 wewnętrznych³⁰.

Rysunek 15: Monitoring wizyjny w Mieście Gorzów Wielkopolski. Źródło: Raporty o stanie Miasta Gorzów Wielkopolski za lata 2018-2020.

²⁹ Zob. Raport o stanie Miasta Gorzów Wielkopolski 2020, dz. cyt., s. 42; Raport o stanie Miasta Gorzów Wielkopolski 2019, dz. cyt., s. 44; Raport o stanie Miasta Gorzów Wielkopolski 2018, dz. cyt., s. 74.

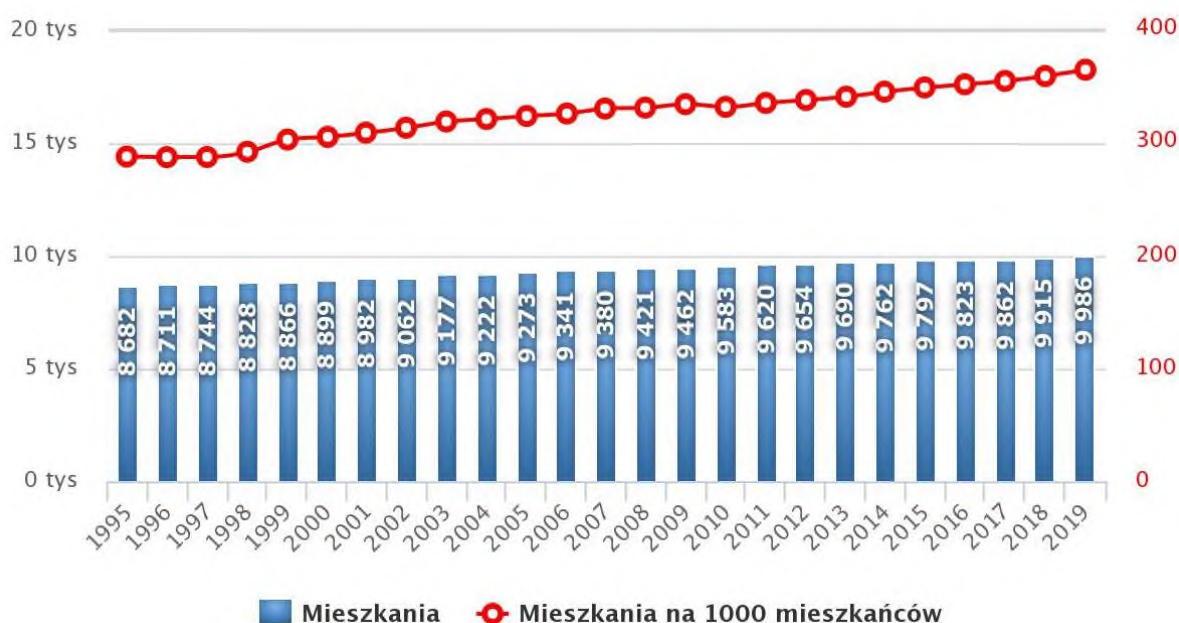
³⁰ Zob. Raport o stanie Miasta Gorzów Wielkopolski 2020, dz. cyt., s. 44; Raport o stanie Miasta Gorzów Wielkopolski 2019, dz. cyt., s. 46; Raport o stanie Miasta Gorzów Wielkopolski 2018, dz. cyt., s. 78.

III.7. Infrastruktura mieszkaniowa

W 2020 roku w Gorlicach oddano do użytku 46 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 1,71 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa małopolskiego oraz

znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w Gorlicach to 9 986 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 365 mieszkań. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa małopolskiego oraz nieznacznie mniejsza od średniej dla całej Polski³¹.

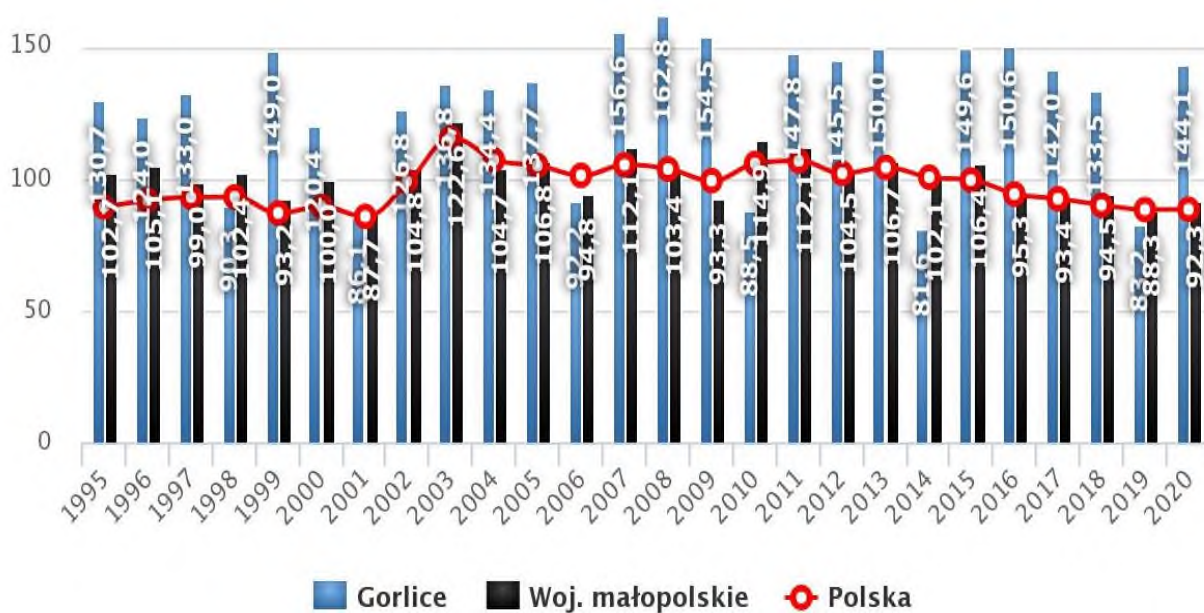
Rysunek 16: Liczba mieszkań oddanych do użytku w latach 1995-2020. Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/Gorlice#nieruchomosci>

³¹ Zob. Polska w liczbach, <https://www.polskawliczbach.pl/Gorlice#nieruchomosci> [dostęp: 24.09.2021].

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w Gorlicach to 5,30 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa małopolskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2020 roku w Gorlicach to 144,10 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa małopolskiego oraz

znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 98,40% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 97,98% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 97,30% mieszkań posiada łazienkę, 85,35% korzysta z centralnego ogrzewania, a 94,58% z gazu sieciowego³².

Rysunek 17: Powierzchnia (m²) nieruchomości oddanych do użytku w latach 1995-2020. Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/Gorlice#zasoby-mieszkaniowe>

³² Zob. Polska w liczbach, <https://www.polskawliczbach.pl/Gorlice#zasoby-mieszkaniowe> [dostęp: 24.09.2021].

III.8. Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorlicach (MOPS) oraz Biuro Wsparcia Rodzin.

Główne formy pomocy świadczone w 2020 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorlicach obejmowały: potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych; pokrywanie kosztów pobytu swoich podopiecznych w domach pomocy społecznych; opłacanie składek na ubezpieczenia zdrowotne; wypłatę zasiłków okresowych i celowych; dodatki mieszkaniowe; wypłatę dodatków energetycznych; wynagrodzenie za sprawowanie opieki prawnej (świadczenie społeczne); świadczenie usług opiekuńczych; pomoc w zakresie dożywiania; przyznawanie uczniom pomocy materialnej o charakterze socjalnym; wspieranie rodziny; rodziny zastępcze; dystrybucja żywności

Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020; realizacja Programu „Wspieraj Seniora”. W 2020 roku MOPS realizował 3 projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej:

- „Małopolska Tarcza Antykryzysowa - Pakiet Społeczny. Bezpieczny dom”,
- „Kooperacje przeciw COVID” realizowany w projekcie „Kooperacje 3D - model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”,
- „Poza Horyzont” - Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w Gorlicach³³.

Zakres kompetencji Biura Wsparcia Rodzin obejmował: przyznawanie świadczeń rodzinnych, wychowawczych, pielęgnacyjnych, zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. „becikowe”), obsługę programu „dobry start”, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, wydawanie Karty Gorlickiej Dużej Rodziny oraz Karty Ogólnopolskiej Dużej Rodziny³⁴.

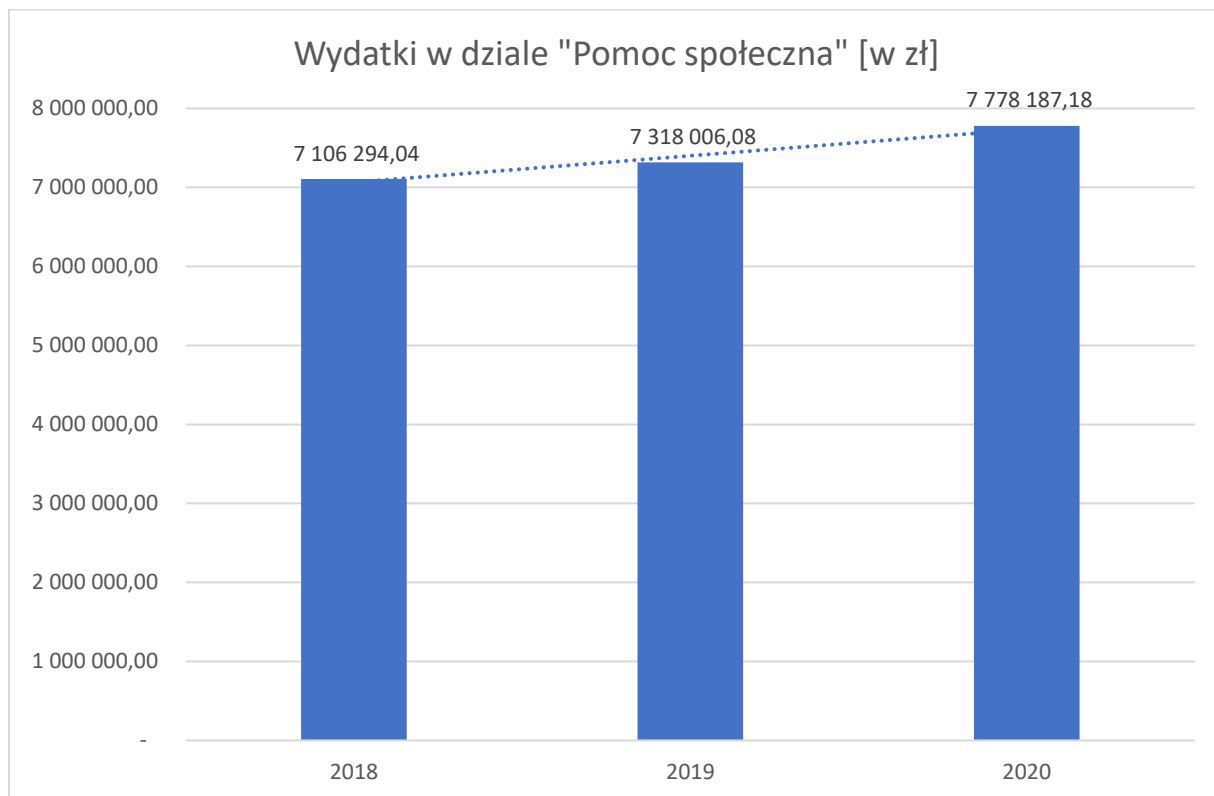
³³ Zob. Raport o stanie Miasta Gorlice 2020, dz. cyt., s. 26-30.

³⁴ Tamże, s. 30.

W 2020 roku wydatki w dziale „Pomoc społeczna” wynosiły 7,7 mln zł, w 2019 roku 7,3 mln zł, a w 2018 – 7,1

mln zł, co oznacza że wydatki w tym dziale wzrastają.

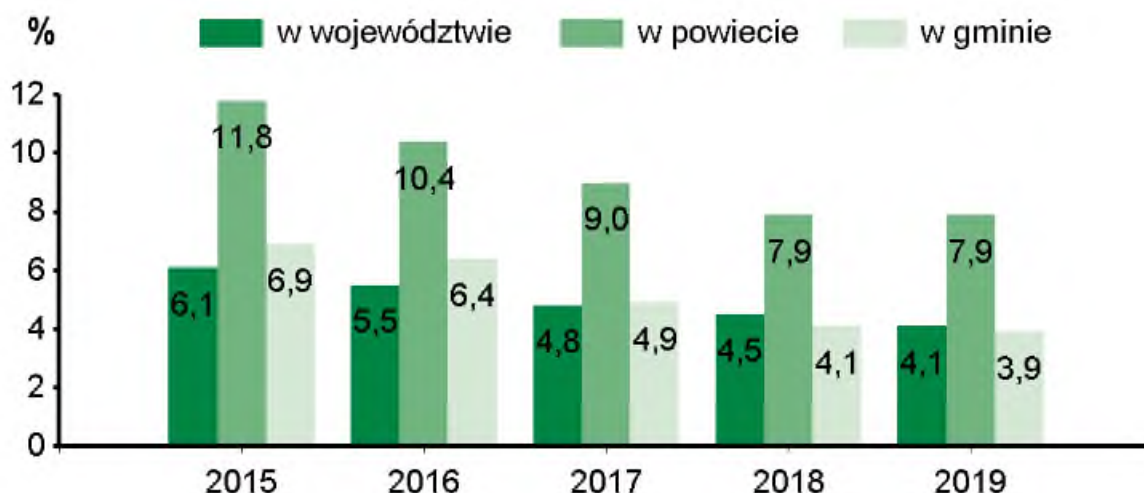
Rysunek 18: Wydatki w dziale "Pomoc społeczna" w latach 2018-2020.

W 2019 roku 3,9% mieszkańców Gminy miejskiej Gorlice korzystało ze środowiskowej pomocy społecznej (przy czym w powiecie jest to niemal 8%, a w województwie 4% ludności

ogółem)³⁵. Odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej spadł w stosunku do 2018 roku o 0,2 (wartość tego wskaźnika maleje z każdym rokiem).

35 Zob. Urząd Statystyczny w Krakowie, *Gmina miejska Gorlice. Powiat Gorlicki*, 2020.

Rysunek 19: : Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem. Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie, Gmina miejska Gorlice. Powiat Gorlicki, 2020.

W roku 2020 rozpoczęto realizację projektu „Aktywny Senior” - Dzienny Dom Seniora w Gorlicach” przez Miasto Gorlice. Celem projektu jest zwiększenie dostępności i jakości wsparcia dziennego oraz aktywizacja osób niesamodzielnych z powiatu gorlickiego, w szczególności z Miasta Gorlice, w wieku 60+ poprzez utworzenie i prowadzenie Dziennego Domu Pobytu dla osób starszych. Projekt zakłada realizację działań inwestycyjnych, w tym adaptację i wyposażenie istniejących pomieszczeń oraz dostosowanie łazienek do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami w budynku

Domu Polsko - Słowackiego na cele prowadzenia placówki dla seniorów. Drugą część projektu to realizacja działań opiekuńczo - wspierająco - aktywizujących na rzecz Uczestników Projektu - osób niesamodzielnych oraz ich opiekunów. W ramach prowadzenia działalności bieżącej w Dziennym Domu Seniora będą organizowane zajęcia: opiekuńcze, terapeutyczne, specjalistyczne (np. logopeda, psycholog,), socjalne oraz

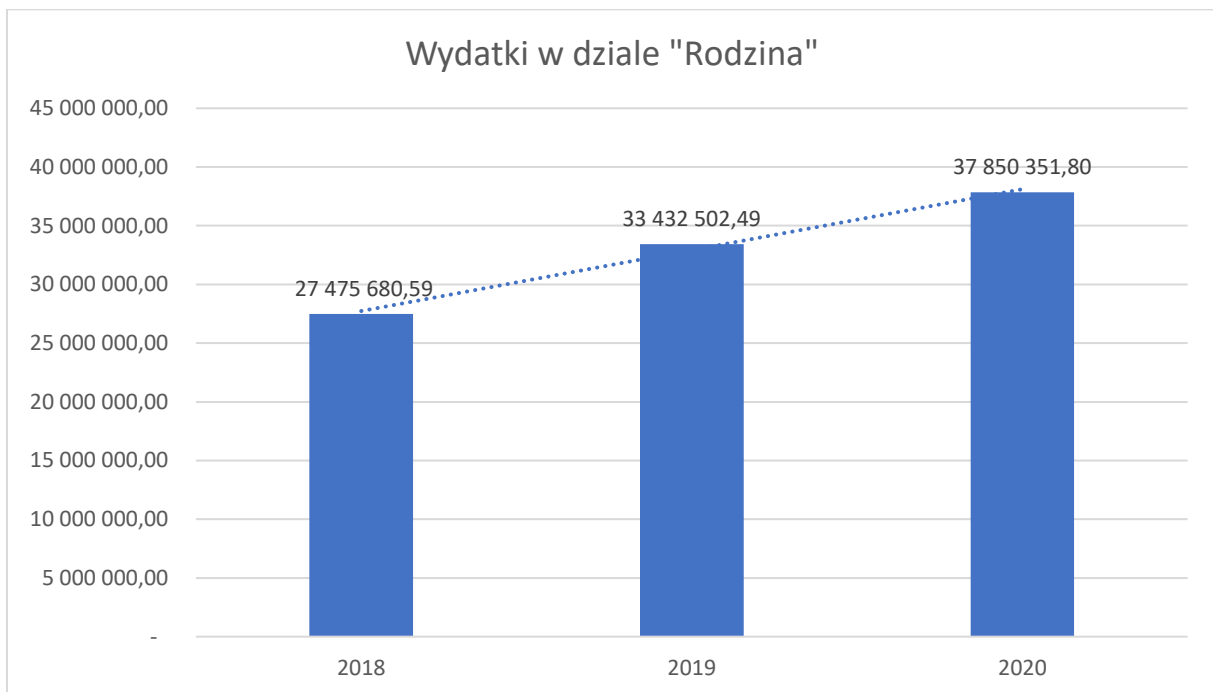

ruchowe – fizjoterapeutyczne / rehabilitacyjne³⁶.

a w roku 2019 - 33 432 502,49 zł, czyli o 4 417 849,31 zł więcej w porównaniu do roku poprzedniego. Z załączonego poniżej wykresu wynika, że wydatki w tym obszarze sukcesywnie wzrastają w ostatnich trzech latach.

III.9. Rodzina

W 2020 roku wydatki w dziale „Rodzina” wynosiły 37 850 351,80 zł,

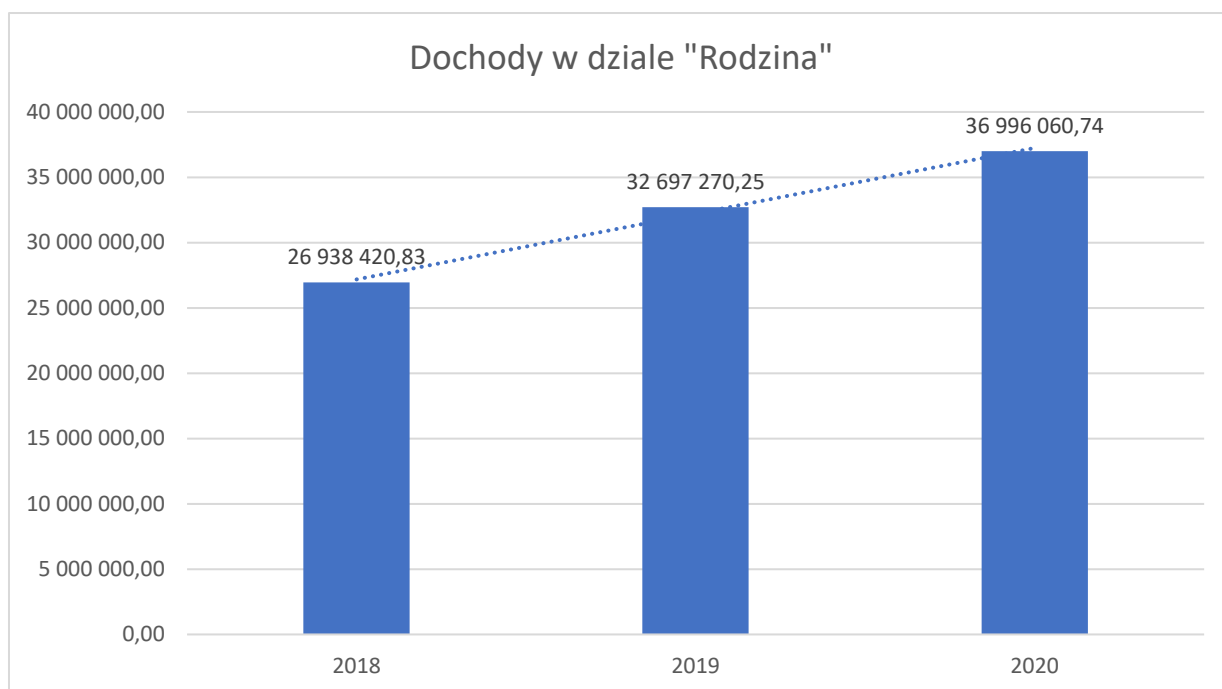
Rysunek 20: Wydatki w dziale "Rodzina" w latach 2018-2020.

Dział „Rodzina” wygenerował w 2018 roku 26 938 420,83 zł dochodu, w 2019 - 32 697 270,25 zł, a w 2020 -

36 996 060,74 zł, co oznacza tendencję wzrostową.

³⁶ Zob. Raport o stanie Miasta Gorlice 2020, dz. cyt., s. 31.

Rysunek 21: Dochody w dziale "Rodzina" 2018-2020.

W 2020 roku 897 rodzin otrzymywało zasiłki rodzinne. Liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłki rodzinny wynosiła 1 837. Kwota świadczeń rodzinnych w 2020 roku wyniosła 9 487 016,95 zł, a kwota zasiłków pielęgnacyjnych - 2 348 636,70 zł.

Na początek 2020 r. 2 587 rodzin pobierało świadczenie wychowawcze (tzw. 500+). Kwota świadczenia wychowawczego w 2020 r. wyniosła 24 555 076,53 zł.

W 2020 r. złożonych zostało 2 033 wnioski w sprawie przyznania świadczenia szkolnego „Dobry start”. Łączna kwota świadczeń Dobry start w 2020 r. wyniosła 861 000,00 zł, z której wypłacono 2 872 świadczeń (w tym 4 świadczenia w związku ze sprawowaniem opieki naprzemiennej nad dzieckiem).

	2018	2019	2020
Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci	1 107	1 080	897
Liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny	2 143	2 143	1 837
Kwota świadczeń rodzinnych	8 256 838,95	9 145 835,00	9 487 016,95
Kwota zasiłków pielęgnacyjnych	1 666 034,00	2 086 392,68	2 348 636,70
Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze	1 891	2 892	2 587
Kwota świadczenia wychowawczego	15 524 248,74	20.048.056,09	24 555 076,53
Kwota świadczeń „Dobry start”	848 100,00	870.000,00	861 000,00

Tabela 9: Dane dotyczące świadczeń udzielanych rodzinom w latach 2018-2020. Źródło: Raporty o stanie Miasta Gorlice za lata 2018-2020.

III.10. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy miejskiej Gorlice znajduje się 20 przychodni oraz 18 aptek, zatrudniających 37 magistrów farmacji. W 2020 roku udzielono 301 477 porad lekarskich. W ostatnich

latach liczba przychodni, aptek i osób w nich zatrudnionych pozostaje na podobnym poziomie. Zmalała natomiast liczba udzielonych porad lekarskich – o 60 932 w porównaniu do 2019 roku.

	2018	2019	2020
Liczba przychodni	20	18	20
Liczba aptek	18	17	18
Liczba zatrudnionych magistrów farmacji	39	33	37
Liczba porad lekarskich	350 437	362 409	301 477

Tabela 10: Dane dotyczące przychodni i aptek w mieście Gorlice. Źródło: dane GUS.

Na terenie Miasta Gorlice realizowane są programy z zakresu ochrony zdrowia, w tym przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii. Miasto Gorlice posiada Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii. Program uwzględniał zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie. Dokument realizowany był w ramach współpracy z jednostkami organizacyjnymi Miasta, instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, ze środków własnych jego realizatorów, z opłat uzyskanych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Program ten jest jednym z zadań zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gorlice na lata 2014-2020 realizowanej

przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach Programu realizowano takie zadania, jak: zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych od alkoholu; udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych³⁷.

Ponadto w 2020 r. z budżetu Miasta Gorlice przyznano dotację na łączną kwotę 25.000 zł podmiotom realizującym zadania publiczne dotyczące ochrony zdrowia w zakresie:

³⁷ Zob. Raport o stanie Miasta Gorlice 2020, dz. cyt., s. 32-34.

- rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w tym prowadzenie zajęć terapeutycznych indywidualnych i grupowych,
- podejmowania działań i akcji prewencyjnych w zakresie ochrony i promocji zdrowia, w tym organizacja szkoleń i badań profilaktycznych,
- organizacji imprez na rzecz osób niepełnosprawnych,
- propagowania idei honorowego krwiodawstwa,
- wspierania wszelkich inicjatyw na rzecz ochrony zdrowia poprzez wczesną diagnostykę oraz promowanie zdrowego stylu życia³⁸.

ochronę zdrowia, promocję zdrowego stylu życia, rozwój sportu, promocję Ziemi Gorlickiej, rozwój dzieci i młodzieży, rozwój przedsiębiorczości, propagowanie działalności muzycznej, działalność na rzecz kultury łemkowskiej, rozwój regionu, działalność na rzecz oświaty oraz podejmowanie inicjatyw artystyczno-kulturalnych.

III.11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Na terenie Miasta działa blisko 90 organizacji pozarządowych, przedstawionych w tabeli poniżej. Zakres ich działalności obejmuje m.in.:

³⁸ Tamże, s. 37.

Nazwa organizacji
FUNDACJA ROZWOJU CHIRURGII OGÓLNEJ SZPITALA SPECJALISTYCZNEGO W GORLICACH
KLUB REKREACYJNO-SPORTOWY "EKSTRIM-GORLICE"
STOWARZYSZENIE "MARATON" GORLICE
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 6 W GORLICACH
MIĘDZYSZKOLNY KLUB SPORTOWY "RADOŚĆ"
STOWARZYSZENIE "PARTNER DLA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI"
ŁEMKOWSKA FUNDACJA OŚWIATOWA IMIENIA JANA KRYNICKIEGO
UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY "BUDOWLANKA"
STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW MUZYKI IM. PROF. JANA SKOWROŃSKIEGO
GORLICKI KLUB SPORTOWY "GLINIK" GORLICE
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 6 W GORLICACH
TOWARZYSTWO KRZEWIENIE KULTURY FIZYCZNEJ „ZNP - SPARTAKUS” W GORLICACH
MIĘDZYSZKOLNY KLUB SPORTOWY „RADOŚĆ” W GORLICACH
STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH „RODZINA”
STOWARZYSZENIE OSÓB CHORYCH NA STWARDNIENIE ROZSIANE (SM) I ICH OPIEKUNÓW „NADZIEJA NA LEPSZE JUTRO” Z SIEDZIBĄ W GORLICACH
ZWIĄZEK TENISA STOŁOWEGO POWIATU GORLICKIEGO
STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU LOKALNEGO Z SIEDZIBĄ W GORLICACH
MAŁOPOLSKI ZWIĄZEK PODNOSZENIA CIĘŻARÓW W GORLICACH
GORLICKI KLUB SZACHOWY „KORNUTY”
STOWARZYSZENIE WSPIERANIA INICJATYW SPOŁECZNYCH „MARIAMPOL” W GORLICACH SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3
GORLICKIE STOWARZYSZENIE WSPIERANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

MŁODZIEŻOWE STOWARZYSZENIE INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ PRZY ZSE W GORLICACH
STOWARZYSZENIE OSÓB INTERNOWANYCH I REPRESJONOWANYCH W STANIE WOJENNYM W GORLICACH
KLUB PATRIOTÓW ŁEMKOWSZCZYZNY
LUDOWY KLUB SPORTOWY „POGÓRZE” W GORLICACH
GORLICKA SZKOŁKA PIŁKI NOŻNEJ „GLINIK” W GORLICACH
GORLICKIE TOWARZYSTWO KOSZYKÓWKI
GORLICKI KLUB PIŁKI SIATKOWEJ
STOWARZYSZENIE „MARATON” GORLICE
STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU REGIONÓW PRZYGRANICZNYCH I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ MŁODZIEŻY W GORLICACH
KLUB SPORTOWY „GLINIK KARPATIA” W GORLICACH
GORLICKI ZAPAŚNICZY KLUB SPORTOWY
STOWARZYSZENIE EMERYTÓW I RENCISTÓW POLICYJNYCH- ZARZĄD KOŁA W GORLICACH KOMENDA POWIATOWA POLICJI
KLUB PATRIOTÓW ŁEMKOWSZCZYZNY
GORLICKIE STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ I LO IM. M. KROMERA
GORLICKIE STOWARZYSZENIE POMOCY SPOŁECZNEJ „SUCCURERE”
STOWARZYSZENIE PROMOCJI ŁEMKOWSKIEJ „SERENCZA”
STOWARZYSZENIE FORUM SAMORZĄDOWE ZIEMIA GORLICKA
STOWARZYSZENIE PRZEDSIĘBIORCÓW POWIATU GORLICKIEGO
STOWARZYSZENIE WSPIERANIA KULTURY ŁEMKOWSKIEJ „WERETENO”
POWIATOWE ZRZESZENIE LUDOWE ZESPOŁY SPORTOWE W GORLICACH
STOWARZYSZENIE LOKALNA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA „BESKID ZIELONY”
STOWARZYSZENIE „PARTNER DLA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI”

STOWARZYSZENIE „PRAWDA I WOLNOŚĆ”
MAŁOPOLSKI ZWIĄZEK ZAPAŚNICZY
GALICYJSKI ZWIĄZEK HODOWCÓW I PRODUCENTÓW BYDŁA
STOWARZYSZENIE KLUB GORLICZAN
STOWARZYSZENIE „POROZUMIENIE GORLICKIE”
STOWARZYSZENIE WSPIERANIA ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ „INICJATYWA”
TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ DZIECI ODDZIAŁ POWIATOWY W GORLICACH
STOWARZYSZENIE „NASZE MIASTO”
STOWARZYSZENIE MŁODZIEŻY ŁEMKOWSKIEJ „CZUHA” W POLSCE
ZRZESZENIE HANDLOWCÓW ZIEMI GORLICKIEJ
“PATRONUS”- STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH BLISKICH ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM CHORYCH NA STWARDNIENIE ROZSIANE
STOWARZYSZENIA RODZICÓW I NAUCZYCIELI NA RZECZ POMOCY DZIECIOM Z MIEJSKIEGO ZESPOŁU SZKÓŁ NR 5 W GORLICACH „BLIŻEJ DZIECKA”
STOWARZYSZENIA OŚWIATOWEGO ADSUM W STOWARZYSZENIA W GORLICACH MIEJSKI ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 4
KLUB REKREACYJNO –SPORTOWY "EKSTRIM-GORLICE
TOWARZYSTWO GIMNASTYCZNE „SOKÓŁ” W GORLICACH
UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY „BUDOWLANKA” W GORLICACH
STOWARZYSZENIE NA RZECZ SPRAWNOŚCI DZIECI I MŁODZIEŻY „ SPRAWNE SMOKI”
LIGA OCHRONY PRZYRODY ODDZIAŁ W GORLICACH
GORLICKIE STOWARZYSZENIE POMOCY OSOBOM Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM” POMOCNA DŁOŃ” PRZY MIEJSKIM OŚRODKU POMOCY W GORLICACH
ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO CHORĄGIEW KRAKOWSKA - HUFIEC GORLICE

STOWARZYSZENIE AKTYWNEJ OCHRONY CMENTARZY I WOJNY ŚWIATOWEJ W GALICJI CRUX GALICIAE
KLUB MOTOCYKLOWY „KINGS OF ROADS FREE GROUP GORLICE”
STOWARZYSZENIE PRZEMYSŁU NAFTOWEGO PRZY SKANSENIE „MAGDALENA”
GORLICKI KLUB TENISOWY „SMECZ”
GRUPA REKONSTRUKCJI HISTORYCZNEJ „GORLICE 1915”
GORLICKIE STOWARZYSZENIE BADMINTONA „SMECZ GORLICE”
MAŁOPOLSKI RUCH SAMORZĄDOWY ZIEMI GORLICKIEJ
STOWARZYSZENIE „SIĘ DZIEJE” GRUPA INICJATYW ARTYSTYCZNO-KULTURALNYCH
STOWARZYSZENIE HALOBESKID
GORLICKIE TOWARZYSTWO FOTOGRAFICZNE
STOWARZYSZENIE MAŁOPOLSKI INSTYTUT ROZWOJU KULTURALNO GOSPODARCZEGO W GORLICACH
STOWARZYSZENIE INTERNATIONAL POLICE ASSOCIATION (MIĘDZYNARODOWE STOWARZYSZENIE POLICJI)
STOWARZYSZENIE JARMARK KULTURY
STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE „BITWA POD GORLICAMI 1915”
STOWARZYSZENIE UNIWERSYTET ZŁOTEGO WIEKU
STOWARZYSZENIE „NASZ DOM GORLICE”
POLSKIE STOWARZYSZENIE PRODUCENTÓW WĘDLIN TRADYCYJNYCH
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ MUZYKI
STOWARZYSZENIE PONAD OGRANICZENIAMI
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ I ABSOLWENTÓW „GÓRKI” - ZESPOŁU SZKÓŁ NR 1 I. IGNACEGO ŁUKASIEWICZA
STOWARZYSZENIE CHÓRALNE „BELFERSINGERS”
Stowarzyszenie Oświatowo-Kulturalne „Nasza Stróżówka”

Tabela 3: Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta Gorlice.

Roczny Program Współpracy Miasta Gorlice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 r. wskazuje na następujące priorytety w poszczególnych obszarach:

a) Oświata i Edukacja

- Organizacja letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.

- Działania profilaktyczno-terapeutyczne wobec młodzieży niedostosowanej społecznie.

- Wspieranie wszelkich inicjatyw na rzecz edukacji ponad programowej, organizacja imprez kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych oraz turystycznych, konkursów z różnych dziedzin wiedzy.

b) Kultura i sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji

- Ochrona dziedzictwa narodowego.

- Wymiana kulturalna z zagranicą.

- Wspieranie działań promujących kulturę i historię miasta oraz regionu.

- Organizacja imprez kulturalnych dla mieszkańców Gorlic.

c) Ochrona Zdrowia

- Rehabilitacja osób niepełnosprawnych, w tym prowadzenie zajęć terapeutycznych indywidualnych i grupowych.

- Podejmowanie działań i akcji prewencyjnych w zakresie ochrony i promocji zdrowia, w tym organizacja szkoleń i badań profilaktycznych.

- Organizacja imprez na rzecz osób niepełnosprawnych.

- Propagowanie idei honorowego krwiodawstwa.

- Wspieranie wszelkich inicjatyw na rzecz ochrony zdrowia poprzez wczesną diagnostykę oraz promowanie zdrowego stylu życia.

d) Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- Zwiększenie skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od używek.

- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psycho-społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień od używek.

e) Zadania w zakresie polityki społecznej

- Zadania realizowane na rzecz seniorów.

- Prowadzenie Klubu Seniora.

- Prowadzenie Dziennego Domu Pobytu dla Seniora.

e) Kultura Fizyczna i Sport

- Szkolenie i udział w zawodach w ramach rozgrywek własnych oraz prowadzonych przez polskie i okręgowe związki sportowe.

- Organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych.

f) Turystyka i Wypoczynek

- Organizacja imprez turystycznych i rekreacyjnych.

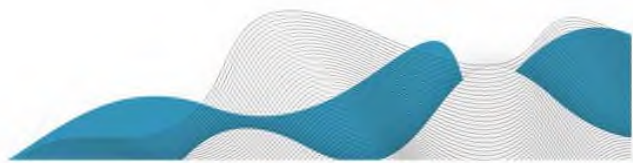
- Upowszechnianie turystyki poprzez wydawnictwa turystyczne³⁹.

³⁹ Zob. Roczny Program Współpracy Miasta Gorlice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24

kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 r., s. 2-4.

IV DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ

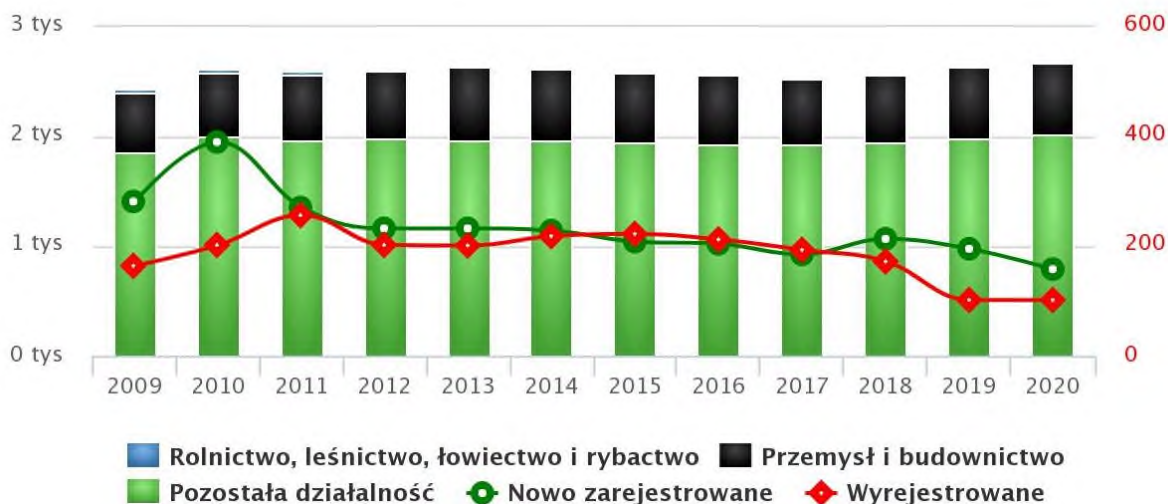
IV.1. Potencjał gospodarczy

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w mieście Gorlice w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 2 681 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 1 881 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 157 nowych podmiotów, a 101 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2020 najwięcej (80) najwięcej (388) podmiotów zarejestrowano w roku 2010, a najmniej (157) w roku 2020. W tym samym okresie najwięcej (255) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2011 roku, najmniej (101) podmiotów wyrejestrowano natomiast

w 2020 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Gorlicach najwięcej (199) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (2 520) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0-9 pracowników. 0,4% (12) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 24,7% (663) podmiotów, a 74,8% (2 006) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność⁴⁰.

⁴⁰ Zob. Polska w liczbach, <https://www.polskawliczbach.pl/Gorlice#rejestr-regon> [dostęp: 23.09.2021].

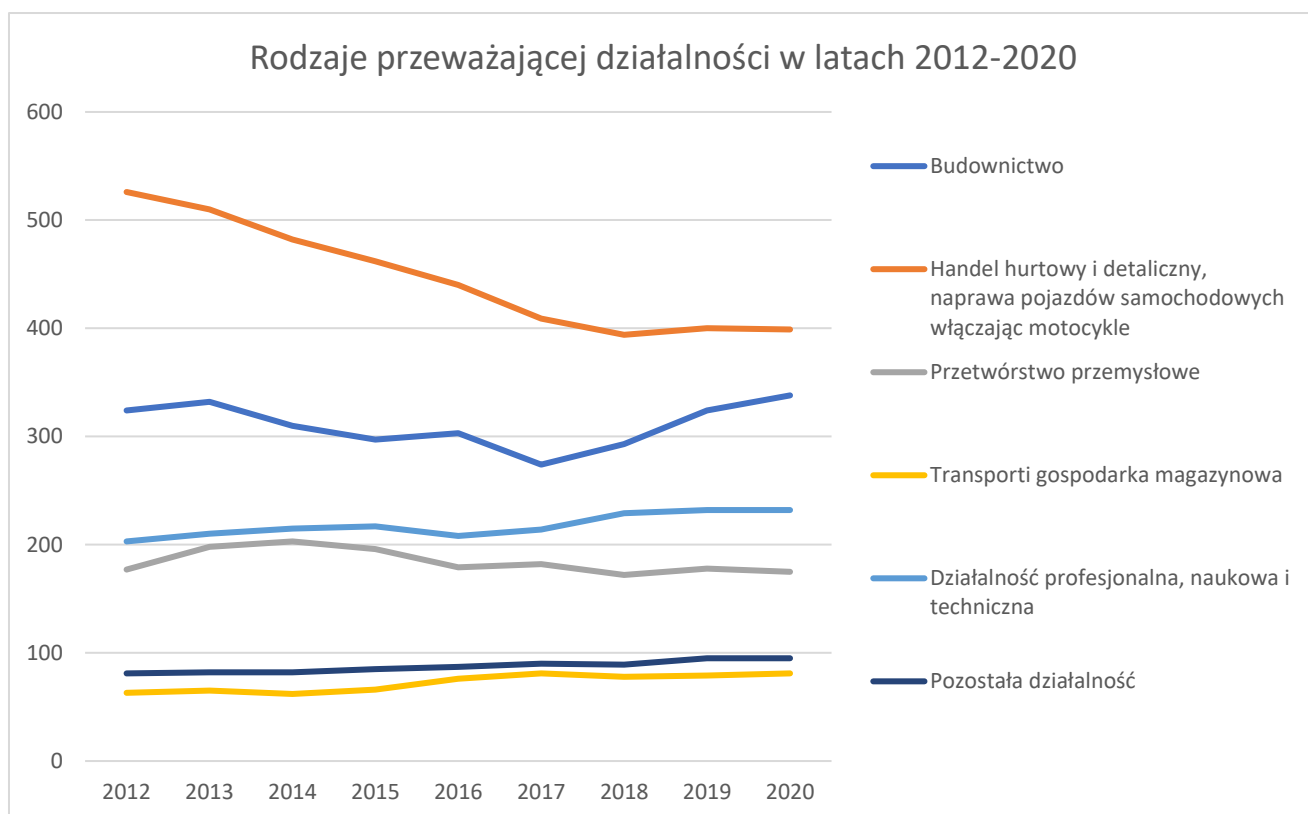

Rysunek 22: Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2009-2020. Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/Gorlice#rejestr-regon>

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gorlicach najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny; naprawa

pojazdów samochodowych, włączając motocykle (21.2%) oraz Budownictwo (18.0%).

Rysunek 23: Rodzaje przeważającej działalności w latach 2012-2020. Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Sekowa#rejestr-region

Gorlice ulokowane są w Strefie Aktywności Gospodarczej. Jest to wydzielony pod względem obszarowym i przygotowany do inwestycji teren o powierzchni co najmniej 2 ha, odpowiadający zapotrzebowaniu potencjalnych inwestorów, na którym jest lub będzie w przyszłości prowadzona działalność

gospodarcza. W gorlickiej Strefie ulokowane firmy korzystają z przyjaznego klimatu inwestycyjnego, pomocy profesjonalnych instytucji otoczenia biznesu, preferencji i ulg podatkowych oraz wykwalifikowanych pracowników. Na terenie strefy w 2020 roku funkcjonowało 31 przedsiębiorstw⁴¹:

⁴¹ Zob. Raport o stanie Miasta Gorlice 2020, dz. cyt., s. 45-46.

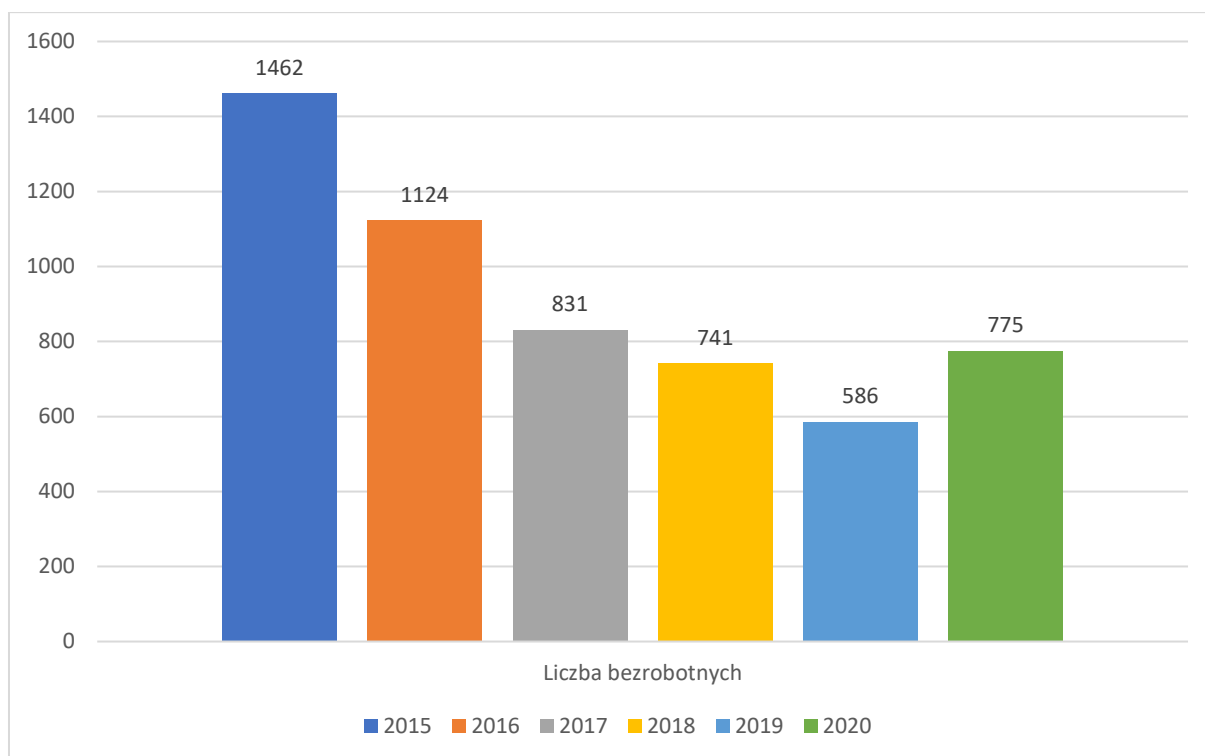
- GÓR-STAL Sp. z o.o.
- PPHU "STESER" s.c.
- FH "DOMICELA" Sp. z o.o.
- STAL IMPEX Sp. z o.o.
- Severt Polska Sp. z o.o.
- FHPU "Ogród" Sp. j.
- MPGK Sp. z o.o.
- GLASS-MAL SYSTEM
- GLASS-MAL SYSTEM Maciej Malawski
- PPHU "Gamart" S.A.
- FHU "Dom-Bud"
- Antoni Żegleń "SPOMET MACHINERY"
- GLINIK TRANSPORT
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Radomsku,
- Studio Mebli Kuchennych „Prestige”
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "EMPOL" Sp. z o.o.
- PHU "SEBA" Sp. J.
- CERTUS Sp. z o.o.
- TLC Sp. z o.o.
- F.H.U.P RETANA
- Z.U.H. "LASCAR" Ryszard Laskoś
- P.H.U.P. "Eko-Neutral-Elektron" Sp. z o.o.
- Eurocash S.A. Gorlice
- "Wodraf" Dariusz Rafalski
- STEMIK Sp. z o.o.
- AUTO-PLUS Paweł Potok
- Kuźnia "Glinik" Sp. z o.o.
- Piekarnia WERONICA Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe BUDIMET Sp. z o. o.
- Przedsiębiorstwo Usługowe ADJAR Sp. c.
- Hurtownia CHEMPION

IV.2. Rynek pracy i bezrobocie

W Gorlicach w 2020 roku było zarejestrowanych 775 osób bezrobotnych (56,9% kobiet i 43,1%

mężczyzn). Liczba bezrobotnych sukcesywnie spadała w ostatnich latach (2015-2019), nie mniej jednak nastąpił ponowny wzrost w roku 2020.

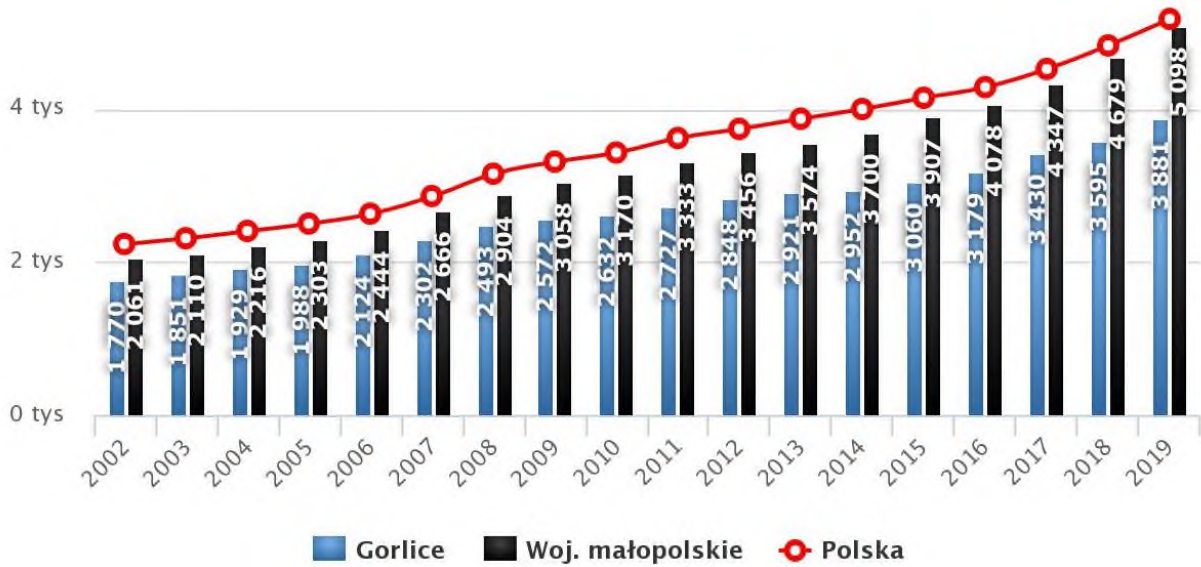

Rysunek 24: Liczba osób bezrobotnych w latach 2015-2020. Źródło: Bank Danych Lokalnych.

W 2019 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gorlicach wynosiło 3 881,28 PLN, co

odpowiada 74,90% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

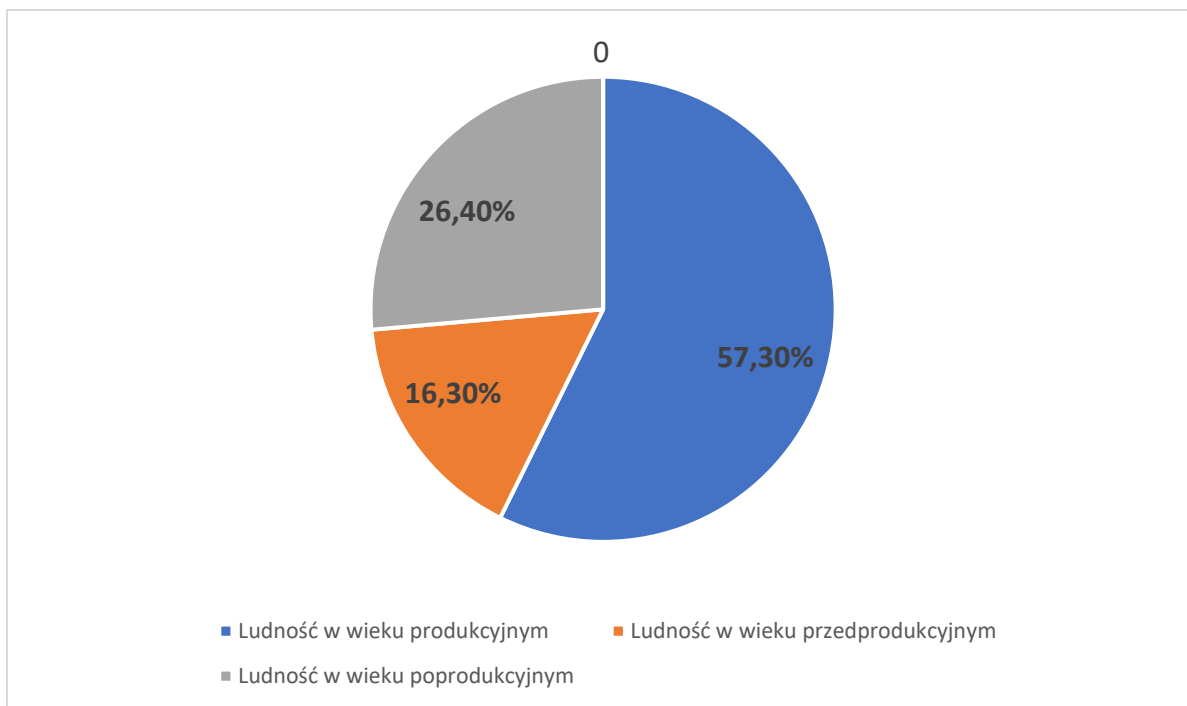

Rysunek 25: Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w Gorlicach w latach 2002-2019. Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/Gorlice#rynek-pracy>

Większość mieszkańców gminy Gorlice - 57,3% jest w wieku produkcyjnym, 16,3% w wieku

przedprodukcyjnym, a 26,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

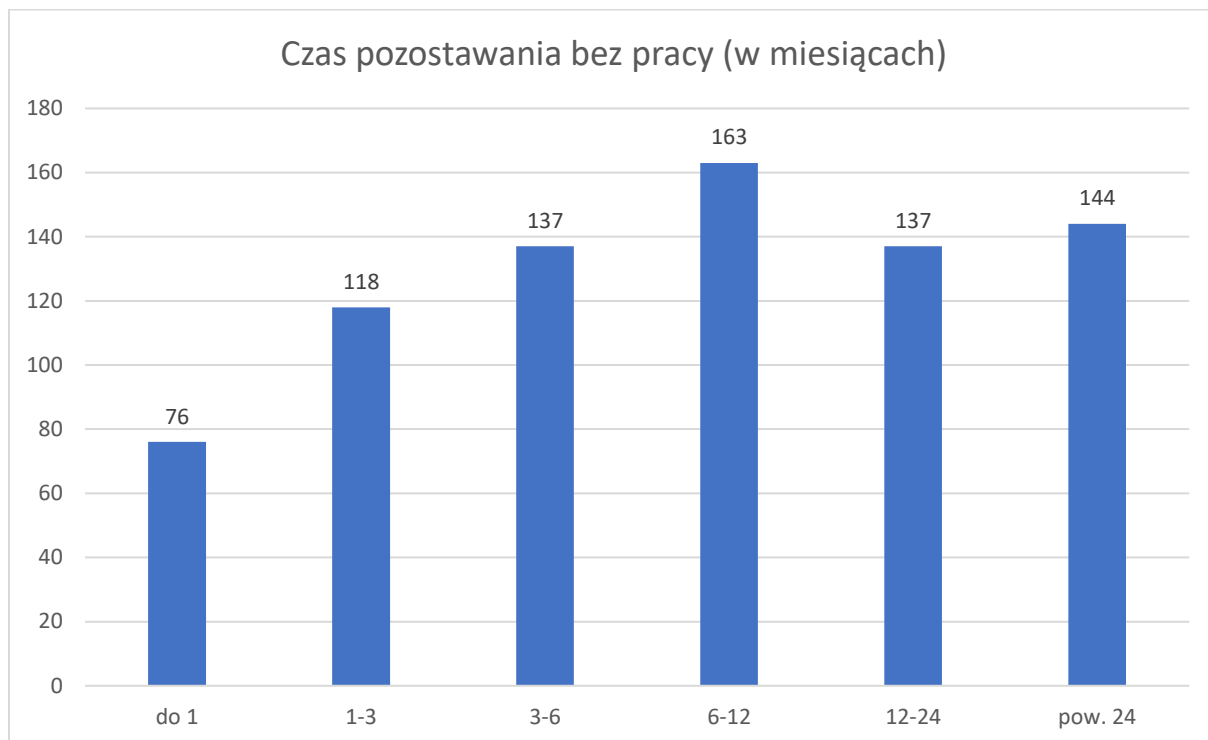

Rysunek 26: Produkcyjne grupy wieku w gminie Gorlice, 2020. Źródło: dane GUS.

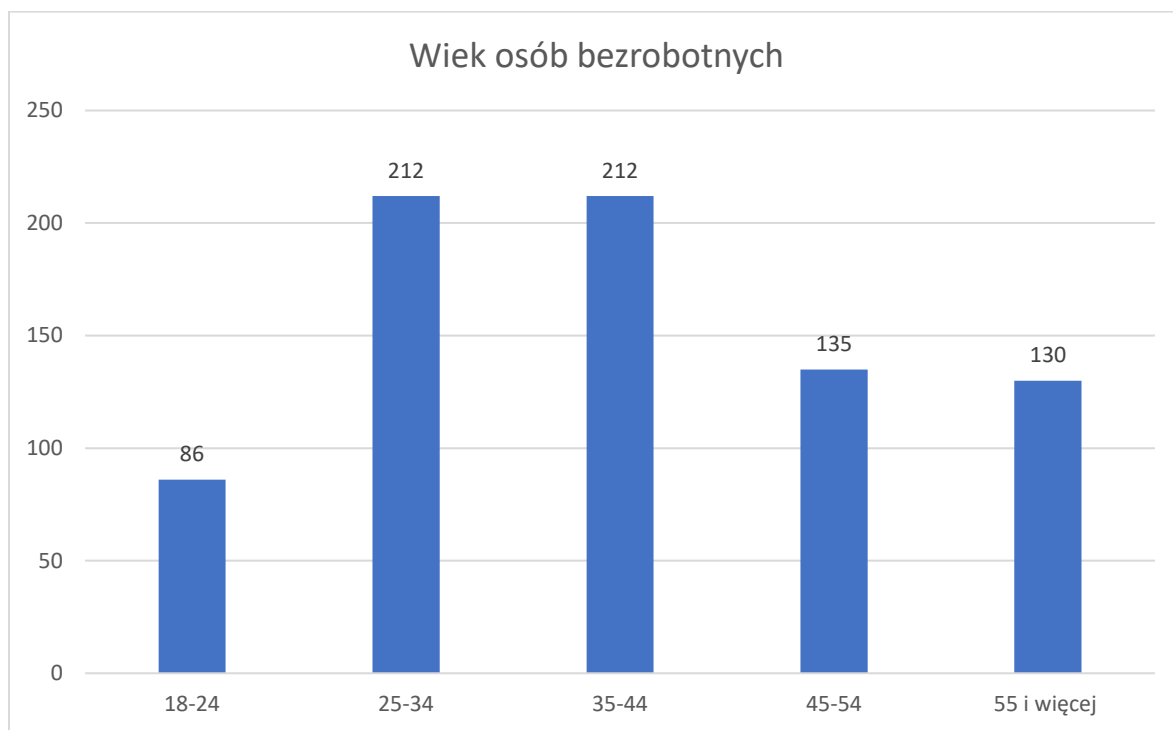
W 2020 roku najwięcej bezrobotnych pozostawało bez pracy w okresie od 6 do 12 miesięcy (163 osoby), a najmniej do 1 miesiąca (76 osób).

Rysunek 27: Czas pozostawania bez pracy (w miesiącach). Źródło: opracowanie własne na podstawie Powiatowy Urząd Pracy w Gorlicach, „Bezrobocie rejestrowane w gminach powiatu gorlickiego”, 2020.

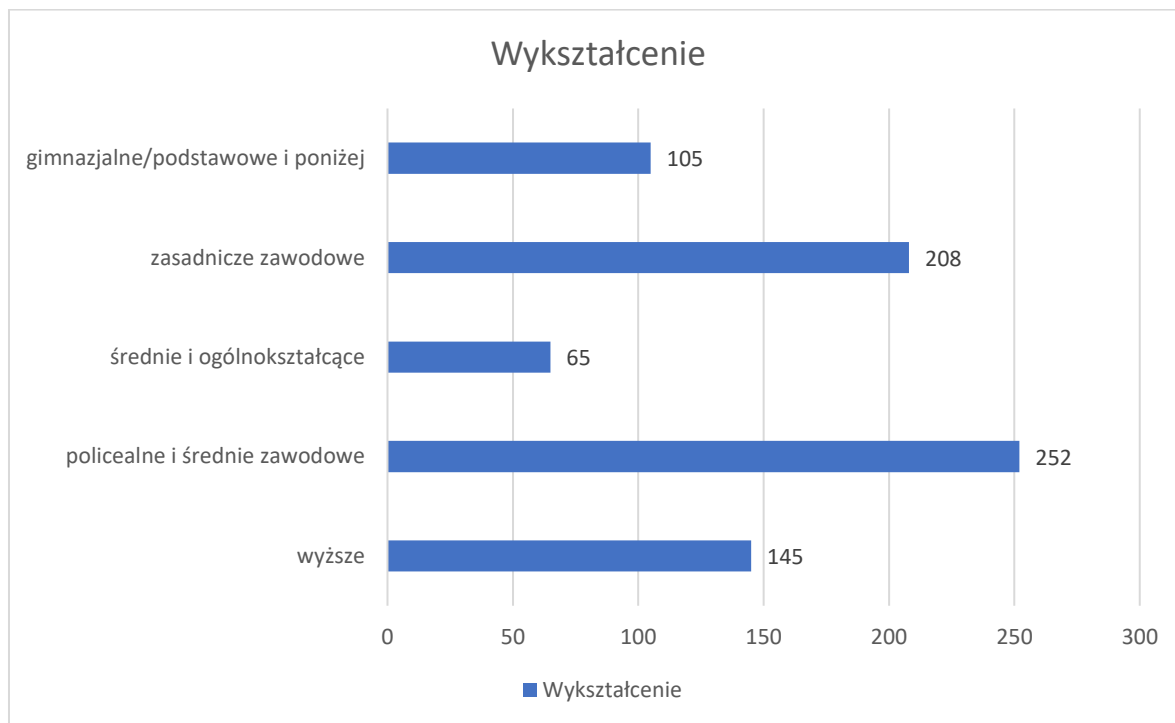
Najwięcej bezrobotnych mieściło się w przedziale 25-34 lat oraz 35-44 lat – po 212 osób. Najmniej natomiast w przedziale 18-24 lat – 86 osób.

Rysunek 28: Wiek osób bezrobotnych. Źródło: opracowanie własne na podstawie Powiatowy Urząd Pracy w Gorlicach, „Bezrobocie rejestrowane w gminach powiatu gorlickiego”, 2020.

Najwięcej osób bezrobotnych miało wykształcenie policealne i średnie zawodowe – 252. Najmniej bezrobotnych posiadało wykształcenie średnie i ogólnokształcące - 65.

Rysunek 29: Wykształcenie. Źródło: opracowanie własne na podstawie Powiatowy Urząd Pracy w Gorlicach, „Bezrobocie rejestrowane w gminach powiatu gorlickiego”, 2020.

IV.2. Finanse i polityka inwestycyjna Miasta

W 2020 roku wydatki bieżące wzrosły o 17,5% w porównaniu do wykonania w 2019 r. z tytułu: świadczeń na rzecz osób fizycznych o 4.638 tys. zł (świadczenie wychowawcze 500 + na każde dziecko)

dotacji o 829 tys. zł, wynagrodzeń i pochodnych o 2.449 tys. zł (wzrost minimalnego wynagrodzenia, podwyżki dla nauczycieli), zadań statutowych o 10.382 tys. zł (lokalny transport zbiorowy, remonty dróg, wydatki statutowe w szkołach, domy pomocy społecznej, wywóz odpadów niebezpiecznych z byłej Rafinerii) oraz

wydatków na programy finansowane z udziałem środków UE o 381 tys. zł. Wydatki majątkowe zostały zrealizowane na poziomie roku 2019. W związku z pandemią COVID -19 część planowanych zadań do wykonania w 2020 roku została przesunięta do realizacji w 2021 roku⁴².

Największa część budżetu Miasta w 2020 roku została przeznaczona na dział „Rodzina” - 37,8 mln oraz „Oświata i wychowanie” -

30,8 mln złotych. Kolejną dużą pozycję wśród wydatków stanowią wydatki w dziale „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” - 14,3 mln, „Administracja publiczna” - 9,5 mln, „Transport i łączność” - 8,5 mln, „Pomoc społeczna” - 7,7 mln, „Gospodarka mieszkaniowa” - 4,1 mln, „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” - 3,6 mln oraz „Kultura fizyczna” - 2,9 mln zł.

Wydatki budżetu Miasta Gorlice	2018	2019	2020
Administracja publiczna	8,9 mln	9,1 mln	9,5 mln
Oświata i wychowanie	26,6 mln	28,9 mln	30,8 mln
Edukacyjna opieka wychowawcza	876,1 tys.	1,0 mln	937,1 tys.
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5,8 mln	6,3 mln	14,3 mln
Gospodarka mieszkaniowa	4,4 mln	3,9 mln	4,1 mln
Kultura fizyczna	2,7 mln	2,8 mln	2,9 mln
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3,0 mln	3,2 mln	3,6 mln
Obsługa długu publicznego	797 tys.	825,4 tys.	541,9 tys.
Ochrona zdrowia	728,7 tys.	788,2 tys.	789,7 tys.
Pomoc społeczna	6,8 mln	7,3 mln	7,7 mln
Rodzina	27,2 mln	33,1 mln	37,8 mln
Transport i łączność	4,1 mln	6,1 mln	8,5 mln
Pozostałe działy	2,1 mln	1,6 mln	1,8 mln

Tabela 4: Wydatki budżetu Miasta Gorlice w latach 2018-2020.

⁴² Zob. Raport o stanie Miasta Gorlice 2020, s. 8.

W 2020 roku wystąpił wzrost dochodów bieżących w porównaniu do wykonania za 2019 r. Wskaźnik wzrostu dochodów wyniósł 8,5 % i wynikał ze zrealizowania na dobrym poziomie dochodów własnych z podatków i opłat oraz udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych. Ponadto w porównaniu do roku 2020 wyższe wpływy uzyskano z tytułu dotacji z UE oraz dotacji na programu 500+ (rozszerzenie programu od 1.07.2019 r. na każde dziecko). Dochody majątkowe wykonano na podobnym poziomie jak w roku 2019. Wykonanie dochodów majątkowych na dobrym poziomie wynika z otrzymanej pomocy od państwa. Miasto otrzymało 5.503.934 zł

w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (RFIL), jest to wsparcie bezzwrotne i pochodzi z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19⁴³.

Największą część dochodów wygenerował dział „Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek” – 46,7 mln oraz „Rodzina” – 36,9 mln. Duża część wpływów pochodzi również z działów „Różne rozliczenia” – 26,5 mln, „Transport i łączność” – 8,2 mln, „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” – 7,5 mln, „Gospodarka mieszkaniowa” – 6 mln, „Oświata i wychowanie” – 3,5 mln, „Pomoc społeczna” – 2,5 mln oraz „Kultura fizyczna i sport” – 1,9 mln.

Dochody budżetu w Mieście Gorlice	2018	2019	2020
Administracja publiczna	690,1 tys.	746,4 tys.	1,9 mln
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	512,5 tys.	86,9 tys.	43,1 tys.
Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek	42,3 mln	45,2 mln	46,7 mln
Działalność usługowa	164,4 tys.	161,4 tys.	119 tys.

⁴³ J.w.

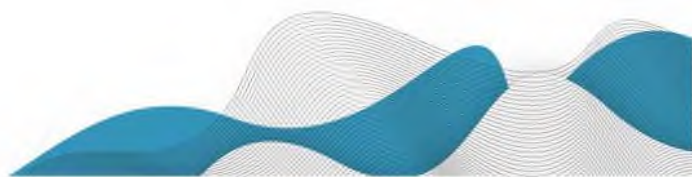

Edukacyjna opieka wychowawcza	161,6 tys.	214,7 tys.	97,4 tys.
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3,8 mln	4,2 mln	7,5 mln
Gospodarka mieszkaniowa	5,8 mln	11,4 mln	6,0 mln
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,4 mln	396,2 tys.	294,9 tys.
Kultura fizyczna i sport	31,7 tys.	1,1 mln	1,9 mln
Leśnictwo	287	297	366 tys.
Ochrona zdrowia	13,1 tys.	6,8 tys.	10,4 tys.
Obrona narodowa	27,2 tys.	470	-
Oświata i wychowanie	3,7 mln	3,4 mln	3,5 mln
Pomoc społeczna	2,0 mln	2,0 mln	2,5 mln
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	205,4 tys.	51,8 tys.	874,6 tys.
Rodzina	26,9 mln	32,6 mln	36,9 mln
Rolnictwo i łowiectwo	35,9 tys.	36,6 tys.	37,7 tys.
Różne rozliczenia	17,9 mln	20,4 mln	26,5 mln
Transport i łączność	2,2 mln	9,7 mln	8,2 mln
Turystyka	22,0 tys.	1,1 mln	602 tys.
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	202,7 tys.	227,2 tys.	225,3 tys.
ŁĄCZNIE	109,0 mln	133,1 mln	144,5 mln

Tabela 5: Dochody budżetu w Mieście Gorlice w latach 2018-2020.

V DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ

V.1. Położenia administracyjne i warunki przestrzenne Miasta

Powiat gorlicki znajduje się w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego w paśmie Beskidu Niskiego i graniczy od zachodu z powiatem nowosądeckim, od północy z powiatem tarnowskim, od wschodu

z powiatem jasielskim, od południa ze Słowacją. Siedzibą powiatu jest miasto Gorlice. W skład powiatu wchodzi dziesięć gmin: miejska Gorlice, miejsko-wiejska Biecz, miejsko-wiejska Bobowa oraz wiejskie - Gorlice, Lipinki, Łużna, Moszczenica, Ropa, Sękowa i Uście Gorlickie (łącznie 91 miejscowości).

Rysunek 30: Źródło: <http://www.gminy.pl/powiaty/122.html>

Powiat gorlicki jest 5. co do wielkości powiatem w województwie i zajmuje powierzchnię 966 km²⁴⁴.

Rysunek 31: Województwo małopolskie z podziałem na gminy. Źródło: <http://www.gminy.pl/wojewodztwa/6.html>.

Przez teren powiatu przebiega odcinek drogi krajowej nr 28 Zator – granica państwa. Na obszarze powiatu (gmina Uście Gorlickie), znajduje się polsko –

słowackie drogowe przejście graniczne Konieczna. Powiat zamieszkuje ponad 108 487 mieszkańców (wg danych statystycznych z 2020 r.), z czego

⁴⁴ Por. Urząd Statystyczny w Krakowie, *Powiat gorlicki*, Kraków 2020, https://krakow.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_malopolskie/portrety_powiatow/powiat_gorlicki.pdf [dostęp: 18.08.2021].

miasta zamieszkuje 35108 osób. Gęstość zaludnienia w powiecie to 113 os/km²⁴⁵.

Miasto Gorlice położone jest w południowo-wschodniej części Województwa Małopolskiego, w środkowej części powiatu gorlickiego. Od północy, wschodu i zachodu sąsiaduje z gminą wiejską Gorlice, a od południa natomiast z gminą Sękowa. Miasto znajduje się w odległości około 38 km od miasta Nowy Sącz oraz w odległości 52 km od Tarnowa. Jego powierzchnia wynosi 2 353 ha. Mimo, iż Gorlice to miasto, obszary zabudowane i zurbanizowane

zajmują tylko 1 058 ha, a więc jedynie 44,9% jego powierzchni.

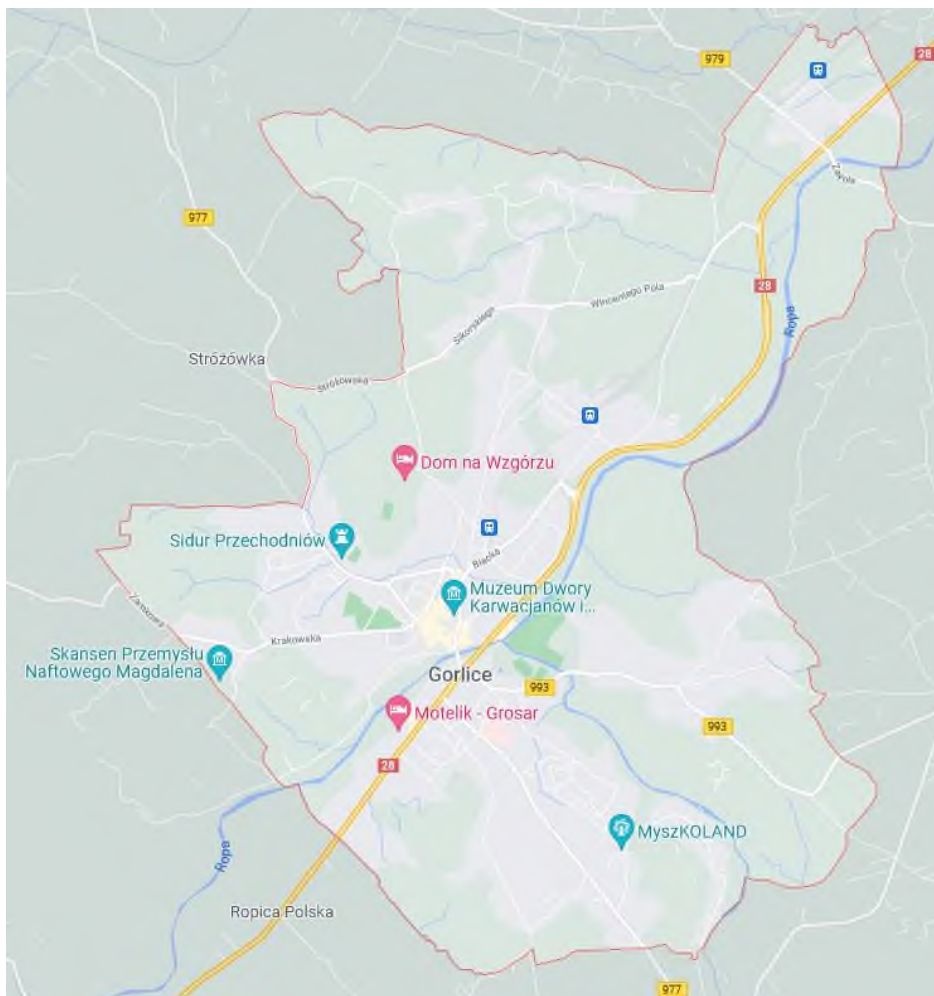
Pozostałe grunty zajęte są przez użytki rolne oraz lasy. Gorlice są największym miastem w regionie, skupiającym najważniejsze urzędy i instytucje o zasięgu lokalnym oraz subregionalnym zarówno w zakresie ochrony zdrowia, oświaty, kultury, jak i administracji, handlu, bankowości, ubezpieczeń, sądownictwa, itd. Gorlice to wielofunkcyjny ośrodek miejski i ważny węzeł komunikacji drogowej stanowiący siedzibę władz nie tylko Miasta, ale też powiatu gorlickiego oraz gmin wiejskiej Gorlice⁴⁶.

⁴⁵ J. w.

⁴⁶ Zob. *Program Ochrony Środowiska dla*

Miasto Gorlice na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024, Gorlice 2017, s. 14.

Rysunek 32: Mapa Miasta Gorlice, źródło: mapy Google.

V.2. Uwarunkowania geograficzne Gminy

Obszar miasta Gorlice należy do prowincji Karpaty i Podkarpacie, podprowincji Zewnętrzne Karpaty Zachodnie, makroregionu Pogórze Środkowo - beskidzkie - w obrębie mezoregionów Pogórze Ciężkowickie

i Obniżenie Gorlickie. Pogórze Ciężkowickie znajduje się pomiędzy dolinami Białej i Wisłoki, a od południa sąsiaduje z Obniżeniem Gorlickim nad Ropą i Kotliną Stróży nad Białą. Obniżenie Gorlickie mieści się między Pogórzem Ciężkowickim na północy a Beskidem Niskim na południu. W pogórską powierzchnię

denudacyjną jest wcięta dolina Ropy, która przy ujściu Sękówki w Gorlicach ma 1,5 km szerokości. Położenie na pograniczu Beskidów oraz Pogórza Karpackiego sprawia, iż z Gorlic rozlega się szeroka panorama na grzbiety Beskidu Niskiego - od strony południowej oraz Magurski Park Narodowy - od strony wschodniej i Pogórze Ciężkowickie od strony północnej. Zasadniczym elementem rzeźby są rozległe spłaszczone garby: Góra Cmentarna (357,0 m n.p.m.), Łysa Góra (441,0 m n.p.m.), Kozia Góra (427,0 m n.p.m.) zbudowane z bardziej odpornych piaskowców i łupków. Rozcięte są one licznymi dolinami⁴⁷.

Klimat regionu kształtowany jest przede wszystkim przez masy powietrza polarno-morskiego i w mniejszym stopniu przez masy powietrza polarnokontynentalnego. Występuje tu przewaga wiatrów zachodnich i południowo-zachodnich. Miasto Gorlice, pod względem klimatycznym zaliczyć można do

umiarkowanie ciepłego regionu, którego specyficzną cechą charakterystyczną są wyższe temperatury jesienią niż wiosną. Średnia roczna temperatura powietrza w Gorlicach wynosi 7,0 °C. Średnie roczne opady atmosferyczne wynoszą 809 mm, co jest wartością stosunkowo wysoką w porównaniu do średniej obszarowej sumy opadów dla Polski⁴⁸.

Miasto Gorlice leży w dorzeczu rzeki Ropy, wpadającej do Wisłoki w Jaśle. Na tym terenie największymi dopływami są Sękówka oraz Stróżowianka. Oprócz wyżej wymienionych cieków występuje wiele drobnych okresowych cieków i potoków, które cechują się dużą zmiennością przepływów⁴⁹. Na terenie Miasta Gorlice znajdują się złoża kopalin, takie jak ropa naftowa, gaz ziemny, surowce ilaste ceramiki budowlanej oraz złoża mieszanek żwirowopiaskowych.

W Gorlicach występują gleby płowe i brunatne wyługowane oraz odgórnie

⁴⁷ Zob. *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Gorlice do roku 2032*, Gorlice 2014, s. 11-12.

⁴⁸ Tamże, s. 15-16.

⁴⁹ Tamże, s. 30.

oglejone wytworzone z utworów lessowatych oraz częściowo brunatne kwaśne i brunatne wylugowane, gliniaste, pyłowe i ilaste. Największy areał zajmują grunty IV klasy botanicznej, trwałe użytki zielone dominują na klasach IV i V. Gleby w mieście są dobre do produkcji rolnej w tych warunkach fizjograficznych i klimatycznych. Na terenie Gorlic znajdują się osuwiska⁵⁰.

Na terenie Miasta Gorlice występują formy ochrony przyrody, takie jak Obszar Natura 2000 Wisłoka z Dopływami - PLH 180052 oraz pomniki przyrody. Obszar Natura 2000 Wisłoka z Dopływami leży na wysokości 200-360 m n.p.m. obejmuje koryto rzeki Wisłoki, wraz z fragmentami łąk, na odcinku od północnej granicy Ostoi Magurskiej do mostu drogowego na trasie Pilzno-Kamienica, wraz z dopływami: Iwielką, Kamienicą, Ropą z dopływami Sękówką oraz Olszanką. W dolinach dominują użytki zielone 19% i grunty orne 66%. Lasy liściaste zajmują 6%

⁵⁰ Tamże, s. 39.

⁵¹ Tamże, s. 43-45.

powierzchni a lasy mieszane 7%. Najcenniejszymi zbiorowiskami roślinnymi są lasy, zarośla łąkowe i łąkowe, a także łąki. W ostoi występują takie gatunki ryb, jak łosoś atlantycki i głowacz białopłetwy, piekielnica, brzana, brzana peloponeska, świnka, głowacz przęgotłetwy, miętus, lipień, certa⁵¹.

V.3. Komunikacja i transport

Infrastruktura drogowa w Mieście obejmowała w 2020 roku 88,725 km. Drogi asfaltowe stanowiły 81,156 km, czyli 91,47%. Ponadto, w zarządzie Burmistrza Miasta Gorlice znajdowały się drogi wewnętrzne - ok. 11 km, 10 obiektów mostowych (mosty, przepusty ramowe), 12 kładek dla pieszych, 15 schodów terenowych oraz place i ciągi piesze. Długość ścieżek rowerowych wynosiła blisko 7 km, zatem o 0,5 km więcej w porównaniu do 2019 roku i o 2,4 więcej w porównaniu do 2018 roku⁵². W trakcie 2020 r. zrealizowano lub

⁵² Zob. Raport o stanie Miasta Gorlice, dz. cyt., s 50 oraz Bank Danych Lokalnych.

rozpoczęto zadania inwestycyjne w zakresie dróg publicznych o łącznej kwocie 12 299 466,51 zł. W 2020 r. zrealizowano lub rozpoczęto 5 zadań związanych z budową oświetlenia ulicznego na łączną kwotę 185 983,29 zł. Ponadto na wykupy gruntów pod inwestycje drogowe wydatkowano w 2020 r. ze środków budżetu Miasta Gorlice kwotę 671 876,22 zł. W ramach zawartych porozumień, z budżetu miasta wydatkowano środki na zadania inwestycyjne w zakresie dróg będących w zarządzie Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie w kwocie

1 020 598,85 zł. Na bieżące utrzymanie dróg gminnych wydatkowano kwotę – 2 517 482,07 zł. Na remonty i bieżące utrzymanie dróg wewnętrznych wydatkowano kwotę 47.772,80 zł⁵³.

Według danych z 2020 roku w wyniku 11 wypadków drogowych w Gorlicach odnotowano 1 ofiarę śmiertelną oraz 12 osób rannych. Oznacza to, że na 100 tys. ludności przypadło 40,8 wypadków oraz 3,7 ofiar śmiertelnych (znacznie mniej od wartości dla województwa i znacznie mniej od wartości dla kraju)⁵⁴.

Rysunek 33: Wypadki drogowe w Gorlicach w latach 2010-2020. Źródło: www.polskawliczbach.pl.

⁵³ Tamże, s. 50-55.

⁵⁴ Zob. Polska w liczbach, <https://www.polskawliczbach.pl/Gorlice#transport-i-komunikacja> [dostęp: 28.09.2021].

V.4. Infrastruktura techniczna

Sieć kanalizacyjna i wodociągowa

Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Gorlice odpowiada za sieć kanalizacyjną na terenie Miasta Gorlice. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej sukcesywnie wzrasta z każdym rokiem i w 2020 r. wynosiła 147,3 km, czyli o 2,5 km więcej w porównaniu do roku 2019. Wzrasta także długość przyłączy prowadzących do budynków

mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (w 2020 roku było to 3 182 szt. - o 71 więcej o porównaniu do 2019 roku). W 2020 roku zmalała ilość ścieków bytowych odprowadzanych siecią kanalizacyjną w porównaniu do lat 2016-2018. Ilość ścieków oczyszczanych odprowadzanych pozostaje na tym zbliżonym poziomie. Odsetek ludności korzystających z sieci kanalizacyjnej i wodociągowej również pozostaje na podobnym poziomie.

Parametr	2016	2017	2018	2019	2020
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	143,9	145,6	146,0	144,8	147,3
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	3 054	3 069	3 076	3 111	3 182
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam3]	1 263,3	1 261,8	1 261,8	1 047,0	1 096,9
Ścieki oczyszczane odprowadzone [dam3]	1 044,0	1 031,0	1 066,0	1 041,0	1 048,0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [szt.]	25 519	25 418	25 255	25 058	Bd
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - wodociągi	86,7	86,8	87	87,2	Bd
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - kanalizacja	91,5	91,5	91,5	91,6	Bd

Tabela 11: Dane dotyczące sieci kanalizacyjnej w Gorlicach. Źródło: Bank Danych Lokalnych.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Stopień zelektryfikowania Miasta Gorlice wynosi 100% – każdy mieszkaniec posiada dostęp do energii elektrycznej. Dystrybutorem energii elektrycznej dla Miasta Gorlice jest TAURON Polska Energia S.A, która odpowiada za sprawność, eksploatację, rozwój i modernizację sieci elektrycznej. Miasto Gorlice zaopatrywane jest w energię elektryczną liniami napowietrzno – kablowymi i kablowymi o napięciu 15kV w oparciu o dwa główne punkty zasilania: stację elektroenergetyczną 110/15 kV Stróżówka (poza granicami Miasta) oraz stację elektroenergetyczną 110/15/6 kV Glinik w Gorlicach. Energia dostarczana jest z systemu elektroenergetycznego LWN 110 kV Tuchów i LWN 110 kV Ciężkowice. Pozostałe dwie LWN 110 kV Grybów oraz LWN 110 kV Biecz rezerwują zasilanie po stronie napięcia 110 kV. Przez teren Miasta przebiegają ponadto napowietrzne linie wysokiego napięcia 110 kV relacji: Stróżówka – Glinik, Stróżówka–Wiertnicza oraz Glinik–Biecz. Oprócz tego, system

dystrybucyjny elektroenergetyczny na obszarze Miasta składa się z linii elektroenergetycznych

napowietrznych i kablowych średnich napięć SN, głównie o napięciu 15 kV, linii elektroenergetycznych napowietrznych i kablowych niskich napięć nN oraz elektroenergetycznych stacji transformatorowych SN/nN⁵⁵.

Zaopatrzenie w paliwa gazowe

Rolę Operatora Systemu Dystrybucyjnego na terenie Miasta Gorlice pełni Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., która jest właścicielem infrastruktury gazowej. Z instalacji gazowej korzysta 97,8% mieszkańców Miasta. Źródłem gazu dla Miasta Gorlice jest gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Warzyce – Gorlice – Siólkowa. Do odbiorców z terenu Gorlic gaz dostarczany jest sieciami średniego i niskiego ciśnienia. Przez teren Miasta Gorlice przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia wraz z odgałęzzeniami o łącznej długości około 11,373 km do stacji gazowych I-go stopnia, z których zasilane są sieci gazowe średniego ciśnienia oraz stacje gazowe II stopnia⁵⁶.

⁵⁵ Zob. *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Gorlice na lata 2017-2020*

z perspektywą do roku 2024, Gorlice 2017, s. 17.
⁵⁶ Tamże, s. 18.

V.5. Gospodarowanie odpadami

W 2020 roku wszystkie nieruchomości na terenie Miasta były objęte systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Odbierane były wszystkie rodzaje odpadów komunalnych, m. innymi zmieszane, segregowane (papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale), wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, bioodpady oraz budowlane⁵⁷.

W latach 2018-2020 widoczna jest tendencja w zakresie wzrostu odpadów w kategorii „Papier, metale

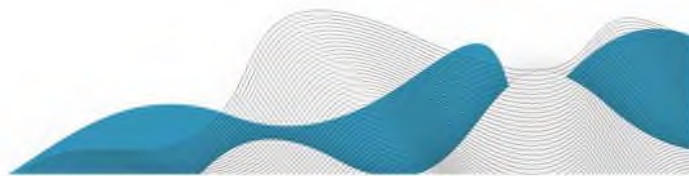
i tworzywa sztuczne, szkło”, „Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne”, „farby, tusze, kleje, żywice”, „odpady ulegające biodegradacji” oraz „odpady wielkogabarytowe”. Zmniejszyła się natomiast liczba odpadów niesegregowanych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz przeterminowanych leków w porównaniu do 2018 roku. W tabeli poniżej znajduje się wykaz danych na temat odebranych odpadach komunalnych z terenu Miasta w latach 2018-2020:

Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych (Mg)		
	2018	2019	2020
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	7.697,040	6.719,680	5.850,420
Papier, metale i tworzywa sztuczne, szkło	1.001,327	1058,48	1.307,736
Zużyte opony	3,958	11,813	11.706,97
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	1,86	0,555	4.740
farby, tusze, kleje, żywice	0,500	0,83	1.971
Odpady ulegające biodegradacji	450,342	788,505	1.267,243
Odpady budowlane i rozbiórkowe	41,745	26,340	33,240
Odpady wielkogabarytowe	301,775	534,821	673.140
Przeterminowane leki	0,085	0,23	0,002
Łącznie	9.498,63	9.148,199	9.196,740

Tabela 6: Rodzaj i masa odebranych odpadów komunalnych (Mg) w latach 2018-2020.

⁵⁷ Zob. Raport o stanie Miasta Gorlice, dz. cyt., s. 62.

VI BADANIE ANKIETOWE

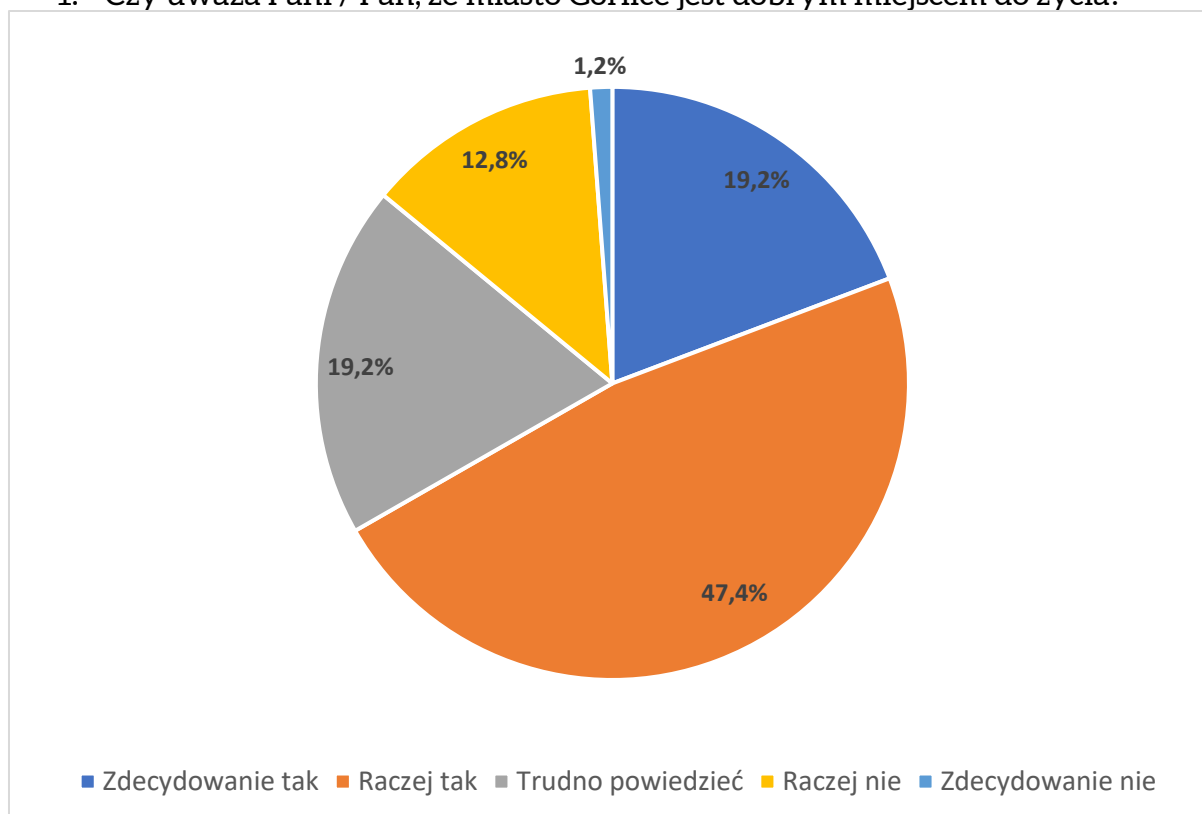

VI.1. Wyniki badania ankietowego

Aby mieć bardziej szeroki obraz problemów Miasta z punktu widzenia jego mieszkańców, udostępniono ankietę papierową oraz online na

temat warunków życia w mieście. Ankieta zawierała 9 pytań jednokrotnego i wielokrotnego wyboru. Do próby włączono 78 respondentów. Poniżej przedstawiono wyniki otrzymanych odpowiedzi.

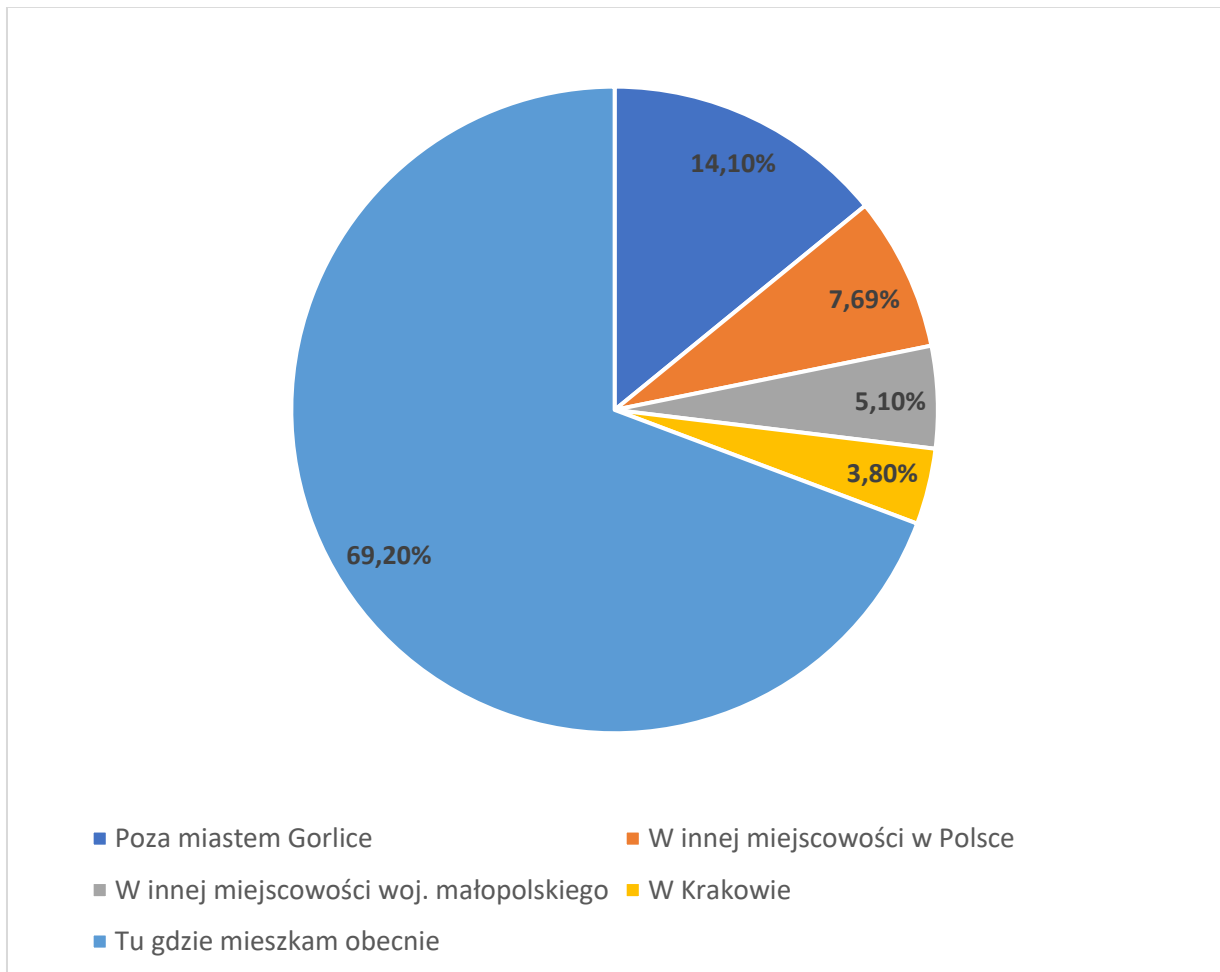
1. Czy uważa Pani / Pan, że miasto Gorlice jest dobrym miejscem do życia?

Większość ankietowanych osób - 47,4% wskazała, że miasto Gorlice jest raczej dobrym miejscem do życia. Spora część osób jest zdania, że miasto jest zdecydowanie dobrym miejscem do

życia (19,2%). W przeciwny sposób myśli około 14% ankietowanych, a 19,2% nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat.

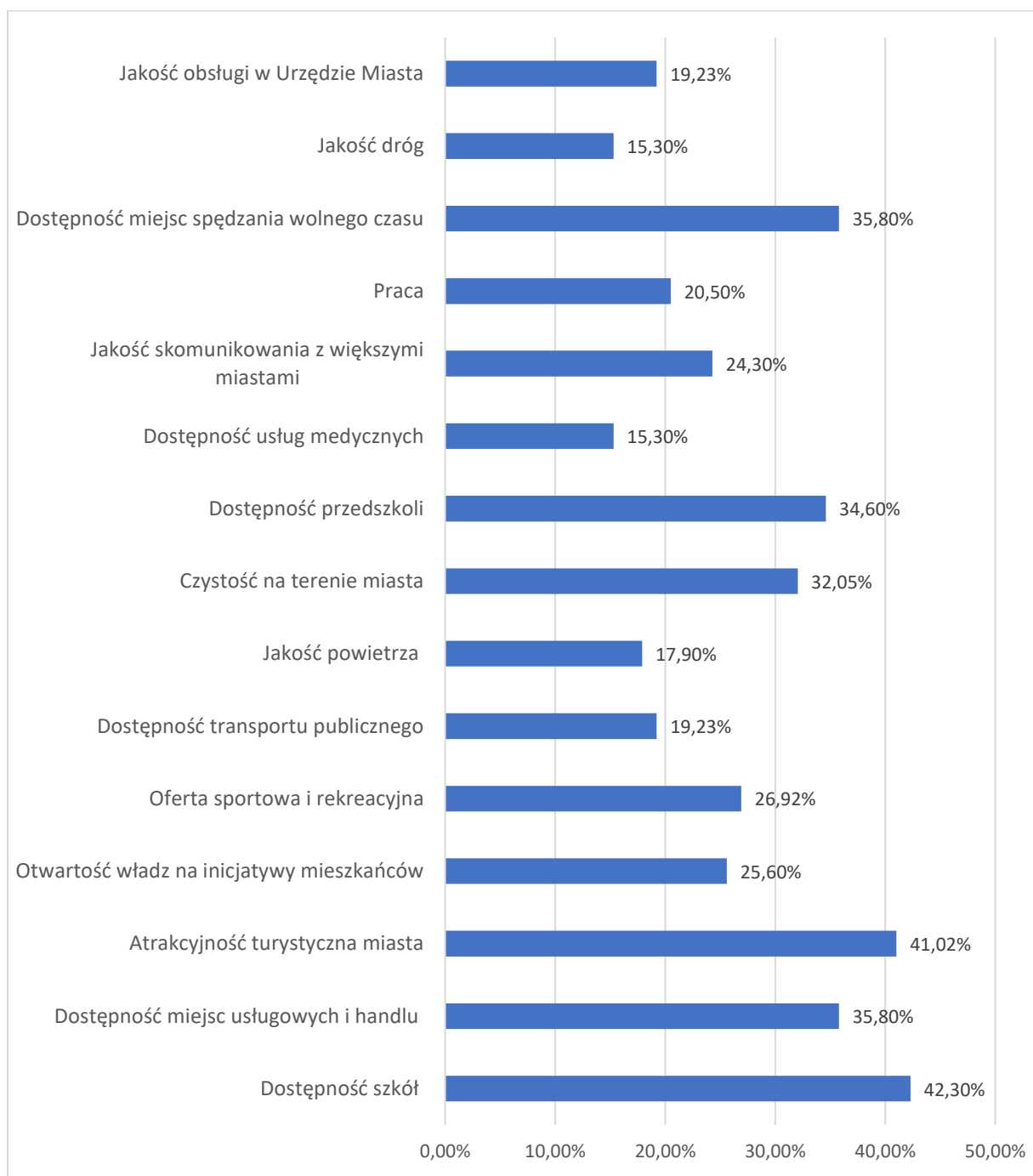
2. Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać?

Większość ankietowanych - 69,2% podjęłaby decyzję o pozostaniu w swoim miejscu zamieszkania w perspektywie najbliższych 5 lat. 30,8% respondentów chciałoby

przeprowadzić się poza swoje dotychczasowe miejsce zamieszkania - do innej miejscowości, z czego 3,8% - do Krakowa.

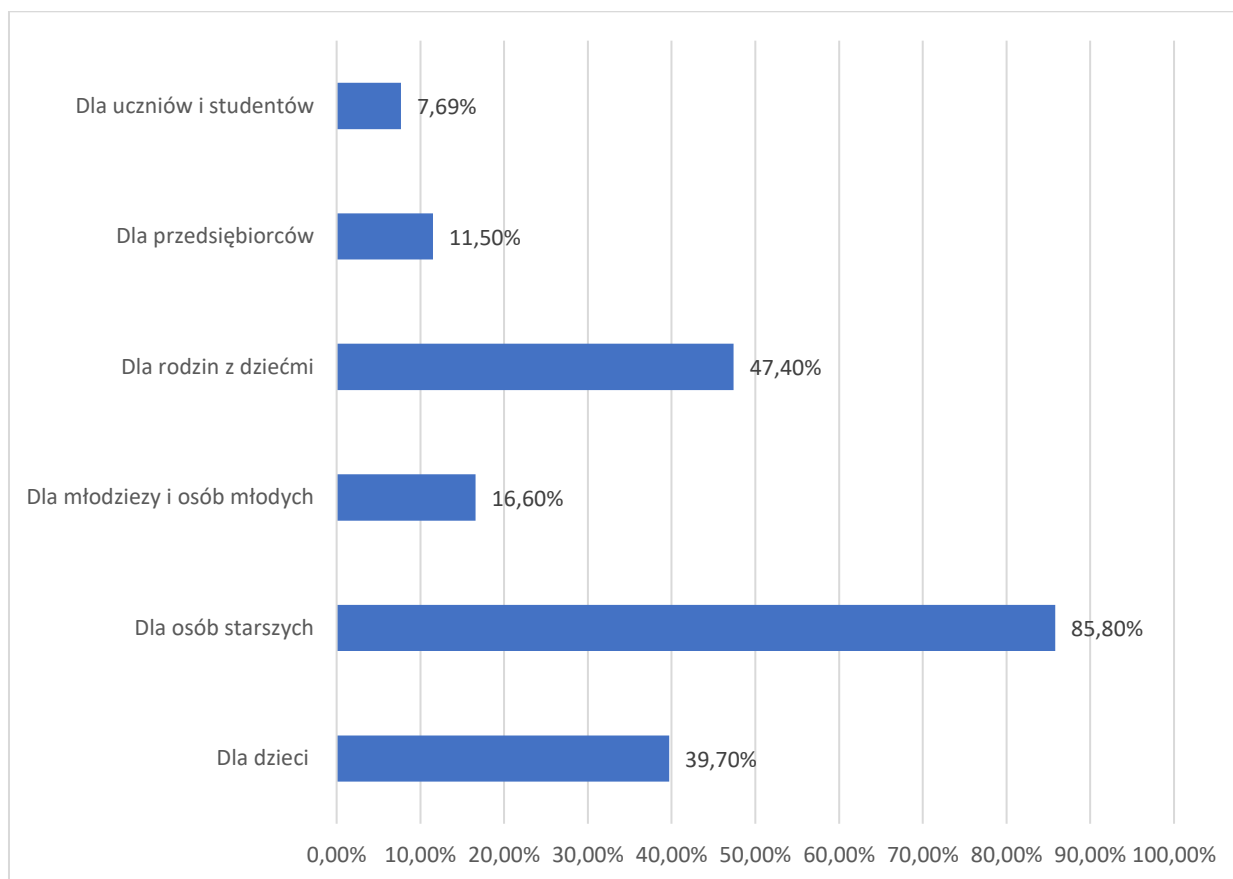
3. Co szczególnie wpływa na jakość życia w mieście Gorlice?

Ankietowani stwierdzili, że na jakość życia w mieście Gorlice wpływa szczególnie dostępność szkół (42,3% respondentów), atrakcyjność

turystyczna miasta (41,02%), a także dostępność miejsc usługowych i handlu (35,8%) oraz dostępność miejsc spędzania wolnego czasu (35,8%).

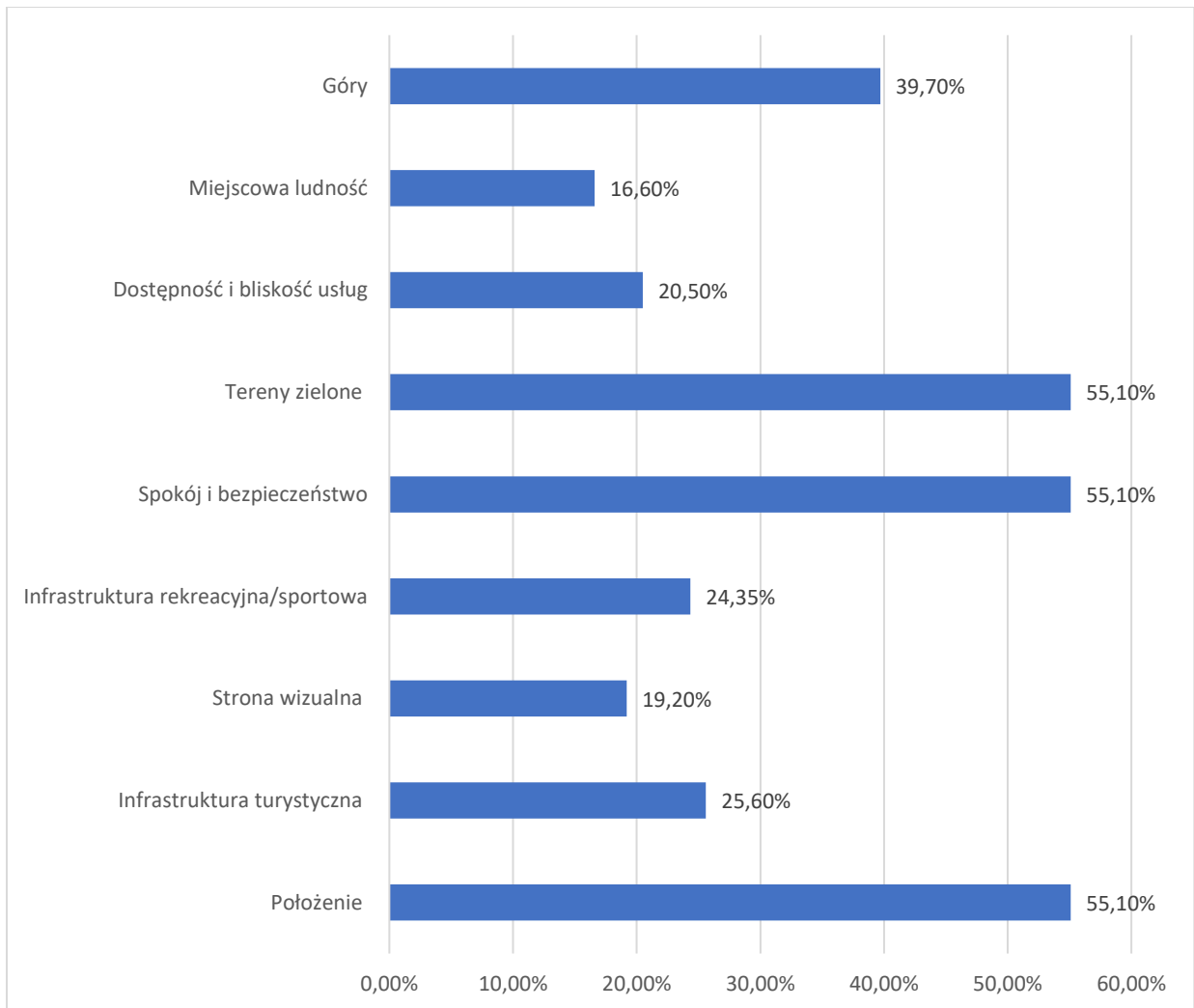
4. Dla kogo Pani/a zdaniem miasto jest dobrym miejscem do życia?

Zdecydowana większość ankietowanych stwierdziła, że miasto Gorlice jest dobrym miejscem do życia dla osób starszych (85,8%). Prawie połowa osób wskazała również na rodziny z dziećmi (47,4%) oraz dzieci

(39,7%). Znacznie mniej osób wskazało odpowiedzi: „dla młodzieży i osób młodych” (16,6%), „dla przedsiębiorców” (11,5%) oraz „dla uczniów i studentów” (7,69%).

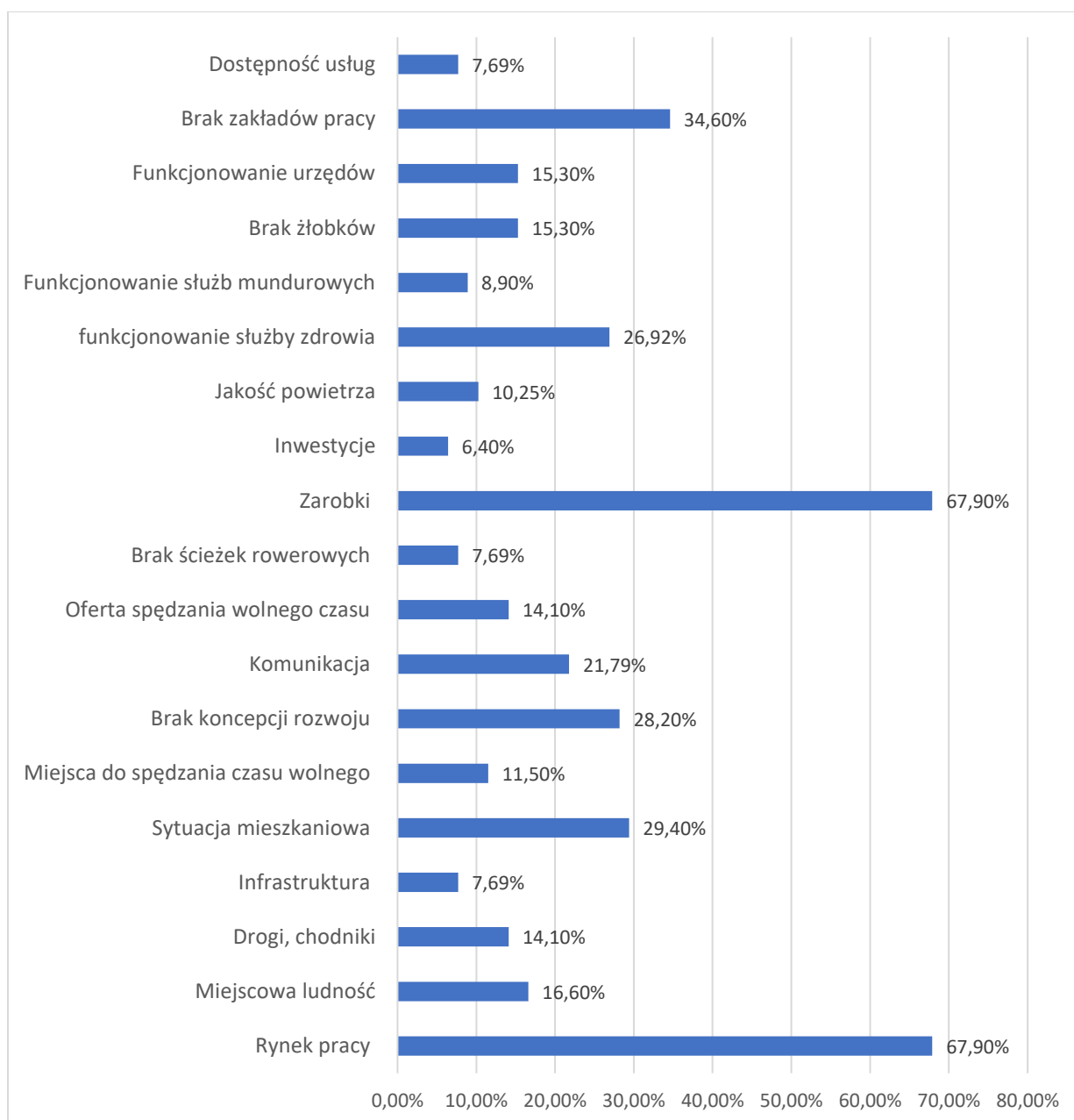
5. Co jest Pani/Pana zdaniem największym potencjałem, mocną stroną miasta Gorlice?

Ponad 55% respondentów za największy atut miasta Gorlice uważa tereny zielone, spokój i bezpieczeństwo oraz położenie, a także góry (39,7%). Mocną stroną miasta jest także infrastruktura turystyczna (25%),

infrastruktura rekreacyjna i sportowa (24,3%) oraz dostępność i bliskość usług (20,5%). Potencjał miasta jest upatrywany także w miejscowej ludności (16,6%) oraz stronie wizualnej (19,2%).

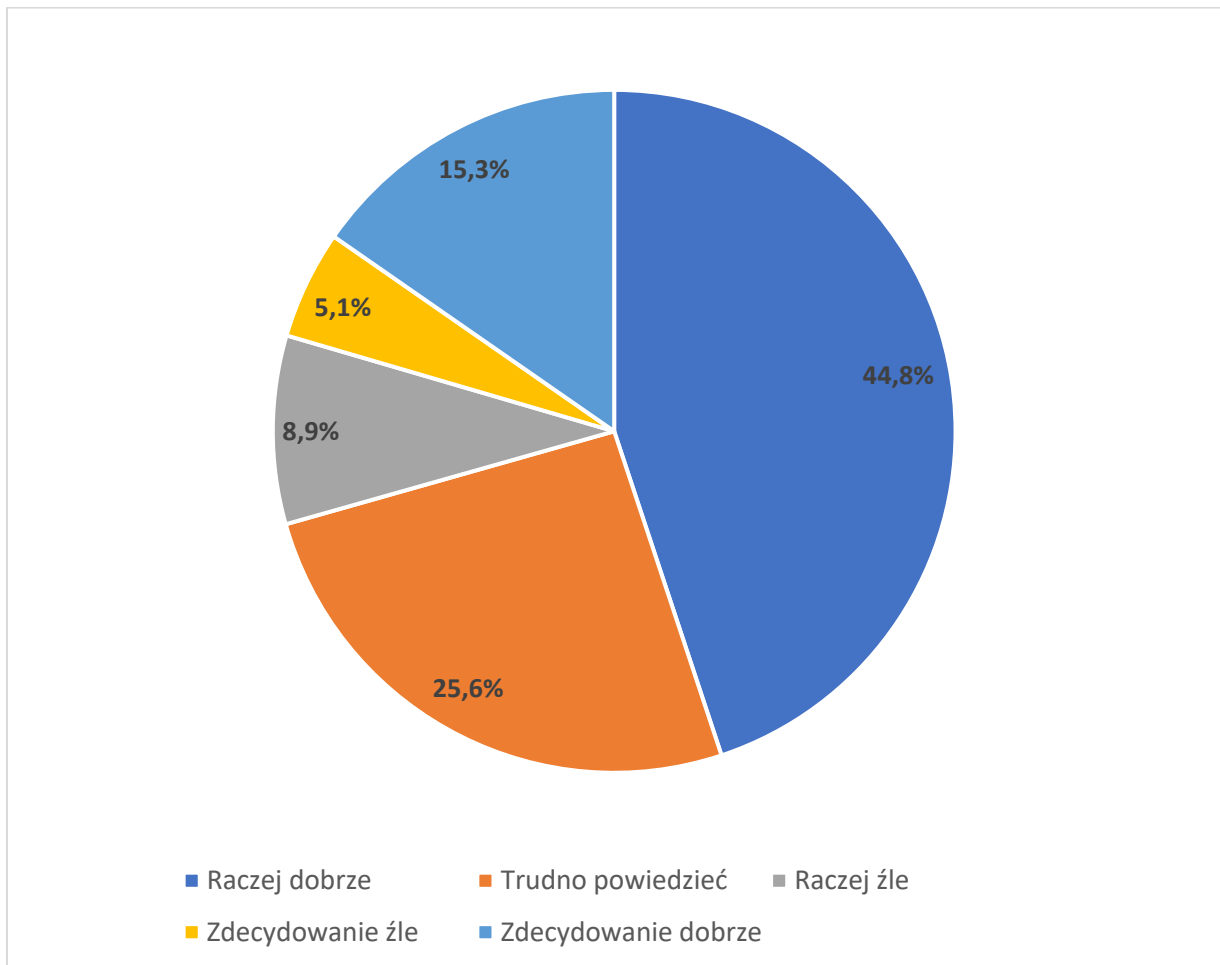
6. Co jest Pani/Pana zdaniem największym problemem, słabą stroną gminy miasta Gorlice?

Największymi problemami miasta Gorlice zdaniem respondentów są: lokalny rynek pracy (67,9% respondentów wskazało ten obszar), zarobki (67,9%), brak zakładów pracy (34,6%), brak koncepcji rozwoju (28,2%),

oraz sytuacja mieszkaniowa (29,4%). Problematiczne są także kwestie funkcjonowania służby zdrowia (26,9%) oraz komunikacji (21,7%).

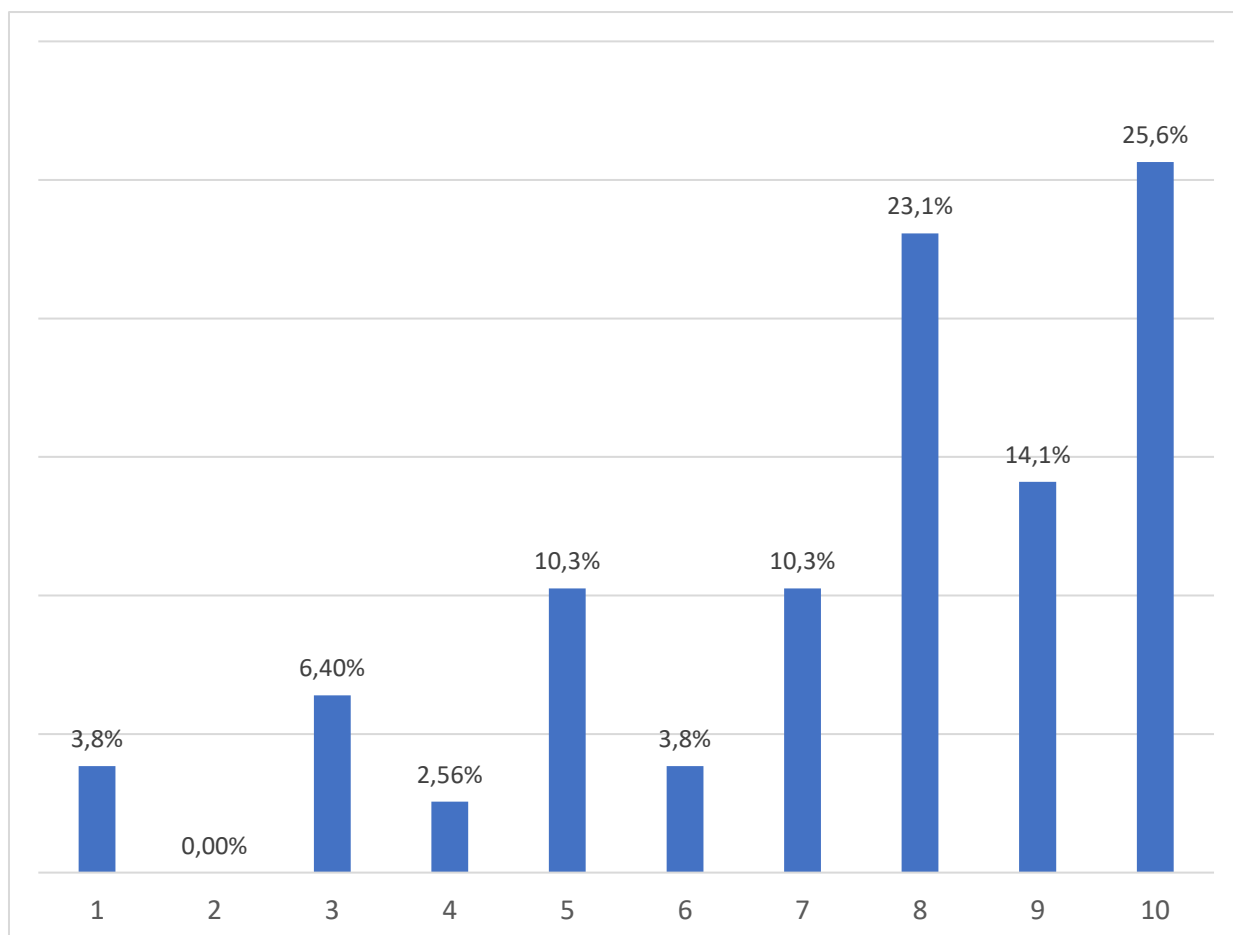
7. Jak ocenia Pani/Pan dotychczasową politykę rozwojową prowadzoną przez władze miasta?

Około 60% badanych pozytywie ocenia dotychczasową politykę rozwojową prowadzoną przez władze miasta.

Ponad 14% ankietowanych ocenia ją źle, a 25,64% nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat.

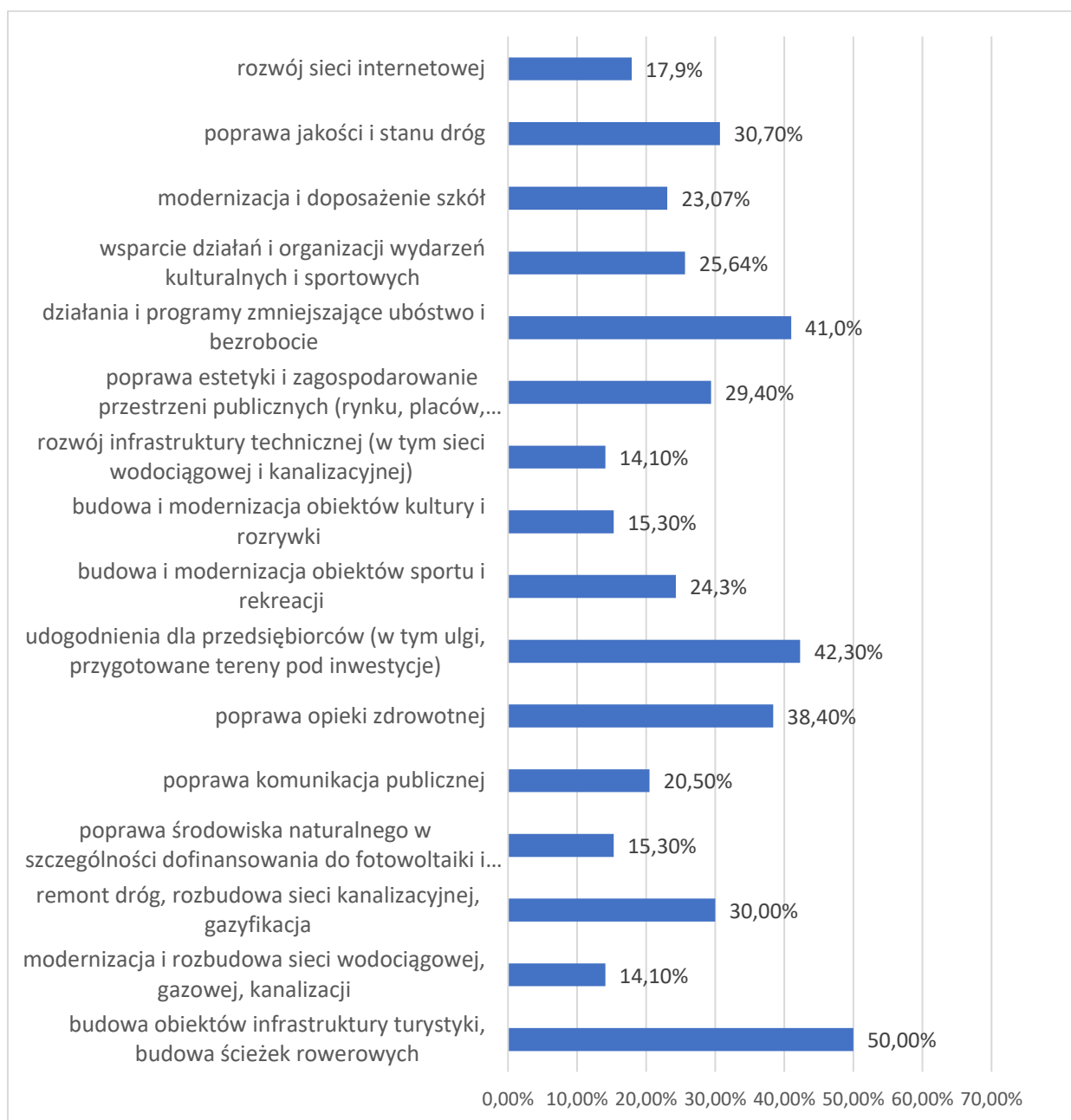
8. Czy plan rozwoju miasta Gorlice na najbliższe 10 lat powinien być raczej strategią kontynuacji, czy zupełnie nową strategią, opartą na innych priorytetach? Proszę wyrazić swoją opinię na 10-stopniowej skali, gdzie „1” oznacza strategię kontynuacji, a „10” zupełnie nową strategię rozwoju.

Największa ilość badanych uznała, że należy obrać zupełnie nową strategię rozwoju (25,6%). Blisko 4% respondentów uznało, że należy

zdecydowanie kontynuować obecną strategię. Ponad 14% ankietowanych udzieliło odpowiedzi wskazującej na brak jednoznacznej opinii.

9. Proszę o wybranie priorytetów, które wpłynęłyby na rozwój miasta w przyszłości

Blisko 50% ankietowanych wskazało na budowę obiektów infrastruktury turystycznej oraz ścieżek rowerowych, 42% na udogodnienia dla przedsiębiorców, 41% na działania i programy zmniejszające ubóstwo i bezrobocie. Ważna okazała się również poprawa opieki zdrowotnej

(38,4%), poprawa jakości i stanu dróg (30,7%), rozbudowa sieci kanalizacyjnej, gazyfikacja (30%), poprawa estetyki i zagospodarowania przestrzeni publicznych (29,4%) oraz wsparcie działań i organizacji wydarzeń kulturalnych i sportowych (25,64%).

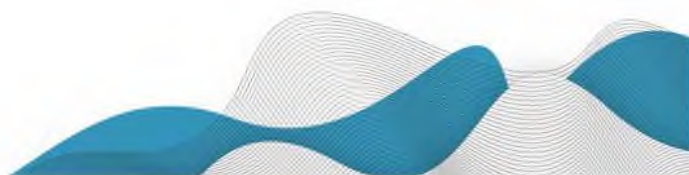
VI.2 Podsumowanie badania ankietowego

Większość ankietowanych jest zdania, iż miasto Gorlice jest dobrym lub zdecydowanie dobrym miejscem do życia (66,6%), przeciwnego zdania było 14% respondentów, a 19,2% nie posiada jednoznacznej opinii w tej kwestii. Większość nie planuje w perspektywie najbliższych 5 lat zmiany miejsca zamieszkania (69,2%). 30,8% respondentów chciałoby przeprowadzić się poza swoje dotychczasowe miejsce zamieszkania – do innej miejscowości, z czego 3,8% – do Krakowa. Ankietowani uznali, że na jakość życia w mieście Gorlice wpływa szczególnie dostępność szkół (42,3%), atrakcyjność turystyczna miasta (41,02%), a także dostępność miejsc usługowych i handlu (35,8%) oraz dostępność miejsc spędzania wolnego czasu (35,8%). Większość osób, które wzięły udział w badaniu ankietowym wskazało, iż miasto jest dobrym miejscem do życia dla osób starszych (85,8%), rodzin z dziećmi (47,4%) oraz dzieci (39,7%). Znacznie mniej badanych wskazało na młodzież (16,6%), przedsiębiorców (11,5%) oraz uczniów i studentów (7,69%). Wśród mocnych stron Miasta większość

respondentów wskazała na tereny zielone (55%), spokój i bezpieczeństwo oraz położenie, a także góry (39,7%). Mocną stroną miasta jest także infrastruktura turystyczna (25%), infrastruktura rekreacyjna i sportowa (24,3%) oraz dostępność i bliskość usług (20,5%). Główne obszary problematyczne w mieście stanowią według ankietowanych: lokalny rynek pracy (67,9% respondentów wskazało ten obszar), zarobki (67,9%), brak zakładów pracy (55,3%), brak koncepcji rozwoju (34,6%) oraz sytuacja mieszkaniowa (29,4%). Problematiczne są także kwestie braku koncepcji rozwoju (28,2%), funkcjonowania służby zdrowia (26,9%) oraz komunikacji (21,7%). Około 60% badanych pozytywnie ocenia dotychczasową politykę rozwojową prowadzoną przez władze miasta. Ponad 14% ankietowanych ocenia ją źle, a 25,64% nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat. Największa liczba ankietowanych uznała, że należy obrać zupełnie nową strategię rozwoju miasta (25,6%), a około 4% respondentów uznało, iż należy zdecydowanie kontynuować obecną strategię. Część ankietowanych udzieliła odpowiedzi wskazującej na

brak jednoznacznej opinii (14%). Na pytanie dotyczące obszarów priorytetowych, które wpłynęłyby na rozwój miasta, 50% ankietowanych wskazało na budowę obiektów infrastruktury turystycznej oraz ścieżek rowerowych, 42% na udogodnienia dla przedsiębiorców, 41% na działania i programy zmniejszające ubóstwo i bezrobocie. Ważna okazała się również poprawa opieki zdrowotnej (38,4%), poprawa jakości i stanu dróg (30,7%) oraz rozbudowa sieci kanalizacyjnej, gazyfikacja (30%).

VII ANALIZA SWOT

Analiza SWOT

Kolejnym etapem syntezy ustaleń diagnostycznych oraz propozycji rozwiązań strategicznych jest analiza SWOT, której celem jest identyfikacja głównych kierunków rozwoju strategicznego. Nazwa jest akronimem czterech angielskich słów:

S (*Strengths*) – mocne strony,

W (*Weaknesses*) – słabe strony,

O (*Opportunities*) – szanse,

T (*Threats*) – zagrożenia.

Na mocne i słabe strony wpływ mają czynniki wewnętrzne, a na szanse i zagrożenia – czynniki zewnętrzne.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- ulokowanie w Strefie Aktywności Gospodarczej,- dobre warunki do rozwoju przedsiębiorczości,- dobra kondycja gospodarcza,- stosunkowo wysoka liczba podmiotów gospodarczych,- walory turystyczne i dziedzictwo kulturowe Miasta, które mogą wpływać na jego rozwój,- zabytki o wartości religijnej i architektonicznej,- zachowany układ architektoniczno-urbanistyczny o wyjątkowej wartości kulturowo-historycznej,	<ul style="list-style-type: none">- relatywnie wysoka liczba osób bezrobotnych (w tym osób długotrwale bezrobotnych),- znaczna gęstość zaludnienia charakterystyczna dla centralnie położonych obszarów miejskich prowadząca do występowania negatywnych zjawisk społecznych,- nadmierne obciążenie przez ruch samochodowy,- występowanie osuwisk na terenie Gorlic,- duża odległość od stolicy województwa - Krakowa.

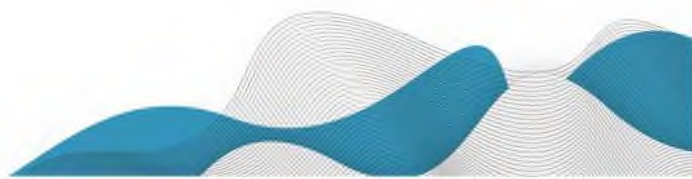
- tradycje łemkowskie – unikatowa cecha regionu,
- sąsiedztwo Magurskiego Parku Krajobrazowego,
- baza sportowa odpowiadająca potrzebom gminy oraz funkcjonowanie zespołów sportowych – promowanie zdrowego stylu życia, nauka współzawodnictwa i współpracy wśród dzieci i młodzieży,
- bliskość Sztucznego Zalewu Klimkówka – możliwość uprawiania sportów wodnych: kajakarstwo, żeglarstwo,
- bliskość parków krajobrazowych, zabytkowych kościołów i cerkwi wpisanych na listę UNESCO i nekropolii z I wojny światowej,
- bliskie sąsiedztwo uzdrowiska w Wysowej, Krynicy, Wapiennego i Muszyny,
- możliwość korzystania z tras rowerowych, których długość sukcesywnie wzrasta,
- coroczny festiwal muzyki elektronicznej „AMBIENT” oraz Festiwal im. Zygmunta Haupta,
- bliskość Nowego Sącza,
- realizacja polityki społecznej prowadzącej do integracji i aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym: asystent osobisty osoby

<p>niepełnosprawnej, opieka wycieczniowa, „Aktywny Senior” - Dzienny Dom Seniora w Gorlicach, prowadzenie Dziennego Domu Pobytu dla Seniora,</p> <ul style="list-style-type: none"> - działalność licznych organizacji pozarządowych na terenie Miasta, - projekty edukacyjne realizowane w szkołach na terenie Miasta. 	
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój przedsiębiorczości, - pojawienie się nowych firm w Strefie Aktywności Gospodarczej, - zachęcenie inwestorów do przedsięwzięć na terenie gminy, - ograniczenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł konwencjonalnych i w rezultacie redukcja emisji gazów cieplarnianych oraz zmniejszenie stopnia degradacji środowiska naturalnego, - pozyskiwanie partnerów wśród innych miast Polski, - wzrost cen nośników energii powodujący presję na ograniczenie końcowego zużycia energii, - rozbudowa ścieżek rowerowych, - zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej dla turystów, mieszkańców oraz dla lokalizacji usług i handlu, 	<ul style="list-style-type: none"> - ujemny przyrost naturalny, - wzrost bezrobocia, - brak świadomości osób z zewnątrz o potencjale Miasta, - konkurencja ze strony lepiej rozwiniętych sąsiednich jednostek, - wyjeżdżanie młodych i wykształconych osób w inne rejony Polski lub zagranicę - emigracja zarobkowa.

<ul style="list-style-type: none">- możliwość pozyskiwania bezzwrotnych środków na realizację celów rewitalizacyjnych,- zachowanie układu architektoniczno-urbanistycznego ze względu na konieczność przestrzegania przepisów ochrony konserwatorskiej.	
--	--

Tabela 7: Mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia w Mieście Gorlice.

VIII LITERATURA

1. Angrosino M., *Badania etnograficzne i obserwacyjne*, Warszawa 2010, s. 67, 139-140, 176.
2. Denzin, *The Research Act: A Theoretical Introduction to Sociological Methods*, 2d ed., McGraw-Hill, New York 1978.
3. Flick U., *Projektowanie badania jakościowego*, Warszawa 2012, s. 128.
4. *Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Miejskiej Gorlice za rok szkolny 2019/2020*.
5. *Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Miejskiej Gorlice za rok szkolny 2018/2019*.
6. Oficjalna strona Miasta Gorlice: <https://www.gorlice.pl/pl/355/0/zapraszamy-do-gorlic.html> [dostęp: 24.09.2021].
7. Polska w liczbach, <https://www.polskawliczbach.pl/Gorlice#podstawowe-informacje>
8. *Program Ochrony Środowiska dla Miasto Gorlice na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024*, Gorlice 2017.
9. *Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Gorlickiego na lata 2017 - 2020*, Gorlice 2016, s. 74-79.
10. *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Gorlice do roku 2032*, Gorlice 2014.
11. *Raport o stanie Miasta Gorlice 2018*, s. Gorlice 2018.
12. *Raport o stanie Miasta Gorlice 2019*, Gorlice 2019.
13. *Raport o stanie Miasta Gorlice 2020*, Gorlice 2020.
14. *Roczny Program Współpracy Miasta Gorlice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 r.*, s. 2-4.
15. *Urząd Statystyczny w Krakowie, Gmina miejska Gorlice. Powiat Gorlicki*, 2020.

ZAŁĄCZNIK NR 2: WZÓR ANKIETY

1. Czy uważa Pani / Pan, że Miasto Gorlice jest dobrym miejscem do życia?
 - zdecydowanie tak
 - raczej tak
 - trudno powiedzieć
 - raczej nie
 - zdecydowanie nie

2. Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać?
 - Tu gdzie mieszkam obecnie
 - Poza Miastem Gorlice, ale jeszcze nie wiem gdzie
 - Za granicą
 - W innej miejscowości w Polsce
 - W innej miejscowości województwa małopolskiego
 - W Krakowie

3. Co szczególnie wpływa na jakość życia w Mieście Gorlice?
 - Dostępność szkół
 - Dostępność miejsc usługowych i handlu
 - Atrakcyjność turystyczna miasta
 - Odbiór odpadów komunalnych
 - Dostępność transportu publicznego
 - Stan techniczny chodników
 - Oferta sportowa i rekreacyjna
 - Dostępność przedszkoli
 - Jakość obsługi w Urzędzie Miasta
 - Dostępność usług medycznych
 - Liczba ścieżek rowerowych
 - Praca (ocena możliwości rozwoju zawodowego na terenie miasta, znalezienia pracy na terenie miasta)
 - Jakość powietrza
 - Jakość skomunikowania z większymi miastami

- Jakość dróg
 - Możliwość wynajmu/zakupu mieszkania
 - Otwartość władz na inicjatywy mieszkańców
 - Czystość na terenie miasta
 - Aktywność mieszkańców w podejmowaniu wspólnych działań
 - Dostępność miejsc spędzania wolnego czasu – place zabaw, skwery, miejsca zielone, itp.
4. Dla kogo Pani/a zdaniem Miasto jest dobrym miejscem do życia?
- Dla dzieci
 - Dla młodzieży i osób młodych
 - Dla osób starszych
 - Dla rodzin z dziećmi
 - Dla przedsiębiorców
 - Dla uczniów i studentów
5. Co jest Pani/Pana zdaniem największym potencjałem, mocną stroną Miasta Gorlice?
- Położenie
 - Infrastruktura turystyczna
 - Strona wizualna
 - Infrastruktura rekreacyjna/sportowa
 - Spokój, bezpieczeństwo
 - Miejscowa ludność
 - Tereny zielone
 - Góry
 - Rozwój
 - Infrastruktura
 - Dostępność i bliskość usług
 - Atrakcyjność dla inwestorów
 - Infrastruktura edukacyjna

- Drogi, chodniki
- Komunikacja

6. Co jest Pani/Pana zdaniem największym problemem, słabą stroną Miasta Gorlice?

- Rynek pracy
- Miejscowa ludność
- Drogi, chodniki
- Infrastruktura
- Sytuacja mieszkaniowa
- Miejsca do spędzania czasu wolnego
- Funkcjonowanie służby zdrowia
- Brak koncepcji rozwoju
- Jakość powietrza
- Spokój, bezpieczeństwo
- Komunikacja
- Infrastruktura rekreacyjna/sportowa
- Oferta spędzania wolnego czasu
- Brak ścieżek rowerowych
- Funkcjonowanie służb mundurowych
- Komunikacja miejska
- Brak żłobków
- Zarobki
- Funkcjonowanie urzędów
- Brak zakładów pracy
- Dostępność usług
- Inwestycje
- Oferta kulturalna

7. Jak ocenia Pani/Pan dotychczasową politykę rozwojową prowadzoną przez władze Miasta?
- zdecydowanie dobrze
 - raczej dobrze
 - trudno powiedzieć
 - raczej źle
 - zdecydowanie źle
8. Czy plan rozwoju Miasta Gorlice na najbliższe 10 lat powinien być raczej strategią kontynuacji, czy zupełnie nową strategią, opartą na innych priorytetach? Proszę wyrazić swoją opinię na 10-stopniowej skali, gdzie „1” oznacza strategię kontynuacji, a „10” zupełnie nową strategię rozwoju.
9. Proszę o wybranie priorytetów, które wpłynęłyby na rozwój Miasta w przyszłości:
- Budowa obiektów infrastruktury turystyki, budowa ścieżek rowerowych
 - Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej, gazowej, kanalizacji
 - Remont dróg, rozbudowa sieci kanalizacyjnej, gazyfikacja miasta
 - Poprawa środowiska naturalnego w szczególności dofinansowania do fotowoltaiki i pomp ciepła
 - Poprawa komunikacja publicznej
 - Poprawa opieki zdrowotnej
 - Udogodnienia dla przedsiębiorców (w tym ulgi, przygotowane tereny pod inwestycje)
 - Budowa i modernizacja obiektów sportu i rekreacji
 - Budowa i modernizacja obiektów kultury i rozrywki
 - Rozwój infrastruktury technicznej (w tym sieci wodociągowej i kanalizacyjnej)
 - Poprawa estetyki i zagospodarowanie przestrzeni publicznych (ryнку, placów, skwerów, miejsc spotkań)
 - Działania i programy zmniejszające ubóstwo i bezrobocie
 - Modernizacja i wyposażenie szkół
 - Rozwój sieci internetowej
 - Wsparcie działań i organizacja wydarzeń kulturalnych, sportowych
 - Sprawniejszy Urząd Miasta
 - Poprawa jakości i stanu dróg

ZAŁĄCZNIK NR 3: TABELLE EWALUACYJNE

CEL STRATEGICZNY 1: Wzrost aktywności gospodarczej z zachowaniem zasad ochrony środowiska

Cel operacyjny	Działanie	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	TAK/NIE
Promocja i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości	Prowadzenie stabilnej polityki wychodzenia naprzeciw przedsiębiorcom oraz przyciągania do Gorlic inwestycji (kapitału), szczególnie w branżach zaawansowanych technologicznie i wymagających zaplecza inżynierskiego, w nowych dziedzinach atrakcyjnych dla ludzi młodych oraz w branżach oferujących atrakcyjne, elastyczne miejsca pracy dla kobiet.				
	Badanie oraz prognozowanie zmian na rynku pracy i praktyczne wykorzystywanie efektów badań.				
	Podjęcie działań mających na celu łagodzenie negatywnych				

	skutków wywołanych na rynku pracy wystąpieniem pandemii COVID-19.				
	Promowanie wśród młodzieży kształcenia zawodowego dostosowanego do lokalnego rynku pracy.				
Dostosowanie infrastruktury społeczno-gospodarczej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych	Zrealizowanie obejścia drogowego Gorlic (obwodnica), w celu wyprowadzenia poza centrum nieturystycznego ruchu tranzytowego.				
	Budowa lub modernizacja infrastruktury drogowej.				
	Zwiększenie dostępności obiektów i miejsc użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych i osób starszych poprzez znoszenie barier architektonicznych.				
	Inwestycje w sferze gospodarki odpadami zgodnie z nowoczesnymi technikami z odpadami, w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z ochrony środowiska określonymi normami krajowymi i dyrektywami unijnymi.				

	Uzbrojenie terenu pod Strefę Aktywności Gospodarczej (SAG).				
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Kontynuacja pomocy mieszkańcom Miasta w korzystaniu z dotacji na wymianę starych pieców (Rządowy program „Czyste Powietrze”).				
	Montaż instalacji fotowoltaicznych oraz wymiana źródeł ciepła na ekologiczne.				
	Promowanie wśród mieszkańców małej retencji oraz gromadzenia wody opadowej.				
	Kontynuowanie działań związanych z likwidacją azbestu.				
	Podejmowanie działań zwiększających świadomość mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i ekologii.				
	Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych na terenie Miasta.				
Optymalizacja w zaopatrzeniu energetycznym, w zaopatrzeniu cieplnym oraz	Pozyskiwanie finansowania zewnętrznego na rozwój OZE w mieście (w sferze publicznej oraz wsparcie dla				

gazowym, a także wspieranie OZE	mieszkańców i podmiotów prywatnych), termomodernizację budynków oraz wymianę źródeł ciepła.				
	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.				
	Dostosowanie źródeł wytwarzania ciepła do wymagań postawionych w dyrektywach unijnych oraz osiągnięcie w 2025 r. statusu systemu efektywnego energetycznie (co najmniej 50% ciepła wytwarzane z innych paliw niż węgiel).				
	Realizacja inwestycji Odnawialne źródła energii dla mieszkańców gmin członkowskich Klastra Energii Biała Ropa.				
Oświetlenie najważniejszych budynków w mieście oraz wymiana oświetlenia	Przystanki - oświetlenie i monitoring - poprawa bezpieczeństwa.				
	Rozpoczęcie montażu paneli fotowoltaicznych na ekranach akustycznych - pozyskiwanie energii dla bilansu w oświetleniu ulicznym.				
	Zwiększenie liczby latarni ulicznych przestawionych na energooszczędną technologię LED zgodnie z przyjętym planem.				

CEL STRATEGICZNY 2: Operacjonalizacja celów strategicznych w wymiarze przestrzennym

Cel operacyjny	Działanie	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	TAK/NIE
Wykorzystanie dziedzictwa historycznego miasta w celu osiągnięcia korzyści wizerunkowych oraz zwiększenia ruchu turystycznego	Stworzenie Europejskiego Muzeum I Wojny Światowej.				
	Wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.				
	Rewitalizacja zabytków na terenie miasta.				
Dbałość o krajobraz Miasta, estetykę i ład przestrzenny Miasta	Aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.				
	Sukcesywne zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dostosowujących je do aktualnych potrzeb.				
	Poprawa jakości, funkcjonalności i				

	dostępności istniejących przestrzeni publicznych.				
	Sukcesywna estetyzacja miasta, stworzenie warunków do aktywnego korzystania z jego przestrzeni i podniesienia jej atrakcyjności dla mieszkańców i przyjezdnych - zielen miejska i mini-parki, skate-park, trakty i trasy spacerowe i rolkowe, ścieżki i stojaki rowerowe, jednolite oznakowanie miejsc i atrakcji.				
	Uporządkowanie przestrzeni publicznej w zakresie istniejących reklam, jak również kreowania nowych nośników informacji wizualnej, obiektów małej architektury i ogrodzeń.				
	Ochrona przed degradacją terenów problemowych i funkcjonalnie z nimi powiązanych.				
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele rekreacyjne i turystyczne	Budowa i rozbudowa małej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej (ścieżki pieszo-rowerowe, wiaty przystankowe,				

	siłownie zewnętrzne, place zabaw).				
	Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej.				
	Budowa lub modernizacja infrastruktury turystycznej.				
	Budowa lub modernizacja infrastruktury sportowej.				
	Wzbogacenie oferty rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców miasta.				
	Zbudowanie marki Gorlic jako miasta sportu i aktywnej rekreacji, bogato wyposażonego zaplecza sportowego i bazy wypadowej do uprawiania sportów dla całego Beskidu Niskiego.				
	Dofinansowanie i promowanie cyklicznych imprez turystyczno-rekreacyjnych i sportowych.				
Rozwój w obszarze usług komunikacyjnych i transportu.	Rozwój ścieżek, dróg i ciągów komunikacyjnych dla rowerów wraz z parkingami rowerowymi.				
Rozwój elektromobilności i wykorzystanie	Efektywne zarządzanie infrastrukturą miasta i jej				

technologii paliw alternatywnych	rozwój ukierunkowany na wykorzystanie rozwiązań niskoemisyjnych.				
	Budowa i modernizacja dróg.				
Stałe podnoszenie atrakcyjności turystycznej miasta	Opracowanie programu (konceptji) rozwoju turystyki w mieście (narzędzia, produkty, typ turysty oraz forma turystyki).				
	Ofensywna promocja walorów turystycznych miasta.				
	Wzbogacenie atrakcyjności turystycznej miasta poprzez wykorzystanie walorów historyczno-zabytkowych i krajobrazowych.				
	Rozwijanie i różnicowanie atrakcji bazujących na tradycjach nafciskich i promocja Gorlic jako węzła karpacko-galicyskiego Traktu Naftowego. Wprowadzanie i podkreślanie nafciskich elementów w przestrzeni miasta (oznakowanie miejsc, postać Łukasiewicza i innych znanych nafciskarzy na ławkach w mieście, tradycyjne oświetlenie itp.).				

	<p>Podejmowanie współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, Samorządem Województwa Małopolskiego, Małopolską Organizacją Turystyczną, lokalnymi organizacjami turystycznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze turystyki.</p>				
	<p>Podejmowanie współpracy z mediami lokalnymi, ogólnokrajowymi i zagranicznymi o charakterze turystycznym (portale, blogi, strony społecznościowe).</p>				
	<p>Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego oraz branżą turystyczną w ramach organizowanych konferencji, seminariów, plebiscytów i targów.</p>				

CEL STRATEGICZNY 3: Operacjonalizacja celów strategicznych w wymiarze społecznym

Cel operacyjny	Działanie	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	TAK/NIE
Poprawa bezpieczeństwa i komfortu zamieszkania na terenie Miasta	Doposażenie jednostek Straży Pożarnej, Policji oraz Straży Miejskiej poprzez zakup sprzętu, wozów bojowych oraz umundurowania.				
	Rozbudowa systemu monitoringu oraz współpraca z policją.				
	Zapewnienie pełnej sprawności technicznej opraw ulicznych oraz wykonanie nowych oświetleń ulicznych dróg i placów.				
	Tworzenie miejsc parkingowych, budowa chodników oraz infrastruktury zwalniającej.				
	Współpraca z administracją centralną i regionalną w celu rozbudowy i utrzymania systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego poprzez monitorowanie				

	stanu zabezpieczeń przeciwpowodziowych oraz prowadzenie wspólnych działań mających na celu ich rozbudowę i modernizację.				
	Ochrona mieszkańców przed skutkami powodzi i podtopień.				
	Stabilizacja osuwisk zagrażających bezpieczeństwu.				
Rozwój usług edukacyjnych	Modernizacja placówek oświatowych na terenie miasta wraz z infrastrukturą towarzyszącą.				
	Doposażenie placówek oświatowych w sprzęt specjalistyczny, pomoce edukacyjne, laboratoria itp.				
	Wsparcie nauczycieli w dostosowaniu do wymagań rynku edukacyjnego oraz w doszkalceniu i podnoszeniu kwalifikacji.				
	Przygotowanie placówek pod względem dostępności dla osób niepełnosprawnych.				
	Przygotowanie placówek do pracy on-line.				

	Rozwijanie działalności świetlic, prowadzenie różnych zajęć rozwijających dzieci i młodzież.				
	Stworzenie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju i aktywnego czasu wolnego.				
Profilaktyka i ochrona zdrowia	Efektywne wykorzystanie środków z funduszu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii na realizację działań promujących spędzanie czasu w zdrowy sposób.				
	Podejmowanie działań mających na celu ochronę zdrowia, w tym rehabilitacja i profilaktyka zdrowotna.				
	Wsparcie rozwoju funkcjonowania opieki zdrowotnej.				
	Kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych.				
	Realizacja zadań prozdrowotnych w oparciu o ustawę o zdrowiu publicznym.				

Wzrost poczucia tożsamości lokalnej i świadomości obywatelskiej	Zachowanie i utrwalanie tożsamości kulturowej, etnicznej i narodowej.				
	Zapewnienie powszechnego dostępu do kultury oraz korzystania z jej walorów i dóbr przez mieszkańców.				
Stały kontakt z mieszkańcami i prowadzenie konsultacji społecznych	Rozwój społeczeństwa obywatelskiego poprzez promowanie budżetu obywatelskiego.				
	Konsultacje społeczne z mieszkańcami Miasta na zasadach wskazanych w ustawach i właściwej uchwale Rady Miasta dotyczącej zasad i trybu ich przeprowadzania.				
	Wykorzystanie istniejących platform społecznościowych dla mieszkańców w celu aktywizacji i rozbudzenia inicjatyw obywatelskich.				
	Stworzenie jednolitego graficznego wizerunku Miasta i podległych Urzędowi Miasta jednostek.				
	Udział w programach aktywizujących Seniorów.				

Aktywizacja społeczna osób starszych	Zapewnienie oferty dla seniorów: kultura, sport, rekreacja, infrastruktura, rehabilitacja, opieka medyczna.				
	Wspieranie aktywnego zagospodarowania czasu i kompetencji seniorów, uaktywnienie w tym kierunku Zarządów Osiedli.				
	Likwidacja barier architektonicznych.				
Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji społecznych	Aktywizacja mieszkańców poprzez promocję i wspieranie działających na terenie Miasta organizacji pozarządowych i grup nieformalnych.				
	Włączenie organizacji pozarządowych jako partnera w realizacji zadań publicznych.				
	Wsparcie organizacyjne i merytoryczne organizacji pozarządowych oraz instytucji współpracujących z miastem i miejskimi jednostkami organizacyjnymi.				
Rozszerzenie zakresu e-usług oraz wzrost	Koncentracja na zapewnieniu e-usług				

poziomu cyberbezpieczeństwa w Urzędzie.	adekwatnych do realnych potrzeb, zgłaszanych przez mieszkańców i przedsiębiorców.				
	Stworzenie zunifikowanego i przejrzystego portalu informacyjno-usługowego całej administracji samorządowej.				
	Wdrożenie procesu zarządzania opartego na podejściu zwinnym w celu poprawy procesu podejmowania decyzji dotyczących inwestycji w technologie informatyczne i nadzoru nad nimi.				
	Wdrożenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Miastem z łatwym dostępem dla mieszkańców do e-usług.				
	Opracowanie zestawu szkoleń edukacyjnych oraz coroczne uczestnictwo w szkoleniach z zakresu bezpieczeństwa cybernetycznego dla pracowników.				
	Wdrożenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Miastem w				

	celu poprawy jakości usług miejskich.				
	Prowadzenie badań w zakresie zadowolenia z obsługi klientów w Urzędzie Miasta.				
	Przeszkolenie wszystkich pracowników Urzędu Miasta z zakresu profesjonalnej obsługi klienta w latach 2022-2023.				
	Wprowadzanie kolejnych e-usług dla mieszkańców.				
Podnoszenie jakości usług komunalnych	Wdrożenie nowych technologii w zakresie odzysku, recyklingu oraz zmniejszenia ilości odpadów, w tym wykorzystanie odpadów komunalnych jako źródła energii.				
	Podniesienie standardu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, zgodnie ze zobowiązaniami wynikającymi z ustalonych norm krajowych i dyrektyw unijnych.				
	Wsparcie dla gospodarki osadami ściekowymi.				
	Dbłość o czystość				

	w przestrzeni publicznej poprzez sprzątanie terenów Miasta i usuwanie dzikich wysypisk śmieci (wybór wykonawców oraz zawieranie umów na wykonywanie usług utrzymania czystości i porządku oraz na wykonywanie usług likwidacji dzikich wysypisk odpadów).				
--	---	--	--	--	--